

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

магістра Кузьменко Оксани Володимирівни

на тему **ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ З ТЕХНОЛОГІЙ
ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ ДЛЯ ПРОЄКТУВАННЯ КОЛЕКЦІЇ
ЧОЛОВІЧОГО ОДЯГУ З ЕЛЕМЕНТАМИ ОЗДОБЛЕННЯ**

Виконав: студент 2 курсу, групи ДІТ-ПОТ24мг
спеціальності: 015 Професійна освіта
(Технологія виробів легкої промисловості)

(шифр і назва напрямку підготовки, спеціальності)

_____ / Оксана КУЗЬМЕНКО
(підпис) (ім'я та прізвище)

Керівник _____ / Тетяна ПОПОВА
(підпис) (ім'я та прізвище)

Рецензент _____ / Вікторія КОВАЛЬСЬКА
(підпис) (ім'я та прізвище)

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри _____ / Олег ЛИТВИН
(підпис) (ім'я та прізвище)

Секретар ЕК _____ / Владислава ІЛЬЧУК
(підпис) (ім'я та прізвище)

Харків – 2025 рік

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В.Н.КАРАЗІНА

Навчально-науковий інститут "Українська інженерно-педагогічна академія"
Кафедра Харчових технологій, легкої промисловості і дизайну
Рівень вищої освіти (освітньо-кваліфікаційний рівень) другий (магістерський)
Спеціальність 015.36 Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри Харчових технологій, легкої промисловості і дизайну
проф. Олег ЛИТВИН

О. Литвин

“ 08 ” грудня 2025 року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ МАГІСТЕРСЬКУ РОБОТУ (ПРОЄКТ)

Кузьменко Оксани Володимирівни
(прізвище, ім'я, по батькові студента)

1. Тема роботи: Професійна підготовка фахівців з технологій легкої промисловості для проєктування колекції чоловічого одягу з елементами оздоблення

керівник роботи Попова Тетяна Іванівна, к.пед.н, доцент

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом по університету від 06.10. 2025 року 4801-5/3664

2. Строк подання студентом роботи 1 грудня 2025 р.

3. Перелік питань, які потрібно розробити: дослідити актуальність професійної підготовки фахівців для проєктування колекції чоловічого одягу з елементами оздоблення, спроектувати колекцію чоловічого одягу з елементами оздоблення, розробити факультативне заняття з теми «Проектування колекції чоловічого одягу з елементами оздоблення» для фахівців з технологій легкої промисловості.

4. План роботи

№ з/п	Назви етапів роботи
1	РОЗДІЛ 1. АКТУАЛЬНІСТЬ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ТЕХНОЛОГІЙ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ ДЛЯ ПРОЄКТУВАННЯ КОЛЕКЦІЇ ЧОЛОВІЧОГО ОДЯГУ З ЕЛЕМЕНТАМИ ОЗДОБЛЕННЯ
2	РОЗДІЛ 2. ПРОЄКТУВАННЯ КОЛЕКЦІЇ ЧОЛОВІЧОГО ОДЯГУ З ЕЛЕМЕНТАМИ ОЗДОБЛЕННЯ
3	РОЗДІЛ 3. ВИМОГИ РОБОТОДАВЦІВ ДО КВАЛІФІКАЦІЇ ФАХІВЦІВ З ТЕХНОЛОГІЙ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ ДЛЯ ПРОЄКТУВАННЯ КОЛЕКЦІЇ ЧОЛОВІЧОГО ОДЯГУ З ЕЛЕМЕНТАМИ ОЗДОБЛЕННЯ
4	РОЗДІЛ 4. ДИДАКТИЧНИЙ ПРОЄКТ ФАКУЛЬТАТИВНОГО ЗАНЯТТЯ З ТЕМИ «ПРОЄКТУВАННЯ КОЛЕКЦІЇ ЧОЛОВІЧОГО ОДЯГУ З ЕЛЕМЕНТАМИ ОЗДОБЛЕННЯ» ДЛЯ ФАХІВЦІВ З ТЕХНОЛОГІЙ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

5. Дата видачі завдання 06 жовтня 2025 року

Студент (ка)

підпис

Кузьменко О.В.

ініціали, прізвище

Керівник роботи

підпис

Попова Т.І.

ініціали, прізвище

Консультант роботи

підпис

Божко Н.В.

ініціали, прізвище

АНОТАЦІЯ

Кузьменко Оксана, магістрантка кафедри Харчових технологій, легкої промисловості і дизайну Навчально-наукового інституту "Українська інженерно-педагогічна академія". Тема магістерської кваліфікаційної роботи: "Професійна підготовка фахівців з технологій легкої промисловості для проєктування колекції чоловічого одягу з елементами оздоблення".

У магістерській роботі досліджено актуальність професійної підготовки фахівців з технологій легкої промисловості для проєктування колекції чоловічого одягу з елементами оздоблення, спроєктовано колекцію чоловічого одягу з елементами оздоблення, розроблено дидактичний проєкт факультативного заняття з теми «проєктування колекції чоловічого одягу з елементами оздоблення» для фахівців з технологій легкої промисловості.

Ключові слова: фахівець, колекція, чоловічий одяг, навчання, оздоблення.

ABSTRACT

Kuzmenko Oksana, master's student of the Department of Kharchovykh technologies, light industry and design of the Primary Science Institute "Ukrainian Engineering and Pedagogical Academy". Theme of the master's qualification work: "Professional training with light industry technology for the design of a collection of human clothing with finishing elements."

The master's work examines the relevance of professional training of facists with the technology of light industry for the design of a collection of human clothing with elements of decoration, designed a collection of human clothing with elements of enrichment, a didactic project of extracurricular activities has been developed on the subject of "designing a collection of human clothing with elements of improvement" for fagivts with lung technology industry.

Key words: fakhivets, collection, human clothing, knowledge, improvement

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. АКТУАЛЬНІСТЬ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ТЕХНОЛОГІЙ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ ДЛЯ ПРОЄКТУВАННЯ КОЛЕКЦІЇ ЧОЛОВІЧОГО ОДЯГУ З ЕЛЕМЕНТАМИ ОЗДОБЛЕННЯ.....	9
РОЗДІЛ 2. ПРОЄКТУВАННЯ КОЛЕКЦІЇ ЧОЛОВІЧОГО ОДЯГУ З ЕЛЕМЕНТАМИ ОЗДОБЛЕННЯ.....	28
2.1. Історичний огляд розвитку та використання різних видів оздоблення у чоловічому одязі.....	28
2.2. Характеристика груп та видів оздоблення в чоловічому одязі.....	39
2.3. Класифікація та характеристика видів чоловічого одягу та способів його декорування.....	51
2.4. Характеристика сучасних тенденцій моди в чоловічому одязі.....	62
2.5. Роль факторів, що впливають на вибір оздоблення в чоловічому одязі.....	70
2.5.1. Імідж людини як інтегральна складова професійної діяльності.....	70
2.5.2. Вікові особливості чоловіка при виборі одягу з урахуванням виду оздоблення.....	77
2.5.3. Врахування особливостей фігури чоловіка при виборі одягу та видів оздоблення.....	84
2.5.4. Особливості врахування психологічних особливостей людини при проектуванні чоловічого одягу та видів декорування.....	85
2.6. Дослідження популярності використання оздоблення в чоловічому одязі.....	92
2.7. Проектування колекції чоловічого одягу з елементами оздоблення.....	113
2.8. Технологічний процес обробки піджака чоловічого.....	115
2.9. Рекомендації щодо використання елементів оздоблення в чоловічому одязі.....	123
РОЗДІЛ 3. ВИМОГИ РОБОТОДАВЦІВ ДО КВАЛІФІКАЦІЇ ФАХІВЦІВ З ТЕХНОЛОГІЙ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ ДЛЯ ПРОЄКТУВАННЯ КОЛЕКЦІЇ ЧОЛОВІЧОГО ОДЯГУ З ЕЛЕМЕНТАМИ ОЗДОБЛЕННЯ.....	128
РОЗДІЛ 4. ДИДАКТИЧНИЙ ПРОЄКТ ФАКУЛЬТАТИВНОГО ЗАНЯТТЯ З ТЕМИ «ПРОЄКТУВАННЯ КОЛЕКЦІЇ ЧОЛОВІЧОГО ОДЯГУ З ЕЛЕМЕНТАМИ ОЗДОБЛЕННЯ» ДЛЯ ФАХІВЦІВ З ТЕХНОЛОГІЙ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ.....	131
ВИСНОВКИ.....	148
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	153
ДОДАТКИ.....	156

ВСТУП

Сучасна легка промисловість переживає етап стрімкої трансформації, спричиненої розвитком цифрових технологій, інноваційних матеріалів, змінами споживчих очікувань та зростанням вимог до якості й естетики продукції. Особливо динамічно змінюється сегмент чоловічого одягу, у якому дедалі більшої ваги набувають індивідуалізація, конструктивна раціональність, функціональність та використання декоративно-оздоблювальних елементів у дизайнерських рішеннях. За цих умов виробництву необхідні фахівці нового типу – технологи, здатні комплексно поєднувати інженерні, художні, проектні та технологічні компетентності.

Професійна підготовка майбутніх технологів у закладах освіти потребує модернізації відповідно до сучасних вимог ринку та індустрії моди. Традиційні підходи, орієнтовані переважно на відтворення стандартних технологічних процесів, вже не забезпечують формування фахівців, які можуть створювати конкурентоспроможні колекції та впроваджувати нові дизайн-технологічні рішення. Особливої актуальності набувають питання підготовки студентів до проєктування колекцій чоловічого одягу, де важливе місце займають оздоблення, декор, структурні акценти та інноваційні способи художнього вирішення моделі.

У контексті модернізації фахової підготовки важливо забезпечити системне формування компетентностей, пов'язаних із конструюванням, моделюванням, аналізом матеріалів, володінням цифровими інструментами (CAD/CAM-системами), опрацюванням технологічних процесів та розробкою авторських колекцій. Водночас у багатьох освітніх програмах спостерігається недостатня інтеграція сучасних дизайнерських методик, відсутність акценту на роботі з декоративно-оздоблювальними елементами, а також рекомендованими промисловими стандартами чоловічого одягу. Це створює розрив між теоретичною підготовкою та реальними вимогами виробництва.

Потреба у висококваліфікованих технологах, здатних реалізовувати складні дизайнерські завдання, обґрунтовує актуальність наукового дослідження, спрямованого на вдосконалення методичного забезпечення й освітнього процесу. Розроблення ефективної системи професійної підготовки майбутніх фахівців, що передбачає інтеграцію інноваційних технологій, дизайнерських підходів і практикоорієнтованих форм навчання, сприятиме підвищенню якості підготовки кадрів для легкої промисловості та розвитку вітчизняного виробництва чоловічого одягу.

Об'єкт дослідження – процес професійної підготовки фахівців з технологій легкої промисловості у закладах фахової передвищої та вищої освіти.

Предмет дослідження – професійна підготовка майбутніх технологів до проєктування колекції чоловічого одягу з використанням сучасних конструктивних, художньо-естетичних і технологічних підходів, включно з елементами оздоблення.

Мета дослідження – теоретично обґрунтувати та створити методичний комплекс, спрямований на підготовку майбутніх фахівців з технологій легкої промисловості до проєктування, моделювання і технологічного опрацювання колекції чоловічого одягу з декоративно-оздоблювальними елементами.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати психолого-педагогічні, науково-технічні літературні джерела, що стосуються професійної підготовки технологів та сучасних тенденцій у чоловічому одязі й оздобленні.
2. Визначити структуру й зміст професійних компетентностей технологів, необхідних для створення колекцій чоловічого одягу з урахуванням параметрів комфорту, функціональності, стилістики та декоративних рішень.
3. Розробити дидактичний проєкт підготовки здобувачів освіти до конструювання, моделювання та технологічного опрацювання колекції чоловічого одягу з елементами оздоблення.

Методи дослідження: аналіз, синтез, узагальнення психолого-педагогічної, технологічної, мистецтвознавчої та методичної літератури; вивчення нормативно-технічної документації; моделювання змісту навчання, розроблення дидактичних матеріалів, проєктування технологічних процесів; порівняння освітніх програм, узагальнення ефективних методик професійної підготовки технологів.

Наукова новизна одержаних результатів:

- уточнено зміст і структуру професійної підготовки технологів легкої промисловості з урахуванням специфічних вимог до проєктування сучасного чоловічого одягу та його оздоблення;
- сформульовано й конкретизовано перелік професійних компетентностей, необхідних для моделювання колекцій чоловічого одягу, включно з умінням працювати з декоративними й конструктивно-оздоблювальними елементами;
- вперше розроблено методичне забезпечення підготовки здобувачів освіти до створення чоловічого одягу з елементами оздоблення на основі інтеграції цифрових технологій (CAD, 3D-моделювання), сучасних матеріалів і дизайнерських рішень.

Практичне значення дослідження:

- розроблені методичні матеріали можуть застосовуватися в освітніх програмах фахової передвищої та вищої освіти під час підготовки технологів легкої промисловості;
- запропонований дидактичний проєкт може бути інтегрований у викладання дисциплін, пов'язаних із матеріалознавством, конструюванням, моделюванням, дизайном та технологією виготовлення одягу;
- результати дослідження можуть бути впроваджені на виробництві при розробленні нових колекцій чоловічого одягу, оптимізації технологічних процесів, удосконаленні роботи дизайнерських та конструкторських підрозділів.

РОЗДІЛ 1

АКТУАЛЬНІСТЬ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ТЕХНОЛОГІЙ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ ДЛЯ ПРОЄКТУВАННЯ КОЛЕКЦІЇ ЧОЛОВІЧОГО ОДЯГУ З ЕЛЕМЕНТАМИ ОЗДОБЛЕННЯ

1.1. Вимоги до професійних компетентностей майбутніх технологів легкої промисловості

Професійна підготовка технологів легкої промисловості за сучасних умов розвитку ринку моди та текстильного виробництва вимагає значного оновлення змісту й методів навчання. Стрімкий прогрес цифрових інструментів проєктування, широке впровадження автоматизованих систем обробки матеріалів і новітніх оздоблювальних технологій потребують від здобувачів освіти комплексу компетентностей, що поєднують інженерно-технічні, технологічні, художньо-креативні та цифрові компоненти. Особливо високими є вимоги до технологів, які працюють над розробленням колекцій чоловічого одягу з елементами оздоблення, адже ця сфера одночасно охоплює конструктивну точність, стилістичну виваженість і складні технологічні процеси.

Сучасна галузь легкої промисловості орієнтована на гнучке виробництво, індивідуалізацію моделей, упровадження модульних систем виготовлення, а також інтеграцію декоративно-функціональних рішень. Усе це висуває нові вимоги до фахівців, які мають уміти працювати зі складними матеріалами, використовувати цифрові засоби розробки моделей, забезпечувати високу якість оздоблювальних операцій і створювати конкурентоспроможний дизайн. Тому підготовка майбутнього технолога має бути спрямована на формування широкого спектра компетентностей – від фундаментальних знань з конструювання до творчої інтерпретації оздоблювальних елементів у межах стильових концепцій.

Базовим елементом професійної компетентності технолога є здатність здійснювати повний інженерно-конструкторський цикл створення виробу. Для розроблення чоловічого одягу з елементами оздоблення необхідні такі ключові вміння:

1. Аналіз антропометричних даних і побудова базових конструкцій. Фахівець повинен уміти працювати з типологією фігур, розуміти особливості посадки на різних морфологічних типах, вміти адаптувати базові конструкції відповідно до призначення та стилістики виробу.

2. Побудова креслень і робочої конструкторської документації. Розроблення моделі неможливе без уміння створювати точні креслення деталей, вузлів і схем з'єднання, що забезпечують якісне відтворення виробу у виробничих умовах.

3. Моделювання форми та трансформація конструкцій. Технолог повинен володіти прийомами художнього та технічного моделювання, уміти змінювати силует, пропорції, конструктивні лінії, інтегрувати декоративні елементи, не порушуючи функціональності та ергономічності виробу.

4. Конструктивно-технологічний аналіз моделі. Це включає вміння оцінювати доцільність використання тих чи інших оздоблювальних елементів, визначати відповідність матеріалів, прогнозувати поведінку тканини під час експлуатації, а також враховувати виробничу рентабельність.

5. Проектування складних деталей і оздоблювальних рішень. Робота з оздобленням – складний інженерний процес, що вимагає точного розрахунку, симетрії, узгодження декоративних ліній, урахування товщин матеріалів та їх пластичних властивостей [6, 9].

Таким чином, інженерно-конструкторський блок є фундаментом професійної підготовки, що забезпечує майбутньому фахівцеві здатність створювати технічно коректні, конструктивно вивірені моделі одягу.

Високий рівень технологічних умінь визначає якість реалізації проєкту та його відповідність промисловим вимогам. Для технологів легкої промисловості надзвичайно важливими є:

1. Знання властивостей матеріалів. Майбутній технолог має орієнтуватися у класифікації текстильних, змішаних та нетканих матеріалів, розуміти їхню поведінку під час розкрою, пошиття та експлуатації. Особливо це важливо для чоловічого одягу, де часто застосовуються щільні тканини, комбіновані структури, вставки та прокладки.

2. Володіння технологіями обробки вузлів і деталей. Фахівець повинен уміти виконувати шви різних типів, володіти методами обробки комірів, манжет, кишень, клапанів, шлиць, елементів жорсткого формоутворення та декоративних вставок.

3. Робота з оздоблювальними елементами. Оздоблення в чоловічому одязі має специфічний характер: декоративні строчки, декоративні елементи з металу, шкіряні вставки, тиснення, фурнітура, елементи машинної та ручної декоративної обробки. Технолог повинен визначати технологічні режими їх кріплення та забезпечувати естетичну цілісність.

4. Застосування сучасних виробничих технологій. Серед найбільш затребуваних: лазерне різання тканин, ультразвукове зварювання, цифровий друк, 3D-вишивка, термоз'єднання. Знання таких методів дозволяє створювати інноваційні оздоблювальні рішення.

5. Оптимізація технологічних процесів. Фахівець має розуміти принципи організації швейного виробництва, уміти формувати маршрути обробки, вибирати раціональні технологічні варіанти для різних моделей і серійності виготовлення [21].

Таким чином, технологічна компетентність є ключовою умовою високої якості реалізації моделей і здатності адаптувати виробництво до сучасних стандартів.

У сучасних умовах діяльність технолога неможлива без володіння цифровими засобами розроблення моделей. CAD/CAM-технології забезпечують значне скорочення часу виробництва, підвищують точність конструкцій та дозволяють створювати віртуальні прототипи.

Основні компетентності включають:

1. Володіння системами автоматизованого проєктування (CAD). Майбутній технолог повинен впевнено працювати у програмному забезпеченні для побудови лекал, внесення модельних змін, градації розмірів, створення технічних малюнків та друку конструкторської документації.

2. Використання тривимірного моделювання. 3D-технології дозволяють оцінити посадку виробу, протестувати силует, перевірити гармонію декоративних елементів та візуально представити модель замовнику без необхідності виготовлення фізичного зразка.

3. Інтеграція даних у САМ-системи. Фахівець має розуміти принципи підготовки матеріалів до розкрою, оптимізації розкладок, визначення параметрів роботи обладнання, що забезпечує економію матеріалу та стабільну якість виробів.

4. Використання віртуальних технологій презентації колекцій. Сучасний ринок вимагає вміння створювати цифрові каталоги, віртуальні шоу-руми, анімаційні моделі одягу для демонстрації якості та оздоблення майбутньої колекції.

5. Розуміння основ цифрової трансформації виробництва. Технолог повинен орієнтуватися в концепціях розумних фабрик, автоматизованих ліній, цифрового контролю якості, що відповідає стандартам Індустрії 4.0.

Таким чином, цифрові компетентності формують новий професійний стандарт, який значно розширює можливості проєктування та модернізації виробничих процесів [2,13].

Окрім технічної та технологічної підготовки, сучасний технолог повинен мати розвинений художній смак і здатність до творчого мислення, адже

створення колекції чоловічого одягу передбачає пошук стилістичного рішення та інтеграцію оздоблення у загальну концепцію.

Основні креативні компетентності включають:

1. Розуміння законів композиції та формоутворення. Фахівець повинен уміти працювати з пропорціями, ритмом, симетрією, лініями силуету, поєднанням фактур і кольорів.

2. Уміння створювати стильові та концептуальні рішення. Майбутній технолог має бути здатним формувати ідею колекції, добирати мотиви оздоблення, визначати декоративні акценти, що відповідають сучасним тенденціям чоловічої моди.

3. Навички розроблення ескізів. Художнє проєктування дає змогу візуалізувати задум, підібрати варіанти оздоблення, визначити композицію моделі до переходу на технічну стадію.

4. Використання творчих методів пошуку рішень. Брейнштурмінг, дизайн-аналіз, метод аналогій, експериментування з матеріалами, створення «moodboard» і концептуальних карт – усе це сприяє розвитку креативності.

5. Уміння інтегрувати оздоблення як частину загальної дизайнерської ідеї. Оздоблювальні елементи мають не просто прикрашати виріб, а підсилювати його характер, виділяти стиль, підтримувати конструктивну логіку моделі [17].

Таким чином, креативно-художня складова є обов'язковою для сучасного технолога, який працює над створенням колекцій, адже саме вона забезпечує конкурентоспроможність виробів і формує унікальний стиль бренду.

Сучасні вимоги до підготовки технологів легкої промисловості визначають необхідність інтеграції інженерно-конструкторських, технологічних, цифрових та креативних компетентностей у цілісну систему професійної підготовки. Саме поєднання цих умінь дає змогу майбутнім фахівцям успішно розробляти колекції чоловічого одягу з елементами

оздоблення, створювати конкурентоспроможні вироби та ефективно працювати в умовах сучасного виробництва.

1.2. Освітні проблеми та виклики у підготовці фахівців з технологій легкої промисловості

Підготовка фахівців з технологій легкої промисловості сьогодні виходить за межі традиційного розуміння професії технолога, орієнтованого лише на відтворення технологічних процесів. Сучасний ринок моди, стрімкий розвиток інноваційних матеріалів, автоматизація виробництва та цифровізація процесів проєктування формують нові вимоги до професійного портрета технолога. Майбутній фахівець має поєднувати інженерне мислення, володіння конструкторськими методами, компетентність у сфері матеріалознавства, здатність працювати з CAD/CAM-системами та художньо-креативне бачення. Такий комплекс компетентностей забезпечує можливість створювати конкурентоспроможні моделі одягу, ефективно організовувати технологічні процеси та відповідати стандартам сучасної легкої промисловості.

Інженерно-конструкторська складова діяльності технолога є фундаментальною, оскільки саме вона визначає якість посадки виробу, його функціональність, естетичні характеристики та технологічну придатність до масового або індивідуального виробництва. Майбутній технолог має володіти системою знань про антропометричні параметри, закономірності формоутворення та принципи побудови конструкцій.

Важливою складовою є вміння аналізувати модні тенденції та адаптувати їх до конструктивної схеми виробу. Технолог повинен розуміти, як зміна силуету, ліній, об'ємів або пропорцій впливає на технологічність та зручність носіння. Уміння виконувати інженерні розрахунки, формувати креслення деталей, обирати конструктивні прибавки та визначати систему розмірів забезпечує можливість створювати моделі з високим рівнем ергономічності.

Особливу роль відіграє здатність читати та аналізувати креслення різних конструкторських шкіл, застосовувати комбіновані методи побудови та адаптувати конструкції під різні види матеріалів. Вироби з трикотажних полотен або еластичних тканин, наприклад, вимагають знання закономірностей розтяжності матеріалу, методів компенсації деформацій та вибору конструктивних рішень, які забезпечують стабільність форми [17, 20].

Таким чином, інженерно-конструкторські уміння охоплюють як теоретичну, так і прикладну компетентність, забезпечуючи здатність створювати виріб із чітко визначеними параметрами, технологічною доцільністю та високою якістю.

Технологічна підготовка майбутнього фахівця передбачає глибоке розуміння властивостей різних матеріалів, методів їх обробки та способів поєднання. Для сучасної легкої промисловості характерне застосування матеріалів із комплексними функціональними характеристиками – вологостійких, еластичних, антибактеріальних, теплозахисних, композитних, що потребує від технолога уміння аналізувати їх поведінку в технологічному процесі.

Компетентності у сфері технологічних процесів включають знання режимів волого-теплової обробки, параметрів машинного шиття, вибору ниток, голок, фурнітури, а також методів стабілізації деталей. Технолог має вміти оптимізувати технологічну послідовність операцій для зменшення виробничих витрат, забезпечення стабільної якості та підвищення продуктивності.

Значну роль відіграє вміння працювати з оздоблювальними елементами – вишивкою, аплікаціями, декоративними швами, друком, термотрансфером, лазерним вирізанням. Кожен із цих способів потребує індивідуального підходу, врахування властивостей матеріалу та особливостей експлуатації виробу. Майбутній технолог повинен оцінювати міцність оздоблення, його вплив на зовнішній вигляд, тактильні відчуття та термін служби виробу.

Отже, технологічні компетентності забезпечують здатність не лише правильно організувати процес виготовлення виробу, а й приймати оптимальні рішення щодо матеріалів та оздоблення, що формує цілісність і якість готового одягу.

Цифровізація є ключовим трендом сучасної легкої промисловості, тому технолог повинен мати розвинені навички роботи з програмним забезпеченням для конструювання, моделювання та автоматизації виробництва. Використання CAD-систем дозволяє створювати точні креслення, виконувати градацію, будувати 3D-моделі виробів, оцінювати посадку на віртуальному манекені та скорочувати тривалість розробки.

Майбутній технолог має вміти працювати з такими програмами, як CLO 3D, Gerber AccuMark, Grafis, Julivi, OptiTex, що надають можливість формувати колекції, проводити симуляції матеріалів, аналізувати шви та деформації. Використання цифрових інструментів підвищує точність, зменшує кількість пробних зразків і мінімізує помилки.

CAM-системи забезпечують підготовку виробництва, зокрема формування розкладок, оптимізацію використання матеріалів, автоматизацію розкрою та контроль якості. Для майбутнього технолога важливо розуміти принципи взаємодії CAD і CAM етапів, щоб забезпечувати безперервність виробничого циклу [9, 18].

Таким чином, цифрові компетентності стають необхідною складовою професійної підготовки, дозволяючи адаптуватися до сучасних технологічних викликів і суттєво підвищувати ефективність проектування.

Поряд із інженерними та технологічними компетентностями особливе значення мають креативно-художні здібності технолога, адже створення одягу – це не лише технічний процес, а й творчий акт. Уміння формувати концепцію колекції, виражати ідею через силует, колір, пропорції та фактуру матеріалу визначає художній рівень професійної діяльності.

Фахівець має вміти працювати з moodboard, джерелами натхнення, модними трендами, принципами стилістики та композиції. Розвиток творчого мислення дозволяє створювати оригінальні моделі, здатні виділятися на ринку та задовольняти потреби різних споживчих груп.

Важливо, щоб майбутній технолог володів навичками фешн-ілюстрації, ескізування та представлення колекції, адже комунікація ідей з дизайнером, конструктором чи замовником є невід'ємною частиною професійної діяльності. Гармонійне поєднання кольорів, вибір оздоблення, робота з пропорціями – усе це потребує сформованого естетичного чуття.

Отже, креативно-художні вміння забезпечують індивідуальність розробок і дозволяють технологу виступати не лише технічним спеціалістом, а й співавтором дизайнерських рішень.

Професійні компетентності майбутніх технологів легкої промисловості формують багатогранну систему знань, умінь та навичок, що поєднує інженерні, технологічні, цифрові та творчі аспекти. Сучасний ринок вимагає від фахівців універсальності, здатності адаптуватися до інновацій, працювати з новими матеріалами, автоматизованими системами та створювати вироби, що відповідають актуальним естетичним і функціональним потребам споживачів. Саме тому комплексна професійна підготовка є ключовою умовою розвитку галузі та формування конкурентоздатних кадрів.

1.3. Необхідність модернізації освітнього процесу з урахуванням галузевих тенденцій

Динамічний розвиток легкої промисловості, поява нових матеріалів та технологій, цифровізація процесів проектування й виготовлення одягу, а також зміни у світових модних трендах зумовлюють потребу суттєвого оновлення освітнього процесу підготовки технологів легкої промисловості. Традиційні підходи, що довгий час визначали професійну підготовку кадрів, уже не відповідають сучасним вимогам виробництва, яке потребує інженерів, здатних

працювати в умовах автоматизованого, ринково орієнтованого та висококонкурентного середовища. Особливо це стосується сегмента чоловічої моди, який активно трансформується під впливом інноваційних технологій обробки матеріалів, розвитку цифрового дизайну, появи кросфункціональних видів одягу та зростання вимог до індивідуалізації виробів.

Модернізація професійної освіти у сфері технологій легкої промисловості передбачає глибоке оновлення змісту навчання, впровадження новітніх методик проєктування одягу, розширення спектра практично орієнтованих занять і активізацію творчої складової навчального процесу. Розгляд цих аспектів дозволяє визначити необхідні напрями вдосконалення підготовки майбутніх фахівців, які повинні бути конкурентними на ринку праці та здатними забезпечити інноваційний розвиток галузі.

Сучасні тенденції інженерного проєктування одягу характеризуються переходом від традиційних ручних методів побудови конструкцій до цифрових технологій створення та візуалізації моделей. Використання CAD/CAM-систем (CLO 3D, OptiTex, Gerber AccuMark, Grafis, Julivi та ін.) стало не просто бажаною компетентністю, а обов'язковим стандартом професійної підготовки. Освітній процес має бути орієнтований на формування навичок 3D-моделювання, віртуального примірювання, симуляції властивостей тканин, автоматичного розрахунку лекал та оптимізації розкрою.

Інноваційні методики забезпечують скорочення часу розробки моделей, підвищення точності конструкцій, можливість створення колекцій без виробництва великої кількості пілотних зразків. Це значно зменшує витрати виробництва та підвищує конкурентоспроможність майбутніх фахівців. Враховуючи активний розвиток ринку чоловічого одягу, який дедалі частіше звертається до технологій кастомізації, smart-тканин, безшовних технологій, цифрового друку та лазерного крою, освітня підготовка має включати інструменти сучасного високотехнологічного виробництва.

Модернізація навчання передбачає застосування методів дизайн-мислення, проєктного підходу, візуалізаційних технік та прототипування. У процесі професійної підготовки студенти повинні отримувати навички створення колекцій, побудови концепцій, аналізу ринку та модних тенденцій, а також вміння інтегрувати технологічні обмеження у творчий процес проєктування. Поява інноваційних методик проєктування одягу зумовлює необхідність підготовки фахівців нового покоління – технологів, які працюють на межі дизайну, інженерії та цифрового моделювання.

Сегмент чоловічого одягу за останні десять років переживає значне оновлення: зростає попит на комфортний одяг, з'являються нові стилістичні рішення, розвиваються напрямки *athleisure*, *smart casual*, *multifunctional wear*. Виробники активно впроваджують інноваційні матеріали – еластичні, мембранні, антибактеріальні, водостійкі, терморегулювальні – що змінює вимоги до конструювання та технологічного опрацювання виробів. У цих умовах освітні програми повинні відповідати реальним потребам ринку, формувати у студентів здатність працювати з сучасними матеріалами, створювати технологічно складні вироби та враховувати специфіку чоловічої фігури й стилістики [3, 14, 17].

Освітній зміст потребує систематичного оновлення шляхом інтеграції новітніх даних матеріалознавства, технологій обробки, цифрових рішень у сфері моди та індустріального дизайну. Необхідно розширити модулі, пов'язані з аналізом моди, стилістикою чоловічого одягу, конструюванням виробів великого розміру, спортивного та функціонального одягу, проєктуванням аксесуарів та елементів оздоблення. Ринок чоловічого одягу сьогодні орієнтований на поєднання технологічності, комфорту, ергономічності та сучасної естетики, тому фахівці мають володіти знаннями про пропорції, силуети та конструктивні особливості моделей, які забезпечують свободу руху та адаптивність до різних умов носіння.

Удосконалення освітніх програм передбачає посилення міждисциплінарності: важливо поєднувати інженерні знання з креативно-художніми, управлінськими та маркетинговими компетентностями. Майбутні технологи повинні розуміти структуру ринку, особливості цінового позиціонування, правила побудови колекцій та принципи роботи зі споживачем. Такий підхід дозволяє готувати фахівців, здатних мислити комплексно й працювати над повним циклом створення виробу – від ідеї до виробництва.

Сучасний освітній процес у сфері легкої промисловості має бути спрямований не лише на засвоєння теоретичних знань, а й на розвиток практичних умінь, що забезпечують здатність студента працювати в реальних умовах виробництва. Виробництво очікує фахівців, які вміють самостійно приймати інженерні рішення, аналізувати технологічні процеси, удосконалювати конструкції виробів, проводити експериментальні дослідження та створювати інноваційні зразки одягу.

Практикоорієнтоване навчання передбачає залучення студентів до виконання реальних виробничих завдань, стажування на підприємствах, участь у конкурсах молодих дизайнерів та технологів, виконання курсових і дипломних проєктів у співпраці з представниками індустрії моди. Студенти повинні мати можливість працювати з сучасним обладнанням, вивчати промислові швейні машини, обладнання для ВТО, системи автоматизованого розкрою, принтери для цифрового друку та інше спеціалізоване устаткування.

Особливе місце мають проєктні форми роботи, що дозволяють студентам самостійно проходити всі етапи створення виробу: від пошуку ідеї та аналізу трендів до виготовлення прототипу та його презентації. Саме такі завдання формують уміння інтегрувати технологічні та дизайнерські рішення, приймати зважені професійні рішення, працювати в команді та презентувати власні розробки [13, 16].

Творчі види діяльності – розробка ескізів, створення moodboard, формування концепцій колекцій – допомагають майбутнім технологам розвивати естетичний смак, відчуття пропорції, кольору, композиції та стилю. Поєднання творчого підходу з інженерним мисленням є ключовою умовою формування сучасного фахівця, здатного створювати конкурентоспроможний продукт.

Необхідність модернізації освітнього процесу зумовлена стрімкими змінами у галузі легкої промисловості, розвитком цифрових технологій, зростанням вимог до якості та функціональності виробів, а також активним оновленням ринку чоловічої моди. Сучасний технолог має володіти не лише традиційними інженерними та технологічними знаннями, а й навичками цифрового проєктування, творчими здібностями та умінням працювати в інноваційному середовищі.

Тому оновлення освітнього процесу має включати впровадження інноваційних методик проєктування одягу, адаптацію програм до галузевих тенденцій, широке використання практикоорієнтованих і проєктних форм роботи. Це дозволить забезпечити підготовку висококваліфікованих фахівців, здатних ефективно діяти в умовах сучасного виробництва та сприяти розвитку легкої промисловості України.

Сучасний розвиток легкої промисловості України, попри складні економічні та політичні умови, демонструє стабільний попит на кваліфікованих фахівців, здатних забезпечити високий рівень технологічної та дизайнерської культури виробництва. Вітчизняні швейні підприємства, дизайнерські студії, невеликі приватні ательє та компанії, орієнтовані на експорт, стикаються з проблемою нестачі кадрового потенціалу, особливо у сфері інженерного проєктування одягу, його оздоблення, моделювання декоративних елементів та впровадження сучасних технологій обробки матеріалів. У цих умовах якісна професійна підготовка технологів набуває не лише освітньої, а й важливої соціально-економічної значущості, оскільки від рівня компетентності

спеціалістів залежить конкурентоспроможність легкої промисловості, розвиток внутрішнього ринку та розширення можливостей експорту готових текстильних виробів.

Підготовка висококваліфікованих технологів є важливим чинником економічного розвитку держави, оскільки технологічний сектор легкої промисловості забезпечує значну частку зайнятості, формує податкові надходження та створює умови для розвитку пов'язаних галузей – машинобудування, виробництва текстилю, логістики, оптової та роздрібної торгівлі. Кадровий потенціал галузі не просто впливає на її продуктивність: він визначає здатність підприємств впроваджувати інновації, працювати у високотехнологічному виробництві, розширювати асортимент та виходити на міжнародні ринки.

Важливою є й соціальна складова. Якісна підготовка фахівців сприяє підвищенню рівня зайнятості молоді та створює можливості для розвитку малого бізнесу – майстерень, студій, власних ліній одягу. Розвиток швейної галузі, що спирається на кваліфікованих технологів, забезпечує виробництво доступного одягу для населення, зменшує залежність від імпорту та підтримує національних виробників. У сучасних умовах, коли споживачі дедалі більше цінують якість, екологічність і унікальність продукції, фахівці з технологій одягу стають ключовими учасниками формування промислових і дизайнерських рішень, що задовольняють соціальні потреби та культурні запити суспільства.

Окрему увагу необхідно приділити потребі ринку праці у спеціалістах, які володіють сучасними технологіями оздоблення та декоративного оформлення одягу. Сучасні колекції, особливо в сегменті чоловічого та молодіжного одягу, усе більше орієнтуються на візуальну унікальність, впізнаваність бренду та використання декоративних елементів, які підкреслюють індивідуальність виробу. Підприємства потребують фахівців, що розуміють особливості роботи з різними видами декору – машинною та ручною вишивкою, аплікацією,

декоративними строчками, шевронами, принтами, лазерним гравіюванням, термотрансферними матеріалами, тасьмою, фурнітурою тощо.

На сучасному виробництві технолог, який володіє засобами оздоблення, повинен не лише правильно підібрати декоративні елементи, а й:

- аналізувати їх вплив на конструкцію виробу;
- обирати відповідні технологічні режими обробки;
- забезпечувати міцність і довговічність декоративних деталей;
- поєднувати декоративні прийоми з функціональністю виробу;
- працювати з інноваційними технологіями, зокрема сублімаційним

друком, термоплівками, лазерною перфорацією чи ультразвуковим зварюванням тканини.

Ринок праці чітко демонструє, що такі компетентності мають попит як у великих виробничих компаніях, так і в бізнесі, орієнтованому на дизайнерський одяг, streetwear або корпоративні колекції. Саме робота з декором дозволяє підприємствам створювати моделі, здатні конкурувати з імпортною продукцією, а фахівцю – мати ширший спектр професійної діяльності.

Проте реальна підготовка студентів часто не забезпечує достатнього рівня опанування сучасних оздоблювальних технологій, що створює кадровий дефіцит і гальмує розвиток галузі.

У системі підготовки технологів легкої промисловості чітко простежуються суперечності, що виникають між зростаючими вимогами ринку та можливостями освітньої системи. Ці суперечності можна умовно поділити на кілька груп.

1. Змістові суперечності. Освітні програми у багатьох закладах освіти все ще орієнтуються на традиційні методи проєктування й обробки одягу, тоді як виробництво давно перейшло на цифрові технології. Студенти недостатньо знайомі з CAD/CAM-системами, технологіями 3D-моделювання, цифровим текстилем, сучасними методами оздоблення та декору. Таким чином, зміст

навчання не встигає за оновленням матеріалів, обладнання та виробничих процесів.

2. Технологічні суперечності. Більшість закладів освіти не має доступу до сучасного високотехнологічного обладнання – автоматизованих швейних машин, лазерних комплексів, обладнання для цифрового друку чи ультразвукової обробки. У результаті студенти отримують теоретичні знання, але не мають можливості відпрацьовувати практичні навички у реальних умовах.

3. Практичні суперечності. Виробництво очікує фахівців, що можуть самостійно приймати технологічні рішення, проєктувати складні моделі, працювати з декоративними елементами та виконувати експериментальні виробничі завдання. Натомість у студентів недостатньо практики, обмежений доступ до реальних проєктів, мала кількість дуальних форм навчання та індивідуальних проєктних робіт.

4. Креативні суперечності. Сучасний ринок моди, зокрема чоловічої, потребує інноваційних дизайнерських рішень, які поєднують технологічність, функціональність і декоративність. Проте освітній процес у деяких закладах має надмірну зорієнтованість на технічну складову, не завжди приділяючи належну увагу креативності, стилістичному аналізу та художньому мисленню.

5. Організаційні суперечності. Недостатня взаємодія закладів освіти з підприємствами обмежує можливості студентів брати участь у реальних виробничих проєктах, проходити якісну практику чи працювати над колекціями, які відповідають актуальним потребам ринку [18, 21].

Сучасний розвиток легкої промисловості ставить перед системою підготовки технологів нові вимоги, що потребують якісних змін у змісті, методах та організації навчання. Соціально-економічна значущість цієї професії полягає в тому, що технологи є ключовими фахівцями, від рівня підготовки яких залежить конкурентоспроможність підприємств і розвиток галузі в цілому. Потреба ринку праці у спеціалістах, які володіють сучасними методами

оздоблення та декорування одягу, зростає, адже декоративні елементи стають важливим чинником формування стилю, брендової політики та інноваційності продукції.

Однак між реальним рівнем підготовки студентів і очікуваннями галузі існує низка суперечностей, які стримують ефективність кадрового забезпечення. Подолання цих суперечностей можливе через модернізацію освітніх програм, оновлення матеріально-технічної бази, посилення практичної підготовки та розширення співпраці з виробничими підприємствами. Лише за умов комплексного підходу до реформування навчання можна підготувати фахівців, здатних працювати в інноваційному середовищі та забезпечити сталий розвиток легкої промисловості України.

Методичне забезпечення професійної підготовки технологів легкої промисловості є ключовим фактором формування висококваліфікованих фахівців, здатних ефективно проєктувати колекції чоловічого одягу з урахуванням сучасних технологічних, дизайнерських та ергономічних вимог. Сучасний ринок моди характеризується високою динамікою змін, посиленням конкуренції та зростанням вимог до якості продукції, що зумовлює необхідність систематичного оновлення змісту навчання, методів його організації та застосування інноваційних інструментів.

Розробка та вдосконалення методичного забезпечення спрямовані на забезпечення комплексного підходу до підготовки технологів. Воно включає як теоретичні знання про матеріали, конструктивні особливості виробів та тенденції моди, так і практичні навички, що дозволяють студентам реалізовувати творчі задуми, поєднувати функціональні та естетичні характеристики виробів, впроваджувати декоративні елементи та інноваційні технології обробки тканин. Методичне забезпечення також визначає структуру навчального процесу, регламентує послідовність формування компетентностей, дає можливість організувати практичну підготовку, лабораторні роботи,

проектну діяльність та використання сучасного програмного забезпечення, включно з CAD/CAM та 3D-моделюванням.

Особлива роль досліджень у цій сфері полягає у створенні науково обґрунтованих рекомендацій для підготовки фахівців. Наукові дослідження дозволяють визначити актуальні тенденції чоловічої моди, вимоги ринку праці, особливості матеріалознавства та декоративного оформлення, а також ефективні технологічні підходи до виготовлення виробів. Використання результатів досліджень у методичному забезпеченні забезпечує високий рівень професійної підготовки студентів, розширює їхні компетентності та підвищує здатність адаптуватися до сучасних виробничих умов.

Крім того, розвиток методичного забезпечення сприяє оптимізації співпраці закладів освіти та промислових підприємств, що дозволяє студентам брати участь у реальних проектних завданнях, отримувати практичний досвід та формувати навички управління технологічними процесами. Це, у свою чергу, безпосередньо впливає на підвищення якості продукції, розвиток інновацій у галузі, створення конкурентоспроможних колекцій чоловічого одягу та зміцнення позицій підприємств на ринку [13, 20, 21].

Таким чином, обґрунтування важливості розвитку методичного забезпечення проектування колекцій чоловічого одягу полягає у забезпеченні системного, комплексного та практикоорієнтованого навчання технологів. Роль наукових досліджень у цьому процесі критично важлива: вони визначають напрямки удосконалення освітніх програм, сприяють підвищенню рівня професійних компетентностей студентів та забезпечують розвиток легкої промисловості шляхом підготовки фахівців, здатних ефективно працювати з матеріалами, технологіями та дизайнерськими рішеннями сучасного одягу.

Висновки до розділу 1

Проведений аналіз сучасного стану легкої промисловості та тенденцій чоловічої моди підтвердив, що ефективна професійна підготовка технологів є невід'ємною складовою розвитку галузі. Для успішного проєктування колекцій чоловічого одягу сучасні фахівці повинні володіти комплексом компетентностей, що включають інженерно-конструкторські навички, технологічну підготовку щодо обробки матеріалів та декоративних елементів, цифрові уміння у застосуванні CAD/CAM-систем, а також креативно-художні здібності для створення сучасних колекцій.

Аналіз ринку праці та вимог виробництв свідчить про наявність дисбалансу між потребами галузі та рівнем підготовки випускників закладів фахової передвищої та вищої освіти. Недостатність практикоорієнтованих форм навчання, обмеженість матеріально-технічної бази та застарілі методики ускладнюють підготовку висококваліфікованих технологів. Це підкреслює необхідність модернізації освітніх програм, впровадження інноваційних методів навчання, інтеграції цифрових технологій та практичних проектних завдань.

Соціальна та економічна значущість підготовки компетентних фахівців проявляється у можливості підвищення конкурентоспроможності підприємств легкої промисловості, поліпшенні якості продукції та створенні сучасних колекцій, що відповідають актуальним модним тенденціям і функціональним вимогам споживачів. Наукові дослідження у цій сфері є важливими для оновлення змісту професійної підготовки, розробки методичного забезпечення та підвищення рівня практичної підготовки здобувачів освіти.

Таким чином, актуальність професійної підготовки технологів легкої промисловості для проєктування колекцій чоловічого одягу з елементами оздоблення зумовлена потребами сучасного ринку, необхідністю інтеграції інноваційних підходів у навчальний процес.

РОЗДІЛ 2

ПРОЄКТУВАННЯ КОЛЕКЦІЇ ЧОЛОВІЧОГО ОДЯГУ З ЕЛЕМЕНТАМИ ОЗДОБЛЕННЯ

1.1. Історичний огляд розвитку та використання різних видів оздоблення у чоловічому одязі

Людині завжди було притаманно прагнення до краси. Живучи у неймовірно складних умовах, народ створював справжні шедеври, старався прикрасити розписом, вишивкою нехитрі предмети свого побуту.

Первісний костюм – це навіть не костюм в прямому сенсі цього слова. Деякі дослідники стверджують, що одяг з'явився із-за почуття стида, інші пояснюють його появу бажанням прикрасити своє тіло, а треті кажуть, що людині було холодно і вона створила одяг. Певно, печерна людина почала прикрашати своє тіло червоною глиною та пір'ям. Розмальоване тіло повинно було страшити ворога та діяти на жінок.

У створенні першого одягу нашим предкам допомагала гостра кістка (риб'яча голка). Прадавній людині прийшла в голову думка, що навколо талії можна прикріпити листя, нанизані на довгу траву.

Вже в епоху палеоліту людина вміла, користуючись кістяними голками, зшивати, зплітати та зв'язувати різноманітні натуральні матеріали – листя, соломі, тросик, шкіри тварин, щоб придати їм бажану форму.

Одяг, як і всякий предмет декоративно – прикладного мистецтва, поєднує естетичну і утилітарну функцію, що захищає тіло людини від холоду та жару, атмосферних опадів та вітру. Виникнення та розвиток різних видів одягу, зокрема і чоловічого доцільно розглянути в ракурсі певних періодів часу та країн:

1. Одяг кам'яного віку. Форма тіла та образ життя людини визначили перші примітивні форми одягу. Шкіри тварин та рослинні матеріали переплітали, утворюючи прямокутні шматки, та накидали на плечі або стегна,

зав'язували або обмотували навколо тіла горизонтально та по діагоналі. Так з'явився один з основних типів одягу людини первісного суспільства, одяг з драпіруванням. З часом виник більш складний одяг: накладний, який міг бути глухий і розпашний. Полотна тканини стали перегинати вздовж лінії основи чи утка та зшивати по бокам, залишаючи у верхній частині згину прорізи для рук та в центрі згину – отвір для голови.

Необхідність укриватися від непогоди та захищатися від сил природи, змусило людину одягати шкіри тварин, котрі вона накидала на плечі, що служило прототипом сучасного плечового одягу – плаща, туніки, пелерини, а також носили настегнову пов'язку з рослинних волокон та пір'їв – прообраз сучасного поясного одягу – брюк, спідниць, фартухів та штанів.

В залежності від матеріалів, які використовувалися і географічного регіону одяг по – різному кріпили на фігурі: обмотували тіло або драпірували навколо тіла. Одяг, який драпірувався обкутував тіло та тримався за допомогою зав'язок, поясів, застібок.

2. Одяг єгиптян. Жаркий клімат Єгипту змушував жителів носити найлегший і нескладний одяг. Основним одягом для чоловіків у давнину був фартух – „ схенті ”, які являли собою вузьку шматок тканини, середня частина якого драпірувалася спереду в складки, останнє ж оберталося навколо стегон та підпоясувалося на талії. Середньою частиною схенті надавали різну форму: трапецієподібну, трикутну, віялоподібну. Окрім передників, знатні єгиптяни Древнього царства носили вузькі плащі, тигрові або леопардові накидки, котрі накиували на плечі. Важливим елементом костюма був пояс з золотих пластин з різнокольоровою емаллю. До нього спереду прикріплювалася особлива прикраса – золотий трикутник з зображенням сонця, що сходить.

З часом в чоловічому костюмі з'являється широкий комір – намисто – **ускх**, який закривав плечі та частину грудей. Ускх розділяли на смуги різного кольору, в залежності від посади. Смуги на ускхе придворних жовті, у військових вони червоні, у службовців храму – сині.

В епоху Нового царства чоловіки носили широку мішкоподібну рубаху без рукавів, з отворами зверху та по бокам для голови та рук. Костюми жреців відрізнялися від одягу простолюдинів не тільки дорогими тканинами, а й великою кількістю предметів та його оздобленням – різними поясами, накидками, різноманітними головними уборами, великою кількістю прикрас, рангових та сакральних знаків.

3. Одяг Ассіро-Вавілонії.

Основним чоловічим одягом був «*канді*» - сорочка з короткими рукавами, яку прикрашали червоною бахромою і вишивкою. Поверх канді накидався вузький плащ червоно кольору, не зшитий по боках – «*конас*», його краї були обшиті густою бахромою. Плащі підпоясували плетеним поясом. Тканина плаща вишивалась геометричними рисунками і прикрашалась золотими пластинами. Поверх конаса одягалась перев'язь з бахромою.

Вельможі носили діадеми, каблучки, і сережки найрізноманітніших форм, браслети.

4. Древньоперсидський костюм. Древні перси займалися полюванням та тваринництвом, тому чоловічий одяг складався з шкіряних або хутряних штанів („анаксаридов”) та шкіряного кафтана з поясом та накидки. Рукави у кафтана також були дуже широкими, з променеподібними складками у внутрішній частині. Іноді складки рукавів робилися з тканин іншого кольору. Верхній одяг виготовляли з тонких вовняних та шовкових тканин пурпурного та темно-червоного кольору.

5. Костюм Древньої Японії. Одягом чоловіків одягом були сорочки і штани, а верхнім – «кину», подібний до жакета, і «хакаса» - спідниця-штани. Нагадував довгий халат, який запахувався справа наліво „кину” з достатньо вузькими рукавами та поясом. Штани, які називали хакама були довгими та перехвачувалися шнуром нижче колін.

Використовували візерунчасті багатокольорові парчеві тканини, шовковий газ, щільні шовкові тканини, різнокольорові вишиті, набивні, трафаретні матеріали, батик.

В IV – VIII ст. склалися основні риси японського кімоно, яке виготовлялось з прямих кусків тканин, що перекидають через плечі і з'єднують посередині на спині швом. По боках полотнища зшиваються, а в широкі пройми вшиваються рукави. В традиційному японському костюмі немає кишень, і чоловіки прикріплювали до пояса шнурком гаманець, табакерку, трубку, а за допомогою нецке – різні дрібні речі.

Чоловіки прикрашали себе золотими і бронзовими браслетами, сережками, намистами, каблучками, підвісками. Вони носили намиста з нефриту, яшми, гірського кришталю, перлів і агату.

6. Костюм Древнього Риму. Основою римського костюма була «туніка», яка мала декілька різновидів, розрізнялась по довжині та ширині виробу, по довжині та ширині рукавів. Декоративними прикрасами були смуги, вишивка, орнамент. Вона була переважно темно – вишневого, пурпурного, синього кольору, колір мав певну символіку. Існувало кілька видів тунік «колобіум», «таларіс», «далматика».

Найголовнішим одягом древніх римлян була «тога» - плащ з великого прямокутного чи овального куска вовняної тканини, яку щільно драпірували.

Римські імператори та вищі посадові лиця носили полудаментум – який накидали на спину та на ліве плече, сколюючи пряжкою на правому.

Чоловічими прикрасами були «булли» - круглі медальйони-амулету. На пальці чоловіки носили персні, закладки-пряжки.

7. Костюм Візантії. Головним елементом чоловічого костюма була туніка з вузькими довгими рукавами, підпоясана поясом, що прикрашений золотим оздобленням. Вона могла бути короткою чи довгою, на плечах і на грудях прикрашалась вишивкою.

Носили візантійці плащі і штани. Штани були двох типів: короткі, до колін і довгі. Обидві половинки одягались як окремі частини: у вигляді панчіх, прикріплювалися зав'язками до пояса. З короткими штанами одягали щільно обтягуючи ногу панчохи.

Верхнім одягом візантійців служив плащ, подібний до римського сагума чи люцерни, краї якого скріплювались аграфом на правому плечі.

8. Чоловічий західноєвропейський костюм середніх віків.

Костюм являв собою коротку сорочку з рукавами і поясом на талії, також недовгі штани, короткі панчохи з тканини, на ногах шкіряне взуття – башмаки. Зверху одягалась вовняна накидка, яка застібалася на правому плечі.

З'являється— блію, це глуха накидка з низькою відрізною лінією талії. Верхня частина одягу в області лінії плечей, грудей та талії „облягає” та розширюється в області стегон. Нижня частина викроєна у вигляді двох напівкругів, пришитих до талії спинки та пілочки прикрашений вишивками з двох напів – мережив, котрі пришиті на одязі в області талії. Під блію одягалась яскрава довга туніка, котра контрастно підбиралась по кольору до блію.

Також з'являються вузькі штани – панчохи – шоси, зшиті з еластичного матеріалу. Щоб штани не злітали їх підв'язували шнурком до поясу плечового одягу

Відомим видом чоловічого костюму середньовіччя – міпарті. Майже увесь „комплект”: - рукава, штанини, взуття – мають нанесену символіку герба пофарбовану різними кольорами.

В наступному XIII ст.. з'явилися сюрко, які являли собою костюм, зшитий по бокам, з глибокими проймами. Одягається сюрко поверх одягу – котт (пряме визначення від французького surcot – поверх котт).

До складу прилягаючого виду входили прилягаюча куртка короткої довжини - „котарді”, котра застібалася спереду на гудзики і підв'язувалася декоративним поясом на лінії стегон. Щедро прикрашеною частиною котарді були рукава. В плечах рукава були вузькими, до низу-розширялися, низ рукава

був обшитий зубцями або смужками з яскравої тканини (довжиною до 1,5 м та шириною до 10см).

В XIV ст. на зміну котарді приходить чоловічий жакет. Він був коротким, туго стягнутим на талії. На стегнах можна було замітити багато складок. Рукава жакету були високо піднятими з зібраним окатом.

Також у XIV ст. з'являються „таперт”, який туго затягує талію, нижня частина має складки, зібрані разом. Терпет досягав по довжині до коліна. Був дорого прикрашений по всім краям зубцями, фестонами.

В кінці XIV – на початку XV ст. сюрко витісняється упеляндом – верхнім накладним та розпашним одягом різної довжини, який носили з поясом і без нього. Упелянд був довгим, низ був широким, довжина складала 7м., а ширина рукавів знизу була до 3м.

З найбільш загальних принципів декоративного оформлення одягу епохи середньовіччя можна виділити наступні:

1. оздоблення горловини, низу виробів, низу рукавів та лінії з'єднання пройми з рукавом вишивкою, мережкою, бейками (з дорогого оздоблюю чого матеріалу), фестонами, хутром горностаю, куниці;
2. використання в одязі яскравих, контрастних поєднувань кольорів (зелених, червоних, синіх, жовтих);
3. поява в оздобленні костюму об'ємної орнаменталії – стрічок, бахроми, кистей;
4. прикрашення тканини золотими та срібними бубенчиками;
5. поява рукавичок, прикрашених дорогоцінним камінням та золотом;
6. підкреслення оздобленням значення деталі, вузла (наприклад шнурування з стрічками).

9. Костюм епохи Відродження

Епоха Відродження була найважливішим етапом в історії світової культури.

Чоловічий костюм Епохи Відродження Іспанії:

Відродження – це іспанська мода. Мода дивовижно цільна у своїй соціальній характеристиці, в своїй належності до класу самого реакційного дворянства.

Чоловічий пурпуен (камзол) вистьобувався тканиною, кінським волосом, набивався тирсою, закінчувався пришивною баскою, яка досить коротка і декілька розходилася спереду. Штани перетворилися в нерухомі кулі і стали називатися бочками, вони розділялися на дві частини і одягалися окремо. Щільні шовкові трико обтягували ногу. Витончений короткий плащ – ідальго обов’язкова приналежність дворянина (ідальго). В Іспанії в XVI столітті чорний колір стає офіційним для придворного костюму, і саме з цього часу і до наших днів у офіційному одязі чоловіків буде переважати чорний колір.

Чоловічий костюм епохи Відродження в Англії XVI століття

Чоловічий костюм першої половини століття складався з сорочки, камзола та верхнього кафтана, який, на відміну від французького, не був опоясаний. На ногах носили зшите облягаючи трико та м’які широкі збірчасті штани.

Модний колет, штани – буфи, шили з тканин яскравих кольорів, прикрашали вишивкою, бордюром, дорогоцінним камінням, а з кінця століття – мереживом. Колет по формі нагадував іспано – французький: мав вузькі рукава, крильця біля плечей та стоячий комір.

Панталони, набиті ватою, в Англії набули таку пишну форму, що в парламенті прийшлося розширяти місця для сидіння. В першій половині століття в моді була фреза, змінена в кінці століття відкладним коміром.

Німецький костюм Епохи Відродження XVI.

Чоловіки носили масивні важкі плащі – таперти, підбиті хутром, зібрані в намертво закріплені складки, довгі до землі, громіздкі, сукні з багат шаровим та багатоколірним оздобленням. Сукно, оздоблене оксамитом, хутром, парчею та вишивкою, поєднання різних фактур та кольорів – саме такі смаки Германії початку XVI століття.

Костюми ландскнехтів покривалися розрізами самої різноманітної форми та розмірів; вони асиметрично розташовувалися по всій поверхні штанів, колетів, рукавів, на шляпі та черевиках. Штанини, рукава і навіть сам колет могли складатися з різних по кольору половин, так, що костюм отримував майже фантастичну форму [4].

10. Чоловічий костюм нового часу (XVII - XIX ст.).

Чоловіки носили *білі сорочки* з високим стоячим крохмальним коміром, короткі яскраві жилети і фраки. Фрак став найулюбленішим видом чоловічого одягу. Його шили частіше з однотонної тканини різноманітних кольорів, але вони могли бути і у смужку, чи з іншим візерунком. Талія фрака була злегка завищена, розширений біля плеча рукав мав воронкоподібний манжет, оксамитовий комір іншого кольору, ніж основна тканина. Гудзики фарфорові, срібні чи з дорогоцінного каміння.

Верхом зазвичай їздили в *рединготі*, який пізніше перетворився у повсякденний одяг – «*сюртук*». Пізніше сюртук починають носити замість фраку. Шили його прилягаючим, пілочки доходили до колін, а рукави були такі ж, як у фрака.

До цього ж часу відносять і появу достатньо довгого пальто з дуже довгою талією та двома рядами гудзиків, так називаємий *gibun*. Це пальто оздоблювалося взимку хутром або оксамитом; потім воно робилося у вигляді сака з коміром у вигляді шалі та шнурами.

В 50 – х роках увійшли в моду короткі та довгі пальто у вигляді сака, всілякі можливі короткі плащі з рукавами і потім бурнуса у вигляді кола (іноді з шотландським коміром у вигляді шалі, широкими воронкоподібними рукавами та широкою опушкою). Багато хто продовжував носити пальто з пелериною, відоме на той час під назвою *coachmen*.

Плісіроване жабо на початку XIX століття носили при придворному костюмі разом з білою краваткою, з піднятим доверху коміром сорочки та плісірованими манжетами.

В кінці століття входить в моду ще один чоловічий костюм – смокінг (костюм для куріння). Він перетворився в малий парадний туалет.

В моді були білі сорочки з розрізом та гудзиками. Форма комірця в 50 – 60 роки змінювалася: носили як стоячі так і відкладні. В 60 – х роках з'явилися манишки, що замінили сорочку. Манжети сорочок почали крохмалити. Жилет носили на протязі всієї другої половини століття.

Брюки міняли свою форму приблизно по десятиліттям. В 50 – х роках носили брюки на штрипках, в 60 – х без штрипок, так як завдяки скосу знизу вони спускалися низько на взуття. В 70 – 80 роках брюки розширялися донизу у вигляді воронки та набували лампаси; кишені прорізалися горизонтально спереду. В 90 – х роках в моді були брюки „французького” покрою – мішкуваті, звужені донизу. В цей час віддавали перевагу брюкам світлих тонів, в смужку або клітинку.

В 50 – 60 роки краватка мала вигляд банта, спочатку широкого, пізніше вузького. До 70 – го року з'являється стрічкова краватка, майже сучасна по формі. З фраком завжди носили білу краватку, зав'язану бантом. Чоловічий костюм доповнювався рукавичками, тростиною, зонтом, хлистом. На стрічці до жилета кріпився лорнет.

11. Чоловічий одяг XX століття

Чоловічий одяг у XX столітті набув невеликий об'єм, форма характеризується прямим та напівприталеним силуетом. Весь подальший розвиток форм чоловічого одягу відбувався в цих силуетах, але кожен період вносив свої корективи: міру наповненості окремих ділянок, довжину виробу, характер деталей. Посеред багатьох типів чоловічого одягу костюм (як асортиментний вид) являється найбільш стабільним типом одягу в гардеробі чоловіка і в той же час він найбільш яскраво відображає зміни в моді.

В 1923 році чоловічий костюм характеризувався великою довжиною, різко підкресленою на природному місці лінією талії, від якої розходилися

розкльошені пілочки, покатою лінією плеч, вузькими короткими брюками. Пальто було розширене знизу, нижче колін.

В 1938 році довжина піджака різко зменшилася, лінія плечей піднялася, піджак став щільно прилягати до талії, брюки розширились. Довге приталене пальто стало мати високі плечі.

В 1948 році силует міняється: піджак, розширившись до лінії грудей став вільним, злегка позначаючи лінію талії значно нижче її природного розположення на фігурі; плечі також розширилися та пом'якшилися, трохи опустилися. Брюки, порівняльно широкі в стегнах, знизу звужилися. Вільне середньої довжини (за коліно) пальто також отримало значне розширення в плечах.

В 1969 році актуальним став напівприталений силует: лінія талії на своєму місці, довжина піджака – до середини середнього пальця руки, ширина плеча відповідало натуральній ширині. Брюки вузькі в стегнах залишалися прямими по всій довжині. Спортивне пальто прямого силуету мало довжину до середини коліна.

Перетерпівши значні зміни в 50 – ті та 60 – ті роки, чоловічий костюм останнього десятиліття демонструє стабілізацію своєї принципіальної форми, основних параметрів довжини та ширини. Ведучим являється напівприталений силует. Зміни відбуваються в малюнках тканин та формі деталей: лацканів, комірів, кишень; коливаються в невеликому діапазоні розворот та висота плечей, довжина піджака, висота застібки [8, 24, 26].

В чоловічому одязі затверджується спортивний стиль, що проявляється у використанні накладних відстрочених деталей (кокеток, хлястиків, клапанів, кишень), декоративної фурнітури (металічних гудзиків). Існуючий одночасно з приталеним прямий силует вирішується часто покроєм реглан, реглано – погон. Піджаки цього силуету мають меншу довжину. Характеристика історії розвитку чоловічого одягу та особливості його оздоблення представлено в таблиці А.1 додатку А.

Отже, розвиток чоловічого одягу від первісних часів до XX століття пройшов складний і багатогранний шлях, що відображає як еволюцію естетичних смаків, так і зміни у соціальному становищі, культурі та технологіях виготовлення тканин.

Початково чоловічий одяг мав утилітарне призначення — захищати тіло від природних умов. У кам'яному віці його створювали з шкір, листя та волокон, драпіруючи навколо тіла. З часом одяг набув чіткіших форм: тунік, накидок, пов'язок. У Давньому Єгипті чоловічий костюм відзначався легкістю й симетричністю — це були схенті, плащі, накидки, доповнені прикрасами з дорогоцінних металів і емалі.

В Ассирії, Вавилонії та Персії одяг стає більш конструктивним: з'являються сорочки, плащі, кафтани, шкіряні штани. Декор мав важливе значення — використовували бахрому, вишивку, золото, тканини різних кольорів. У Візантії чоловічий одяг набуває величного вигляду — туніки, пояси та плащі прикрашалися вишивкою, золотим оздобленням, орнаментами.

У середньовічній Західній Європі чоловічий костюм стає більш складним за кроєм. З'являються такі види одягу, як бліу, сюрко, котарді, жакет, таперт, упелянд. Основна увага приділялась декору — вишивці, мережці, хутряній обробці, фестонам, контрастним кольорам. Прикраси — бахрома, кисті, золоті бубенчики — підкреслювали статус власника.

Епоха Відродження внесла розкіш і театральність у чоловічий костюм. З'явилися камзоли, колети, пишні штани-бочки, короткі плащі ідальго. Основні тенденції — підкреслення фігури, використання дорогих тканин (оксамит, парча, шовк), вишивки, дорогоцінного каміння. У Німеччині популярними були костюми з розрізами та багатобарвними тканинами.

У XVII–XIX століттях чоловічий костюм еволюціонує до сучасних форм. Фрак, сюртук, редингот, пальто та смокінг стають класичними елементами чоловічого гардероба. Основне оздоблення зосереджується на деталях —

гудзиках, комірах, манжетах, жабо, краватках. У цей час формується стиль, де елегантність і стриманість витісняють надмірну декоративність минулих епох.

У XX столітті чоловічий одяг набуває практичності, лаконічності й функціональності. Переважає прямий і напівприталений силует. Декор обмежується стриманими елементами — лацканами, клапанами, гудзиками, швами з відстрочкою. Затверджується спортивний стиль і масове виробництво костюмів.

Таким чином, розвиток чоловічого одягу — це відображення загальної історії людства: від простих драпіруваних форм до складно скроєних костюмів. Змінювалися тканини, крої, кольори, способи оздоблення, але незмінним залишалося прагнення чоловіка через свій одяг виразити соціальний статус, індивідуальність і естетичний смак.

2.2 Характеристика груп та видів оздоблення в чоловічому одязі

Оздоблення сьогодні є важливим фактором, що поєднує технологічні, художні та маркетингові аспекти сучасного дизайну костюма. При виготовленні одягу одним з його компонентів являється оздоблення та оздоблювальні елементи. Оздоблення в композиції одягу воно може грати саму різноманітну роль, виражати основну ідею композиції або змінювати форму виробу, підкреслювати конструктивні лінії, доповнювати та прикрашати модель.

Сучасна мода приділяє особливу увагу оздобленню одягу, розглядаючи його як важливий засіб художнього вираження та індивідуалізації виробу. У процесі створення сучасних колекцій активно використовуються різноманітні конструктивно-декоративні деталі, фурнітура та декоративні елементи, які не лише збагачують зовнішній вигляд одягу, а й підкреслюють його стильову спрямованість і характер.

Оздоблення, що виконується безпосередньо на етапі виготовлення виробу, має значний вплив не лише на естетичні якості, а й на функціональні

характеристики одягу. Гармонійне поєднання декору з конструкцією забезпечує цілісність форми, зручність у носінні та довершеність виробу.

Крім того, продумане декоративне оформлення підвищує комерційну привабливість і конкурентоспроможність продукції на ринку моди, адже сучасний споживач цінує не тільки якість і комфорт, але й індивідуальний, естетично довершений вигляд одягу.

Отже, декоративне оздоблення одягу є складовою частиною композиції форми поряд із конструктивними та конструктивно-декоративними лініями, проте не виступає окремим самостійним елементом композиції. Воно може слугувати засобом підкреслення силуету виробу або його окремих частин, допомагати у візуальному поділі форми на частини чи, навпаки, об'єднанні окремих елементів в єдине ціле, а також спрямовувати зоровий рух по поверхні виробу. Завдяки оздобленню костюм набуває більш виразного художнього образу.

Деякі види декоративного оздоблення поєднують у собі декоративну та конструктивну функції, інші — декоративну й утилітарну.

Декор може застосовуватись локально (на рукавах, поличках, подолі, біля горловини, на поясі чи по лінії талії) або глобально, коли поєднуються кілька локальних зон в одній моделі.

За характером використання оздоблення поділяється на постійне (вишивка, мережка, кант, аплікація, гудзики тощо) і знімне (коміри, манжети, пояси, банти, квіти, вставки тощо). Використання знімних елементів дає змогу надавати одному й тому ж костюму різного призначення чи настрою.

Уводячи будь-який вид оздоблення в композицію одягу, важливо чітко визначити його характер, тип та технологію виконання. Декоративні елементи мають гармонійно поєднуватися з утилітарними властивостями виробу, відповідати його призначенню, формі та особливостям матеріалу, зокрема його структурі й фактурі.

Поєднання різних за характером видів оздоблення в одному виробі вимагає ретельного аналізу їхньої сумісності, продуманості композиційного рішення та тонкого художнього смаку. Лише гармонійне узгодження декору з конструкцією й матеріалом дозволяє створити цілісний, естетично довершений образ виробу..

Вид та якість використання оздоблення багато в чому визначають виконання сучасним одягом його естетичних функцій. Грамотне та вдале використання оздоблення не тільки уточнює призначення одягу, а й забезпечує його індивідуальність, а також в ряді випадків дозволяє підкреслити достоїнства та скрити недоліки фігури.

Оздоблення та оздоблювальні елементи не являються головними елементами композиції, але й недооцінювати його не можна. Вони мають бути пов'язані з загальною лінією моделі, формами, тканиною, з якої модель виконана, загальною конструкцією і повинна бути злагоджені в кольорі.

У зв'язку зі сталевими особливостями сучасного декоративно прикладного мистецтва, а вчасності мистецтва одягу, оздоблення в сучасному одязі нерідко з естетичною роллю виконує і практичні функції. Наприклад, оздоблення шкірою, трикотажем країв виробів охороняє їх від передчасного стирання, фурнітура у виробках слугує засобом застібання виробу і його декорування [10, 11].

У сучасній практиці моделювання одягу оздоблення посідає важливе місце як засіб підсилення художньо-композиційного виразу виробу. Воно виконує не лише декоративну, а й композиційну функцію, впливаючи на сприйняття форми, пропорцій та стилістичної єдності костюма.

Основні функції оздоблення в моделюванні одягу можна систематизувати так:

1. Естетична функція - прикрашає виріб, надає йому виразності, індивідуальності та стилістичної завершеності.

2. Композиційна функція - підкреслює або візуально змінює форму виробу чи його окремих частин; розподіляє форму на складові або, навпаки, об'єднує різні елементи в цілісну композицію; організовує зоровий рух по поверхні виробу, акцентуючи увагу на певних деталях.

3. Художньо-образна функція - збагачує і розкриває задум дизайнера, підсилює загальну ідею костюма, створює гармонійний, завершений образ.

Так, оздоблення в сучасному одязі виступає не лише декоративним прийомом, а повноцінним елементом композиції, що сприяє вираженню стилю, характеру та естетичної цінності виробу [15].

З найдавніших часів людство використовувало різноманітні способи оздоблення одягу. У сучасній моді ці традиції набули нового звучання: дизайнери то створюють абсолютно оригінальні, новаторські форми декору, що відповідають духу часу, то звертаються до історичної спадщини, відроджуючи старовинні техніки та мотиви. При цьому класичні прийоми оздоблення часто осучаснюються — набувають нових форм, матеріалів і трактувань, гармонійно поєднуючись із сучасними тенденціями в дизайні одягу [10].

Дослідники Пашкевич К., Лю Ц. [10, 11] в роботі акцентували увагу на наступних групах оздоблення: поверхнєве оздоблення, об'ємне оздоблення та додаткові аксесуари.

Поверхнєве оздоблення виконується безпосередньо на поверхні деталей одягу, просторова форма матеріалу при цьому не змінюється. До неї відносяться:

- оздоблювальні строчки, які підкреслюють конструктивні лінії, шви, краї деталей, роблячи їх помітними;
- оздоблення тасьмою, сутажем, шнуром, бейкою, бахромою які використовуються для оздоблення країв деталей. Тасьма, сутаж, шнур можуть бути використані для вишивання складних візерунків;
- вишивка — може бути ручною та машинною, виконана за допомогою різного матеріалу (нитками, бісером, стеклярусом, перлами, пайєтками);

- аплікація, виконана різними способами (нитковим, клеєним, зварним) з різних матеріалів;

- оздоблення фурнітурою – металічною, пластмасовою, дерев'яною, з дорогоцінних металів та каміння. Роль фурнітури виконують гудзики, застібки – „блискавка”, пряжки, кнопки, кріючки, блочки і т.п.;

- комбінування матеріалів, коли поєднуються тканини однієї й тієї ж фактури різних кольорів; тканини різних фактур одного кольору; тканини різних фактур та контрастного кольору;

- інші види оздоблення.

Об'ємне оздоблення забезпечує об'ємну форму виробу та окремих його деталей за рахунок просторового розположення матеріалу. Об'ємне оздоблення можна умовно підрозділити на два види:

- рухоме оздоблення – об'ємна форма, яка передбачає деяку свободу змін першопочаткової форми. Це драпірування, складки, волани, зборки, плісе, гофре і т.д.

- нерухоме оздоблення – це така об'ємна форма, яка не змінюється і зазвичай закріплена за допомогою допоміжних матеріалів: ниток, прокладок, клеїв. Нерухомі види оздоблення це – буфи, заціпи, декоративне вистьобування.

Додаткові аксесуари одягу – це знімні оздоблювальні деталі: шарфи, краватки, квіти, кокільє, жабо, коміри, манжети, пояса та ін.

Знімне оздоблення має особливу цінність, адже воно дозволяє легко змінювати зовнішній вигляд і характер одягу, роблячи його більш універсальним. Завдяки таким елементам, як пристібні хутрянні коміри та манжети, шарфи чи краватки різних кольорів, один і той самий костюм може набувати нового стилю чи настрою — від стриманого класичного до святкового або повсякденного. Таким чином, знімне оздоблення не лише урізноманітнює гардероб, а й підкреслює індивідуальність та творчий підхід до формування образу.

В результаті дослідження визначено наступні групи оздоблення, що застосовуються в одязі (рис. 2.1):

- **плоске оздоблення** (вишивка (виконана за допомогою різного матеріалу (нитками, бісером, стеклярусом, перлами, пайєтками)), аплікація, оздоблювальні строчки й шви, перфорація, комбінування матеріалів, оздоблення кантами, окантуванням, шнурами, мереживом, тасьмою, сутажем, бейками, нанесення рисунків, написів, фурнітура);

- **об'ємне оздоблення** (складки, кокільє, жабо, волани, шлярки, буфи, рюші, заціпи, плесе, гофре);

- **використання конструктивно - декоративних елементів** (коміри, манжети, кишені, пояси, пати, хлястики, хомутики, погони);

- **додаткові аксесуари** (шарфи, хустинки, галстуки, метелик, штучні квіти).

Детально характеристика видів оздоблення представлена в таблиці Б.1 (додаток Б).

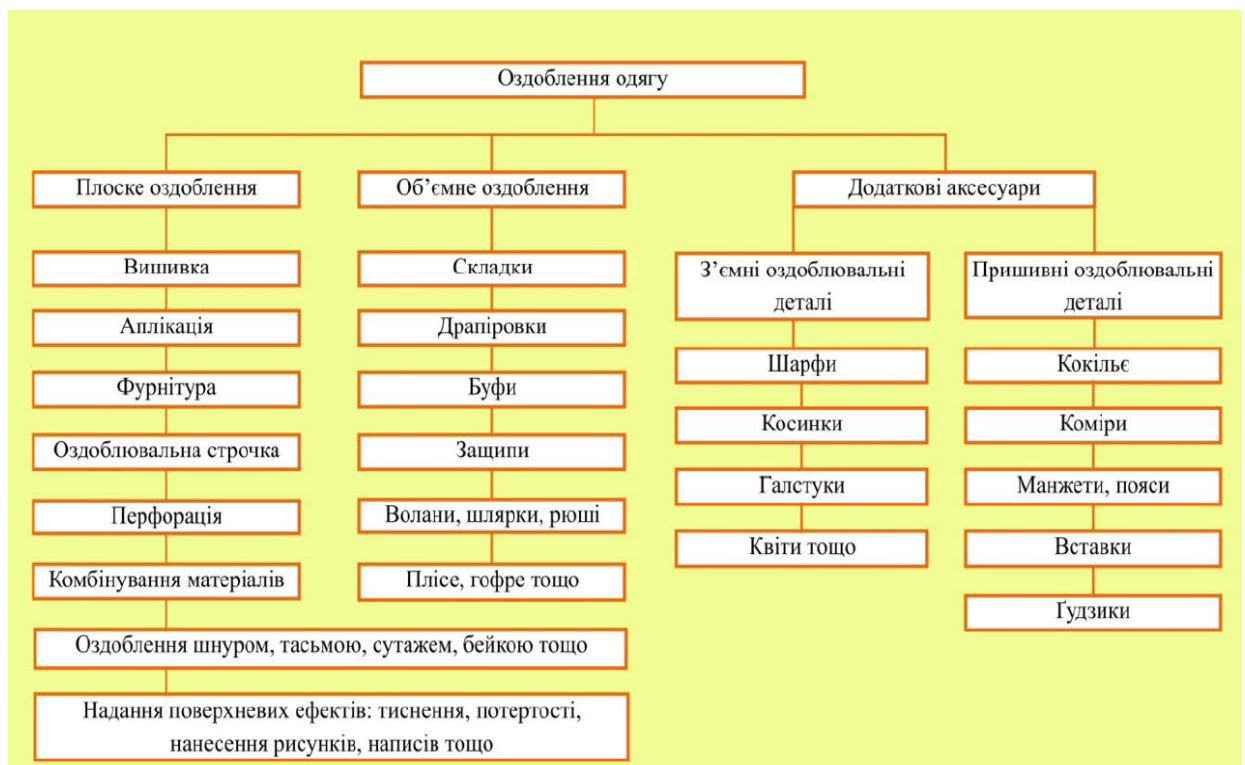

Рис. 2.1. Структурно-логічна схема "Види оздоблення одягу" [11]

Вивчення асортименту чоловічого одягу дозволяє визначити ключові рекомендації щодо використання конструктивних та декоративних елементів для його оформлення, що представлено в таблиці .

Таблиця 2.1

Особливості способів оздоблення різних видів чоловічого одягу

Виріб	Характеристика виду одягу	Способи оздоблення
Характеристика верхнього чоловічого одягу		
Зимове пальто	Найтепліший та найбільший по об'єму одяг, з утеплювальною прокладкою та підкладкою.	Оздоблення мінімалістичне, зосереджене на якості матеріалу та витонченості крою. Акценти: якісна фурнітура (рогаті гудзики, металеві кнопки), знімні хутряні коміри (натуральні або еко), вишукана обробка країв та деталей.
		
Демісезонне пальто	Різноманітні силуети та фасони, що дозволяють експериментувати з формою.	Конструктивні рішення як декор: фігурні кокетки, манжети з декоративними патами, великі відкладні коміри (англійські, шалеві). Декоративні елементи: контрастна відстрочка, тканини з вираженою фактурою (клітинка, ялинка) та пояси з оригінальними пряжками.

 		
Тренчкот (Плащ)	Літнє чоловіче пальто спортивного або ділового стилю, часто з водовідштовхувальної тканини.	Оздоблення переважно конструктивно-декоративне: обов'язкові погони, декоративні хлястики та пати на рукавах, двобортна застібка, відлітна кокетка на спині та грудях, пояс з масивною пряжкою, накладні кишені з клапанами.
	 	
Куртки (Зимові, осінні, літні)	Дуже різноманітні по крою та силуету (бомбери, парки, анораки).	Обробка країв: трикотажні довязи (рібана) на манжетах та по низу. Матеріали: хутро або трикотаж для комірів. Функціональний декор: блискавки з великими бігунками, накладні кишені з клапанами та липучками (велкро), декоративні нашивки, вишивка та логотипи.

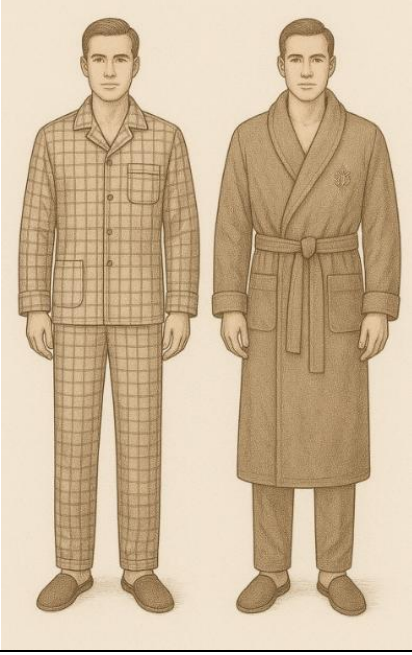
		
Піджак	Основний вид верхньої частини чоловічого костюму (однобортний/двобортний).	Декор через форму лацканів (загострені або прямокутні), гудзики як головний акцент. Обробка кишень: прорізні кишені в рамку або з клапаном. Манжети з розрізом та рядом декоративних гудзиків.
		
Жилет	Доповнення до класичного костюму (без рукавів та лацканів).	Мінімум оздоблення. Акцент на контрастній підкладці, яка видна у вирізі, та регулюючому хлястику на спині.

Характеристика легкого чоловічого одягу

Сорочка	Обов'язкова складова костюму, з легкої тканини, з відкладним коміром на стійці.	Декор через форму коміра (класичний, "баттен-даун", "мандарин"), подвійна планка на гудзиках, манжети під запонки. Контрастні вставки на внутрішній стороні коміра або манжет.
Штани	Поясний одяг різних форм. Брюки — класичні зі стрілками; штани — демократичні для активності.	Конструктивно-декоративні елементи: стрілки, манжети внизу штанин, шльовки для ремня. Обробка кишень: косі бічні кишені, кишені ззаду (прорізні чи накладні), накладні кишені з клапанами (карго).

Худі	Предмет одягу для теплого сезону; спортивний тип куртки.	Графічне декорування: принти (шовтокотрафаретний друк, термодрук), написи, вишивка, аплікації. Толстовка (деталі): капюшон, кишеня-кенгуру, контрастні шнурки, декоративні блискавки.
		
Домашній одяг (піжама, халат)	Піжама - комплект куртка та штани; халат - пряма форма з запахом або застібною.	Піжама: легка тканина у клітинку або смужку, окантовка коміра та манжет контрастним кантом. Халат: шалевий комір або капюшон, використання махрової або шовкової тканини з вишивкою на грудях.
		

Отже, декорування та оздоблення чоловічого верхнього та легкого одягу є невід'ємною частиною формування стилю та функціональності кожного виробу. Способи оздоблення прямо залежать від функціональності одягу, а саме: верхній одяг (пальта, куртки, піджаки, жилети, плащі, штани) використовують переважно конструктивно-декоративні елементи (особливості розташування конструктивно-декоративних ліній, форма комірів, лацканів, патів, хлястиків, манжет, клапанів) та високоякісну фурнітуру як основний акцент; для легкого одягу (сорочок, худі, піжам, халатів) для оздоблення активно використовують графічні техніки (принти, вишивка, аплікації), комбінування матеріалів (трикотаж, хутро, шкіра) та функціональний декор (блискавки, кишені, шнурки тощо).

Отже, оздоблення є ключовим і багатофункціональним компонентом сучасного дизайну костюма, який інтегрує в собі художні, технологічні та маркетингові аспекти. Воно виступає не лише як декоративний прийом, але і як повноцінний елемент композиції одягу. Так, основними функціями оздоблення виступає:

- естетична та художньо-образна функція, де оздоблення є важливим засобом художнього вираження та індивідуалізації виробу, яке його прикрашає, надає моделі виразності, підсилює задум дизайнера та сприяє створенню цілісного, естетично довершеного образу;

- композиційна функція, де декоративні елементи відіграють значну роль у формуванні силуету та сприйняття форми, які можуть підкреслювати конструктивні лінії, візуально змінювати форму, акцентувати увагу на певних деталях та організовувати зоровий рух по поверхні виробу;

- практична та утилітарна функція, де оздоблення часто поєднує декор з практичною користю. Наприклад, оздоблення країв шкірою чи трикотажем захищає від стирання, а фурнітура (гудзики, блискавки) одночасно слугує засобом застібання та декорування;

- комерційна привабливість, яке якісне оздоблення виробу значно підвищує його конкурентоспроможність на ринку, оскільки відповідає запиту споживача на індивідуальність та естетичну довершеність.

В процесі дослідження визначено 4 групи оздоблення, що застосовуються в одязі: плоске оздоблення (вишивка (виконана за допомогою різного матеріалу (нитками, бісером, стеклярусом, перлами, пайєтками)), аплікація, оздоблювальні строчки й шви, перфорація, комбінування матеріалів, оздоблення кантами, окантуванням, шнурами, мереживом, тасьмою, сутажем, бейками, нанесення рисунків, написів, фурнітура); об'ємне оздоблення (складки, кокільє, жабо, волани, шлярки, буфи, рюші, зашипи, плесе, гофре); використання конструктивно - декоративних елементів (коміри, манжети, кишені, пояси, пати, хлястики, хомутики, погони); додаткові аксесуари (шарфи, хустинки, галстуки, метелик, штучні квіти).

Ключовою умовою вдалого дизайну є гармонійне узгодження обраного виду оздоблення з конструкцією, формою, призначенням та особливостями матеріалу (його структурою і фактурою) для досягнення цілісного та індивідуального художнього образу.

Таким чином, ефективне оздоблення чоловічого одягу вимагає зваженого підходу, де декоративні елементи не лише прикрашають, але й підкреслюють функціональність та відповідають стилістичним вимогам — від стриманої елегантності до яскравої індивідуальності.

2.3. Класифікація та характеристика видів чоловічого одягу та способів його декорування

Весь одяг поділяється на види, з урахуванням відповідних функцій і призначення. Так, повсякденний одяг шиють з найрізноманітніших тканин як по фактурі, так і по кольору. Це мають бути зручні та носкі речі. До нього відносяться сорочки, шорти, брюки, худі, костюми, куртки, пальто. Чоловічий одяг поділяється на домашній одяг, а також на одяг для роботи, для відпочинку

та для урочистих заходів. Структурно-логічна схема класифікації видів чоловічого одягу представлена на рис. 2.2.

Домашній одяг призначений для забезпечення максимального комфорту та зручності під час відпочинку вдома, поєднуючи функціональність із естетичним виглядом. Асортимент чоловічого домашнього одягу включає декілька основних його видів, що відповідають певним вимогам з урахуванням сезонності, основна характеристика та приклади даного одягу наведено в таблицях 2.2 - 2.5.

Таблиця 2.2

Характеристика асортименту чоловічого домашнього одягу

Асортимент чоловічого домашнього одягу	Матеріали	Конструктивні елементи та декорування одягу
1. Піжама: Комплект, що складається з вільної куртки (сорочки) та брюк. Це класичний одяг для сну та ранкового відпочинку. 2. Халат: Може бути прямої форми з застібкою або, частіше, із запахом, який фіксується поясом. Халати поділяються на: • Купальні (банні): з махрової тканини, велюру або флісу; призначені для носіння після водних процедур. • Для відпочинку (ранкові): з тонких, легких або шовкових тканин, для прийому гостей або сніданку. 3. Спортивні/Кежуал комплекти: включають штани або шорти та футболки/світшоти з м'якого трикотажу; призначені для активного дозвілля вдома.	Домашній одяг для чоловіків шиється з тонких натуральних (бавовняних, штапельних) або сумішевих тканин. Весна - літо: переважають бавовна, ситець, шовк або віскоза через їхню гігроскопічність і легкість. Зима-осінь: теплий трикотаж (наприклад, футер з начосом), тонка вовна, велюр або фліс (особливо для халатів). Кольорова гама та візерунки: використовуються однорідні кольори (синій, бордовий, сірий), а також класичні візерунки: смужка або клітинка (тартан).	• Піжама/Халат: Застібка на петлі та гудзики, пояс брюк на еластичній тасьмі, комір часто шалевий (на халатах), або відкладний на стійці (на піжамних куртках). • Декор: Оздоблення зазвичай мінімалістичне: контрастний кант по краях коміра, манжет і планок (особливо на шовкових піжамах), невелика вишивка або логотип.
Опис зовнішнього вигляду моделі: Піжама – це класичний комплект одягу для сну та ранкового відпочинку, що складається з вільної сорочки та штанів. Виготовлена з сатину у смужку, що забезпечує комфорт через гарні гігієнічні властивості. Сорочка прямого силуету з вшивним рукавом сорочкового типу з застібкою на петлі та гудзики. На лівій пілочки розташована накладна кишенька. Комір зазвичай відкладний з лацканами. Рукава одношовні, по низу з манжетою. Штани вільного силуету, мають пояс на еластичній тасьмі для максимальної зручності та вільного прилягання.		

В якості оздоблення піжами використано контрастний кант по краях коміра, манжетів та краю борта. Також на нагрудній кишені розташована невелика вишивка у вигляді монограми (літер імені власника).

Тканини з класичними візерунками, такими як смужка або клітинка.

Відзначимо, що *чоловічий одяг для роботи* - це комплексний набір елементів гардеробу, призначений для підкреслення професіоналізму, компетентності та ділових якостей особистості, відповідно до вимог офіційного та офісно-ділового етикету. *Чоловічий одяг для роботи* передбачає ретельний підбір складових одягу в ансамбль, де кожна деталь, від матеріалу до візерунка та способу оздоблення, працює на створення образу надійної, компетентної та впевненої у собі людини. Декор є стриманим, але виразним, підкреслюючи якість та індивідуальність без надмірності.

Таблиця 2. 3

Характеристика асортименту чоловічого повсякденного одягу для роботи

Асортимент чоловічого одягу для роботи	Матеріали	Конструктивні елементи та декорування одягу
Костюми це комплекти, що включають піджак і штани. Можуть бути як класичні однотонні, так і комбіновані, де піджак та штани відрізняються кольором або фактурою, але зберігають діловий стиль. Піджаки можуть носитися з контрастними штанами, створюючи менш формальний, але все ще діловий образ. Штани прямі, класичні, які можуть бути частиною костюма або носитися окремо з піджаком чи жилетом. Сорочки є основою ділового ансамблю, яка носить під піджак.	Для костюмів (піджак та штани) перевага надається натуральним вовняним тканинам високої якості, таким як камвольна вовна (забезпечує гладку поверхню та стійкість до зминання). Також використовуються габардин (для штанів, які добре тримають форму), твід або фланель (для піджаків для холодної пори року, що надають більш фактурний діловий вигляд). Кольори: стримані, неясні, відтінки - класичні синій, сірий, чорний, коричневий. Малюнки: тонка "ялинка", дрібна "краплинка" або стримана клітинка. Конструкція: чіткі лінії крою, наявність відкладного коміра та лацканів, що визначають формальність. Прямі класичні штани зі стрілками, які надають їм строгості. Наявність функціональних бічних та задніх прорізних кишень. Для сорочок використовуються натуральні бавовняні тканини (поплін, оксфорд, твіл) завдяки гарним гігієнічним властивостям та приємній текстурі до тіла. Кольори: неясні, приглушені — білий, синій, блакитний, стриманий зелений, бежевий. Малюнки: однотонні, дрібна та середня клітинка, повздовжня та поперечна смужка. Візерунки мають бути ледь помітними. Конструкція: класичний відкладний комір на стійці, манжети на гудзиках або під запонки.	• Фурнітура: гудзики (рогаті, перламутрові, металеві), що відповідають стилю піджака. • оздоблювальні строчки по краях лацканів, коміра, клапанів кишень. • підкладка може бути контрастного кольору або мати стриманий візерунок. • комбінування: можливе поєднання піджака і штанів різних, але гармонійних кольорів, де піджак може бути світлішим або мати іншу щільність тканини. Гудзики: перламутрові гудзики, що відповідають кольору сорочки. Манжети: можливість використання запонок для більш формальних образів. Вишивка: невелика монограма (ініціали) на манжеті або нагрудній кишені для персоналізації.

Опис зовнішнього вигляду моделі:

Піджак

Піджак напівприталеного силуету, з вшивним рукавом з напіввовняної тканини. Застібка одnobортна (із застібною на 2 гудзики і 2 обметані петлі).

Пілочка з тальовими виточками та кишенями з прорізними кишенями з клапаном та верхньою листочкою. Спинка з середнім швом, що закінчується шлицею.

Рукава довгий, двохшовний зі шлицею по ліктьовому шву та рядом декоративних гудзиків.

Комір піджачного типу з гострими кінцями з лацканами.

Виріб виконаний на підкладці в тон тканини верху.

Штани.

Штани формують строгу нижню частину ансамблю. Штани прямі класичні з чітко заправованими стрілками по передній частині, які є важливим елементом ділового стилю.

Застібка по середньому шву передніх частин штанів на тасьму блискавку. Верхній зріз оброблений поясом зі шльовками для ремня.

На передніх частинах штанів розташовані кишені з бічком-підзором, а по задній частині штанів розташовані прорізні кишені з листочкою.

Низ штанів оброблений з манжетами.

Чоловічий одяг для відпочинку — це категорія чоловічого гардеробу, призначена для забезпечення максимального комфорту, свободи рухів та релаксації поза офіційним чи робочим середовищем. Він охоплює широкий спектр стилів, від спортивного до повсякденного.

Таблиця 2. 4

Характеристика асортименту чоловічого одягу для відпочинку

Асортимент чоловічого одягу для відпочинку	Матеріали	Конструктивні елементи та декорування одягу
Штани/Джинси : джинси, карго-штани, спортивні штани (джогери). Сорочки: Сорочки в стилі кежуал (з коротким або довгим рукавом), фланелеві сорочки, сорочки-поло. Верхній одяг: Куртки (бомбери, джинсові, легкі вітрівки), жилети. Трикотажні вироби: футболки, світшоти, худі (толстовки), джемperi, светри, кардигани.	Матеріали для одягу для відпочинку обираються з акцентом на комфорт, зносостійкість та легкість у догляді. Доцільно застосовувати наступні тканини: • Натуральні волокна: ○ Бавовна: для футболок, сорочок, джинсів, світшотів. ○ Льон: для літніх сорочок та штанів завдяки гігієнічним властивостям. ○ Вовна: для джемперів, кардиганів у холодний сезон (меринос, кашемір). • Штучні та синтетичні волокна: ○ Віскоза, модал, тенсел: для легких сорочок, футболок, забезпечує м'якість та шовковистість. ○ Фліс: для теплої спортивного (толстовки, куртки). ○ Поліестер, нейлон: для спортивного одягу, шортів, вітрівки – забезпечують швидке висихання, міцність та водовідштовхувальні властивості. ○ Сумішеві тканини: Бавовна з еластаном, поліестер з бавовною – для покращення еластичності, форми та зносостійкості. • Крій: Переважає вільний, не обмежуючий рухів крій. Це можуть бути оверсайз моделі, прямі силуети, або злегка приталені, що не сковують рухів. • Кольори: Палітра значно ширша — від яскравих та насичених (для літа, спорту) до пастельних та земляних відтінків (для повсякденного). • Малюнки та принти: ○ Геометричні: клітинка, смужка, ромби. ○ Рослинні: Квіткові, тропічні візерунки (для літніх сорочок, шортів). ○ Абстрактні, графічні, анімалістичні. ○ Принти та написи: логотипи, слогани, графічні зображення на футболках, світшотах.	Конструктивні елементи та декорування одягу Одяг для відпочинку характеризується більшою свободою у виборі крою, кольорів та декоративних елементів порівняно з діловим стилем. Способи оздоблення: • Вишивка та аплікації: використовуються для логотипів, декоративних елементів на футболках, сорочках-поло, куртках. • Контрастні строчки: Можуть підкреслювати шви, кишені, коміри. • Фурнітура: металеві блискавки, кнопки, люверси, декоративні шнурки (на худі, шортах), пряжки на ремнях. • Кишені: велика різноманітність — накладні кишені з клапанами (карго), прорізнi кишені на блискавці, кишені-кенгуру. • Капюшони: для худі, деяких курток, надають спортивного та повсякденного вигляду. • Манжети та резинки: на рукавах та по низу трикотажних виробів. • Комбінування матеріалів: наприклад, джинсові вставки на трикотажному худі, або комбінація різних фактур тканини в одному виробі.

Опис зовнішнього вигляду моделей

1. Модель у пляжному літньому образі.

Цей образ втілює пляжний стиль, ідеальний для теплої погоди.

Верхній одяг (сорочка): Легка сорочка з коротким рукавом, що вільно сидить на тілі, розстібнута поверх футболки. Вона привертає увагу **яскравим тропічним принтом** із зображенням великих зелених листя та синіх квітів на світлому тлі. Комір сорочки – відкладний, без стійки, що підкреслює її кежуал характер.

Футболка: Під сорочкою видно білу однотонну футболку з коротким рукавом та круглим вирізом горловини. Вона слугує базовим, комфортним шаром.

Шорти: Модель доповнюють короткі **плавальні шорти** насиченого синього кольору, що підходять для пляжного відпочинку або прогулянок біля води.

Взуття: На ногах – **зручні шкіряні сандалі** коричневого кольору, що ідеально доповнюють літній образ.

Акcesуари: До образу додано **сонячні окуляри**, закріплені на комірі сорочки, та **плетена сумка** бежевого кольору в руці, що підкреслює безтурботний літній настрій.

2. Модель у спортивно-повсякденному образі.

Цей образ демонструє комфортний та функціональний спортивно-повсякденний стиль, підходящий для прогулянок або легких фізичних навантажень.

Верхній одяг (худі): Модель одягнена в темно-сіре худі (толстовку) з капюшоном. Худі має вільний крій, що забезпечує максимальний комфорт. Як елемент оздоблення виступає контрастний синій шнурок у капюшоні, а також невелика вишивка або логотип у вигляді силуету птаха на грудях.

Штани: спортивні штани (джогери) того ж темно-сірого кольору, що й худі. Штани мають вільний крій, але з еластичними манжетами внизу, що характерно для джогерів. Також присутній контрастний синій шнурок на поясі, гармонійно поєднуючись із шнурком худі.

Взуття: На ногах – зручні кросівки білого кольору з синіми та сірими вставками, призначені для спортивного або активного відпочинку.

Обидва образи чудово ілюструють різноманіття та функціональність чоловічого одягу для відпочинку, роблячи акцент на комфорті, відповідності до умов та можливості вираження індивідуального стилю.

Чоловічий одяг для урочистих подій — це категорія гардеробу, призначена для особливих, формальних або святкових заходів. Його головна мета — підкреслити елегантність, статус та дотримання дрес-коду, що вимагає вишуканості та бездоганності.

Таблиця 2. 5

Характеристика асортименту чоловічого одягу для урочистих подій

Асортимент чоловічого одягу для урочистих подій	Матеріали	Конструктивні елементи та декорування одягу
Асортимент урочистого одягу залежить від рівня формальності події, але завжди включає вишукані та елегантні комплекти: Смокінг: напівформальний вечірній костюм, призначений для весіль, банкетів, театральних прем'єр, оперних вистав, корпоративних святкових вечірок. Фрак: вечірній костюм, призначений для подій державних бенкетів, дипломатичних прийомів, балів. Діловий костюм (темний): для весілля, офіційних прийомів. Зазвичай темно-синього, темно-сірого або	Для смокінга та фрака: • Вовна забезпечує бездоганну текстуру, легкість та комфорт. • атлас або шовк - для обробки лацканів, гудзиків та бічних смуг на штанах. Надає характерний блиск та розкішний вигляд. Для ділового та коктейльного костюма: • вовна - тонка камвольна вовна. • вовна з домішками шовку або мохеру: для надання тканині легкого блиску або унікальної текстури. • оксамит використовується для піджаків коктейльного стилю (особливо в холодну пору	Смокінг: • Піджак: чорний або темно-синій, однобортний або двобортний. Лацкани обов'язково атласні (шалеві або загострені). Гудзики можуть бути обтягнуті атласом. • Штани: чорні, без відворотів (манжетів), з атласними смугами (галунами) по зовнішньому шву. • Сорочка: Біла, сорочка для смокінга з відкладним або "метеликом" коміром, подвійними манжетами під запонки. Часто має плісе (складки) на грудях. • Акcesуари: Чорний метелик, кушак (пояс-фант) або жилет, чорні лаковані туфлі, запонки. Фрак: • Піджак: чорний, з характерними довгими фалдами на спині та короткими полами спереду, які не застібаються. Лацкани завжди атласні, загострені. • Штани: чорні, без відворотів, з подвійними атласними смугами по зовнішньому шву. • Сорочка: Біла, сорочка для фрака, з коміром-стійкою "метелик" та подвійними манжетами. • Акcesуари: Білий метелик, білий пікейний жилет, чорні лаковані туфлі, білі рукавички, запонки. Діловий костюм (для урочистих подій): • Піджак: Темний (синій, сірий, чорний), часто однобортний на два або три гудзики. Лацкани – класичні англійські. • Штани: Класичні, прямі, зі стрілками, без манжетів або з манжетами. • Сорочка: біла або світло-блакитна, високої якості, з подвійними манжетами. • Акcesуари: краватка (однотонна або з

чорного кольору. Коктейльний костюм: елегантний варіант, який може включати світлий піджак або піджак з візерунком, що поєднується з темними брюками.	року), надаючи образу розкоші. • льон, бавовна для літніх урочистих подій (світлі костюми, але з більш офіційним кроєм).	делікатним візерунком), нагрудна хустинка, якісні шкіряні туфлі. Коктейльний костюм: • Піджак: темний, або ж виконаним з оксамиту, жакарду чи мати дрібний святковий візерунок. Крій може бути менш строгим. • Штани: темні, класичного крою. • Сорочка: світлих тонів, з цікавою текстурою або без краватки (якщо дозволяє дрес-код). • Акcesуари: використання метелика, але також і краватки або відсутність її взагалі. Яскравіші нагрудні хустинки.
--	--	--

Опис зовнішнього вигляду моделі

I. Піджак

Піджак смокінга має **напівприталений силует**, що елегантно повторює контури тіла, створюючи витончену та струнку форму.

- **Колір та Тканина:** Піджак виконаний у **класичному чорному кольорі** з вовняної тканини, що надає йому благородного та урочистого вигляду. Тканина має ледь помітний блиск, характерний для вечірнього одягу.
- **Спинка:** Спинка піджака цілісна, без шлиць або з однією центральною шлицею, що не дуже виражена, але дозволяє легкість рухів. Крій бездоганний, без зайвих складок, що свідчить про якісний пошив.
- **Плечі:** Лінія плечей чітко окреслена, але природна, без надмірної жорсткості, що забезпечує комфорт та елегантність.
- **Комір:** шалевий з атласу коміра, який надає піджаку характерний для смокінга блиск і формальність.
- **Рукава:** Довгі, двохшовні, зі шлицями з гудзиками.

II. Штани

Штани смокінга є ідеальним доповненням до піджака, продовжуючи строгий та елегантний силует.

- **Колір та Крій:** Штани чорного кольору, прямого класичного крою, що бездоганно спадають по нозі.
- **Атласні смуги (галуни):** По зовнішньому шву кожної штанини чітко видно атласні смуги (галуни). Цей елемент є обов'язковим для смокінга, надаючи йому особливої урочистості та відокремлюючи від звичайного костюма.
- **Низ штанів** оброблені швом у підгин.

III. Взуття

- На ногах – **чорні лаковані туфлі** (оксфорди), що мають характерний блиск і є невід'ємним елементом образу "Black Tie".
-

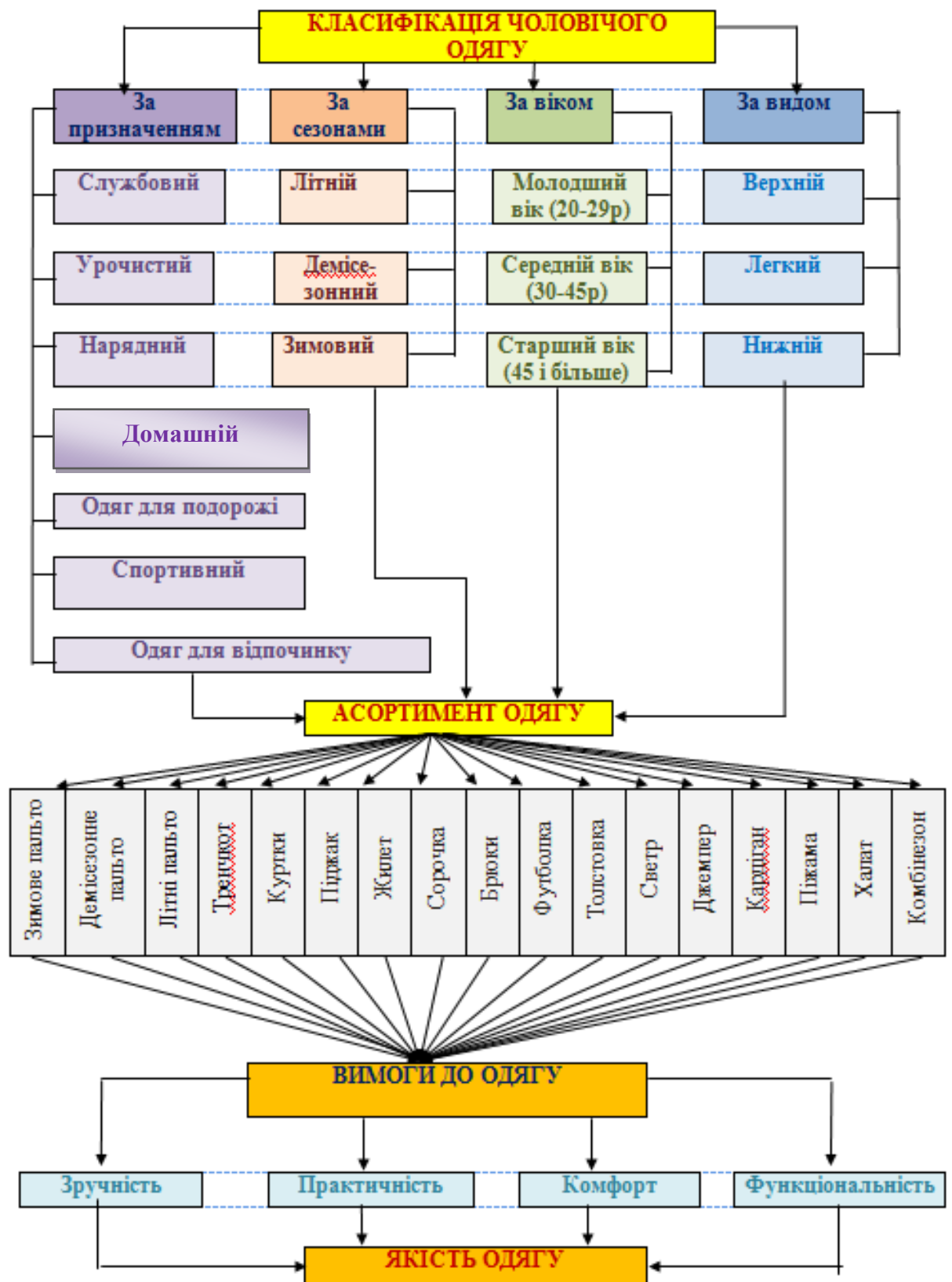

Рис.2.2. Структурно-логічна схема "Класифікація чоловічого одягу"

Сучасний одяг — це не просто захист від зовнішніх факторів, а складний соціокультурний феномен, що відповідає численним вимогам і відображає багатогранність людського існування. Всі види одягу, незалежно від їх призначення, передусім повинні бути зручними та комфортними при носінні, адже вони не мають сковувати рухів чи викликати дискомфорт, забезпечуючи фізичне та психологічне благополуччя людини. Окрім цього, критично важливою є цілеспрямованість одягу – його силует, об'єм, маса, фасон, колір та оздоблення мають гармонійно відповідати конкретному призначенню, чи то діловий, спортивний, чи вечірній образ. Звичайно, не можна ігнорувати і відповідність сучасній моді, адже одяг є динамічною категорією, що постійно еволюціонує, і його актуальність визначає сприйняття образу як сучасного та стильного. Важливим є також, щоб одяг гармоніював із зовнішнім виглядом певної людини, підкреслюючи переваги фігури, поєднуючись із кольоротипом, а головне – відображаючи індивідуальний смак та характер носія, будучи продовженням його особистості [5, 25].

Отже, глибокий аналіз асортименту чоловічого гардеробу в залежності від призначення дозволив систематизувати його через чітку класифікацію, детально охарактеризувати можливі варіанти костюму та визначити можливі способи декорування, пропонуючи таким чином комплексний погляд на чоловічий одяг від його функціонального призначення та матеріалів до естетичних деталей, що формують завершений образ.

2.4. Характеристика сучасних тенденцій моди в чоловічому одязі

Чоловічий гардероб у 2025 році переживає трансформацію, де функціональність остаточно інтегрується з естетикою. Сучасна мода відходить від суто утилітарного підходу до комфорту, заохочуючи чоловіків до сміливих стилістичних експериментів з формою, фактурою та кольоровою палітрою. Ключовий тренд — відмова від монотонності та розширення меж традиційного вбрання.

Завдяки сучасним технологіям та екологічній свідомості підхід до вибору верхнього одягу суттєво змінився. Так, наприклад, у тренді пальта з регенованої (переробленої) вовни, що є ознакою свідомого споживання. Парки, оснащені водонепроникними мембранами, необхідні для мінливої погоди. Також затребувані стьобані куртки з асиметричним кроєм та оригінальними деталями, а легкі пуховики з терморегуляційними властивостями забезпечують комфортну температуру без шкоди для стилю.

Головними інноваційними трендами, які домінуватимуть на ринку чоловічого одягу у 2025 році є:

- Колористичні пріоритети: актуальна палітра поєднує глибокі, природні тони (наприклад, лісовий зелений, графітово-сірий, мідний, пісочний) з делікатними акцентами (як-от лавандовий у деталях). Ці відтінки є мультифункціональними, забезпечуючи безшовний перехід між кежуал та формальними ансамблями, підкреслюючи прагнення до якості та екологічної свідомості.
- Домінування візерунків: популярності набувають геометричні мотиви, абстрактний камуфляж та реконструйована клітинка (особливо в скандинавській та японській стилістиці). Принт позиціонується як центральний візуальний елемент образу, застосовуваний не лише на сорочках, а й на піджаках та класичних брюках.
- Відмова від гіпероб'єму. Так, сезон 2025 знаменує відхід від надмірної мішкуватості попередніх періодів на користь структурованих силуетів, що вигідно окреслюють фігуру.
- Елегантність піджака: піджаки вирізняються м'якою лінією плечей та чітко вираженою талією, що забезпечує образу зібраність та витонченість.
- Анатомічний крій: светри еволюціонують до анатомічного крою, який забезпечує ідеальне прилягання. Штани набувають високої посадки та легкого звуження, оптимізуючи пропорції тіла та візуально видовжуючи силует.

- Самоідентифікація через деталі: аксесуари перетворюються на ключовий засіб самовираження. Популярність мають компактні сумки (крос-боді, на пояс), які слугують сучасним функціональним акцентом.
- Ностальгія в оптиці: окуляри повертають об'ємні форми у стилістиці початку 2000-х.
- Мінімалістичні прикраси: серед ювелірних виробів (сережки, каблучки, підвіски) домінує монохромне виконання, що гарантує їхню універсальність. Легкі текстурні шарфи завершують образ. Важливо дотримуватися принципу дозованості: один акцентний елемент є більш ефективним, ніж надмірне нашарування.
- Завдяки сучасним технологіям та екологічній свідомості підхід до вибору верхнього одягу суттєво змінився. У тренді пальта з регенованої (переробленої) вовни, що є ознакою свідомого споживання. Парки, оснащені водонепроникними мембранами, необхідні для мінливої погоди.
- Затребуваними є стьобані куртки з асиметричним кроєм та оригінальними деталями, а легкі пуховики з терморегуляційними властивостями забезпечують комфортну температуру без шкоди для стилю.

У контексті щорічного циклу інновацій у сфері дизайну одягу, провідні fashion-бренди традиційно презентували свої новітні колекції чоловічого гардеробу. За результатами проведених показів сезону осінь-зима 2025–2026, які слугують ключовим індикатором для галузі, виникає потреба у виявленні сучасних трендів та актуальних тенденцій, що визначатимуть вектор розвитку сучасної чоловічої моди у зазначений період [22, 23].

Вивчення чоловічого гардеробу сезону осінь-зима 2025–2026, його характеристика та особливості оздоблення представлено в таблиці 2.6. В основу аналізу сучасного одягу покладено вивчення дизайнерських інновацій в чоловічому одязі та формування трендових візуальних рішень, використовуючи стилістичні моделі, розроблені провідними мережевими fashion-експертами.

Таблиця 2.6

Тенденції моди в чоловічому одязі (осінь -зима 2025–2026)

Вид одягу	Тенденції моди
Пальто	Стилі: офісний, діловий, кежуал, а також спорт-шик. Силуети: оверсайз, пальто-кокон, приталені з двобортною застібкою. Колір: класична стримана палітра (сірий, синій, чорний, графіт) може бути ефектно доповнена пальтами світлих відтінків: молочного, бежевого, блідо-блакитного, а також актуальними візерунками — клітинкою та смужкою. Оздоблення - оздоблювальні строчки, наявність різних форм комірів, клапанів, хлястиків. Додаткові аксесуари - шарфи.
	
Бомбери	Контрастні акценти у вигляді світлих чи червоних смуг нададуть ансамблю динаміки та виразності, тоді як функціональні манжети та резинки оптимально акцентують фігуру. Незважаючи на початково спортивну класифікацію, бомбер легко інтегрується в чоловічий гардероб для формування образів у поєднанні з класичними брюками.
	

Плащі, тренчі	Кольора: беж, молочний, хакі, синій, сірий та класичний чорний. Актуальні поєднання трендових плащів і тренчів у тандемі з діловими костюмами-двійками або трійками. Актуальними будуть тренчі оверсайз, моделі хевелок, які мають характерну накидку (кейп), що прикриває плечі та варіанти з накладними кишенями.
	
Дублянки	Актуальними є моделі чоловічих дублянок із контрастним оздобленням або підкладкою з овчини, яка виконує як утеплювальну, так і декоративну функцію. У тренді будуть подовжені та класичні чоловічі дублянки, які можна носити з не менш затишними светрами та водолазками.
	

Класичний брючний костюм (двійка або трійка)	Вважався прерогативою чоловіків, які дотримуються виключно ділового (формального) стилю одягу. Однак, із появою та домінуванням напрямку street style (вулична мода) та активною амальгамацією (змішуванням) модних течій, костюми набули ширшого застосування. Наразі їх можна зустріти в міському середовищі, представленими у різноманітних фасонах (наприклад, оверсайз, приталений, вільного крою), у неочікуваних відтінках (від пастельних до насичених кольорів) та унікальних візерунках (клітинка, смужка, абстракція).
	
Штани	Для офісного стилю доцільно обирати класичні моделі, проте в напрямках кежуал, спорт-шик та чоловічому стріт-стайлі (вуличній моді). Пропанується широкий спектр фасонів: злегка звужені, моделі зі стрілками та з відворотами. Варто звернути увагу, що популярністю будуть користуватися не лише приглушені й темні колірні рішення, але й світлі моделі брюк. Серед принтів слід виділити клітинку та смужку, які додадуть чоловічому образу різноманітності та динаміки.
	

Джинси

Джинси будуть переважно трохи звуженими та матимуть світлі відтінки синього й блакитного, а також класичний синій, сірий і чорний колір. Можлива наявність мінімальних потертостей та дірок.

Чоловічі джинси гарно поєднуються як із армійськими черевиками та челсі, так і з кросівками.

Зверху можна одягнути модний в'язаний светр або світшот з цікавим принтом чи візерунком.

Модні аксесуари

Актуальними будуть краватки, об'ємні шарфи, шапки, капелюхи та рукавички. Для найвибагливіших чоловіків запропоновані незвичайні сумки, якими можна підкреслити свій індивідуальний стиль і смак.

Моделі осінь-зима 2025-2026

Отже, чоловіча мода сезону осінь-зима 2025–2026 визначається синтезом практичності та витонченої естетики. Головний тренд — відхід від масових об'ємів на користь структурованих та анатомічних силуетів, що підкреслюють фігуру (від приталених піджаків до звужених штанів із високою посадкою).

У верхньому одязі домінує функціональність та екологічність: популярними є пальта з переробленої вовни, технологічні парки з мембранами та дублянки з контрастною овчиною. Актуальні фасони — від класичних двобортних пальт до тренчів-хевелок і стьобаних курток з асиметрією.

Колористика балансує між благородними природними тонами (глибокий зелений, графіт, мідний) і світлими акцентами (молочний, бежевий). Принти (геометрія, оновлена клітинка, смужка) використовуються як головний візуальний елемент.

Гардероб стає більш експериментальним завдяки аксесуарам: у тренді компактні сумки, об'ємні окуляри та мінімалістичні монохромні прикраси, які слугують виразним засобом самоідентифікації.

2.5. Роль факторів, що впливають на вибір оздоблення в чоловічому одязі.

2.5.1. Імідж людини як інтегральна складова професійної діяльності.

Вплив людини на оточення визначається не лише її інтелектом, матеріальним становищем, рівнем культури чи силою характеру, а й тим, яке враження вона створює та наскільки привабливо виглядає.

Імідж — це вміння взаємодіяти зі світом через зовнішній вигляд, манеру мовлення, поведінку, міміку, жести та індивідуальний аромат. Імідж безпосередньо пов'язаний із родом професійних занять, тому що зовнішній вигляд, манери та стиль поведінки людини часто відображають вимоги, традиції й очікування конкретної професійної діяльності. Так, до основних аспектів даного зв'язку віднесено:

- вимоги професії до зовнішнього вигляду людини (для бізнесу - стриманий класичний стиль, для творчих професій - індивідуальність і креативність, для сфери обслуговування - охайність і доброзичливість, для спорту - практичність і функціональність).

- професійний імідж допомагає сформувати певний авторитет та довіру (справити позитивне враження; викликати довіру клієнтів, колег, партнерів; підкреслити компетентність у фаховій сфері). Наприклад, лікар викликає більше довіри у білому халаті, викладач — коли має охайний, виважений вигляд, бізнесмен - коли має діловий стиль.

- імідж підкреслює статус у професії. Так, наприклад, керівники обирають більш стримані та дорожчі речі, молоді спеціалісти - більш універсальний і нейтральний стиль.

- вираження професійної ідентичності через імідж (людина сигналізує, ким вона є у професійному середовищі: творчим дизайнером, аналітичним менеджером, практичним інженером тощо) [12, 19].

Отже, імідж і рід занять взаємопов'язані: професія задає вимоги до зовнішнього вигляду та поведінки, а правильно сформований імідж допомагає людині успішно виконувати свою роль, підсилюючи її професійний авторитет і ефективність. Характеристика основних типів іміджу та його співвідношення з професією (родом занять) представлена в таблиці 2.7.

Таблиця 2.7

Характеристика основних типів іміджу та його співвідношення з професією

Тип іміджу	Характеристика людини, що відповідає певному іміджу	Вид одягу, що відповідає певному іміджу
Класичний (діловий) імідж	Чоловік цього типу - справжній професіонал, естет і вмілий організатор. Йй властиві впевненість у власних силах, дисципліна, амбіційність, наполегливість у досягненні цілей, певна авторитарність, практичність і добра фізична підготовка. У будь-якій ситуації представник класичного стилю зберігає гідний вигляд, поводить себе коректно й тактовно, відзначається доглянутістю та елегантністю. Він створює враження цілісної, респектабельної та фізично здорової особистості.	Чоловік надає перевагу класичним одно- або двобортним костюмам — як «двійкам», так і «трійкам». Він обирає переважно однотонні сорочки або моделі в смужку, доповнюючи їх краватками стриманих відтінків із геометричним візерунком. Основу його гардероба становлять ділові костюми сірої гами та пряме пальто чорного чи темно-сірого кольору. У неформальних ситуаціях (відпочинок або спорт) він радше обере сірі штани в поєднанні з сорочкою та блейзером, або поло й однотонний джемпер із V-подібним вирізом. Типова палітра кольорів: синій, сірий, бордовий, блакитний і зелений. Оздоблення: шви окантувальні або з декоративною строчкою. Гудзики невеликі, під колір костюма. Кишені прямі або з клапанами. Коміри, лацкани і манжети оформлені мінімалістично. Додаткові аксесуари - краватки, шийні платки.
		

Спортивний (активний) імідж	Чоловік зі спортивним іміджем енергійний, активний і самостійний, веде динамічний спосіб життя. Він товариський, простий у спілкуванні, не любить офіційності та краваток. Незважаючи на відкритість і дружелюбність, зберігає традиційні цінності, консервативний у своїх принципах і впевнений у собі.	Чоловік зі спортивним іміджем віддає перевагу зручному та практичному одягу, який забезпечує комфорт і свободу рухів. Його базовий гардероб складається з джинсів, светрів, футболок, толстовок, трикотажних фуфайок, вітровок та вільних штанів із накладними кишенями. Для більш офіційних випадків він може обрати вільний піджак із вовни або букле, який поєднує з водолазкою або трикотажним джемпером. Оздоблення такого одягу мінімальне та функціональне: накладні кишені, практичні застібки, трикотажні резинки, акцент на міцні шви та комфортні манжети. Тканини здебільшого натуральні, іноді з невеликим додаванням штучних або еластичних волокон для зручності та довговічності.
		
Креативний (творчий) імідж	Це людина креативна, відкрита до нових ідей, з яскравою індивідуальністю. Він цінує свободу самовираження та часто експериментує зі стилем, поєднуючи несподівані елементи, фактури і кольори. Його образ може бути нестандартним і трохи еклектичним, відображати внутрішній світ, емоційність та	Віддає перевагу речам із нестандартними кроями, оригінальними принтами або текстурами. Часто комбінує класику з елементами арт-стилю, експериментує з кольоровими акцентами, шаруванням та аксесуарами. Любить цікаві деталі, які створюють «родзинку» в образі, не боїться помітних контрастів і нестандартних матеріалів. Може бути досить широка: поєднання базових нейтральних тонів із яскравими, насиченими кольорами або нестандартними відтінками, що підкреслюють творчий характер та індивідуальність. Текстуровані тканини - оксамит, льон, шерсть із виразною фактурою, трикотаж із фактурними переплетеннями.

	художнє мислення. Такий чоловік може одночасно виглядати елегантно і «непередбачувано», його зовнішність підкреслює індивідуальність і неповторність.	Оздоблення: декоративні шви, вишивка або аплікації (художні мотиви, абстрактні елементи, геометричні чи природні форми). Принти і патерни - яскраві, асиметричні, нестандартні, які привертають увагу, але виглядають гармонійно. Акценти металевих або шкіряних деталей - гудзики, застібки, реміні, елементи прикрас, що створюють арт-ефект.
		
Романтичний імідж	Чоловік романтичного стилю відрізняється ніжністю, ввічливістю та приязністю в спілкуванні. Він емоційний, влюбливий і сентиментальний, часто мріє про високі ідеали та благородні вчинки. У ньому поєднуються чуттєвість і галантність, що створює образ справжнього лицаря з благородними намірами, готового до подвигів і здатного проявляти увагу та турботу до оточуючих.	Костюм продуманий до найменших деталей і відображає артистичну, чуттєву натуру. Чоловік романтичного іміджу віддає перевагу плащам довжиною до п'ят і аксесуарам на кшталт зонта з тростиною, носить білі сорочки з широким відкладним коміром, кольорові жилети, м'які широкі краватки та шарфи або шийні платки. Він також цінує світлі літні костюми з льону або шовку та речі з нотками старовини і шарму. Оздоблення: декоративні строчки на комірах і манжетах; вишивка або тонкі аплікації на жилетах; гудзики з декоративними елементами (метал, перламутр, гравіювання); шийні платки та шарфи як аксесуари для декоративного акценту; декоративні реміні.

		
Модний (трендовий) імідж	Чоловік модного іміджу, характеризується як сучасний і відкритий до нового, завжди прагне розвитку та цікавиться світом. Креативний та гнучкий у мисленні, здатний нестандартно підходити до завдань і виділятися серед інших. Впевнений у собі, харизматичний і привабливий у спілкуванні, водночас зберігає внутрішню глибину і здатність до рефлексії. Поєднує активність та енергійність із самоконтролем і врівноваженістю, що робить його особистість цілісною та сучасною.	Він віддає перевагу сучасним, актуальним речам, що відображають останні модні тенденції. Це можуть бути мінімалістичні костюми з нестандартними кроями, поєднання класики та кежуалу, стильні сорочки, светри та джемperi із цікавими текстурами. Любить комбiнувати базові речі з яскравими акцентами, щоб створити гармонійний, але впізнаваний образ. Чоловік модного іміджу зазвичай обирає нейтральні базові кольори (чорний, сірий, білий, бежевий) і додає один-два яскраві акценти, які оживляють образ, роблять його стильним і впізнаваним. Чоловік із модним іміджем обирає помітні та продумані аксесуари: годинники з незвичними ремінцями, браслети, окуляри сучасного дизайну, сумки або рюкзаки з інноваційних матеріалів. Аксесуари завжди підкреслюють індивідуальність і додають стилю завершеності. Оздоблення: декоративні шви, нестандартні гудзики, контрастні підкладки, металеві елементи, елегантні принти або текстуровані тканини. Ці дрібниці роблять образ цікавим і сучасним, але без надмірної кричущості.

		
Консервативний імідж	Представник консервативного іміджу — це стримана, врівноважена й дисциплінована людина, яка високо цінує сталість, дотримується усталених правил і традицій. Вона надає перевагу перевіреним рішенням, вирізняється надійністю, послідовністю та відповідальністю. Така особистість міцно стоїть на ногах, демонструє вірність власним принципам і не схильна до різких змін чи експериментів.	Чоловік-консерватор уважно стежить за своєю фізичною формою, проте не надмірно на ній зосереджується. У його зовнішньому вигляді простежується стриманість, вірність традиціям та прагнення до класичної елегантності. Основою його гардероба залишається англійський костюм, що вважається взірцем класичного чоловічого одягу. Він обирає переважно однотонні сорочки або моделі в непомітну смужку, а краватки — темні, стримані, однотонні чи з дрібним горошком або діагональною смугою. У повсякденному, більш вільному стилі такий чоловік також дотримується класичних рішень. Йому до вподоби спортивний піджак із накладними кишенями, шкіряними або замшевими наколінниками та масивними шкіряними гудзиками. У поєднанні з ним він носить сорочку в дрібну клітинку та шийний платок, який додає образу нотку традиційності. Можливе й інше поєднання: вельветові брюки, сорочка в смужку та трикотажний джемпер чи кофта — зручне, але водночас стримане й охайне рішення. Колористика одягу консерватора вирізняється природністю та врівноваженістю: він віддає перевагу коричневим, синім і зеленим відтінкам, які підкреслюють його спокійний, стабільний і традиційний характер. Оздоблення: мінімальне, стримане, функціональне (окантувальні або з декоративною строчкою шви, гудзики невеликі, темного або під колір костюма, кишені накладні або прорізні з клапанами, шкіряні або замшеві нашивки на ліктях, використання шийних хустинок).

Отже, імідж людини є важливим інструментом взаємодії із соціальним та професійним середовищем. Він формується через зовнішній вигляд, манеру поведінки, міміку, жести, стиль одягу та аксесуари, а також індивідуальний аромат. Імідж тісно пов'язаний із професійною діяльністю: професія визначає вимоги до зовнішнього вигляду та поведінки, а правильно сформований образ сприяє авторитету, довірі, підкресленню статусу та ефективному виконанню професійних ролей.

Типи чоловічого іміджу відображають особистісні та професійні характеристики: класичний (дисципліна, впевненість, елегантність; костюми класичного крою, стримані кольори), спортивний (енергійність, практичність, динамічний стиль життя; зручний та функціональний одяг), креативний (відкритість до нових ідей, індивідуальність, експерименти з формою, кольором і фактурами; нестандартний стиль), романтичний (чуттєвість, ввічливість, галантність; ретельно продуманий образ із декоративними деталями), модний (сучасність, креативність, харизма; актуальні речі з продуманими акцентами та аксесуарами), консервативний (стриманість, традиційність, надійність; класичний одяг природних тонів, мінімум декоративних елементів).

Таким чином, імідж і професія взаємопов'язані: стиль одягу та поведінки відображає професійні та особистісні характеристики, а правильний імідж допомагає людині ефективно реалізувати себе в професійному середовищі, підвищуючи авторитет і довіру.

2.5.2. Вікові особливості чоловіка при виборі одягу з урахуванням виду оздоблення.

Одяг виконує не лише функцію захисту та практичності, а й відіграє ключову роль у формуванні образу людини, підкреслюючи її внутрішнє достоїнство, індивідуальність та зовнішні дані. Правильно підібраний одяг дозволяє відчувати себе комфортно, впевнено і гармонійно у будь-якій ситуації, сприяючи підвищенню самоповаги та позитивного сприйняття оточуючими. При виборі стилю та фасону необхідно враховувати не лише особисті вподобання та професійну сферу, а й вікові особливості людини.

Зміни у формі та стилі одягу впродовж життя зумовлені природними змінами зовнішності: фізичними пропорціями, контуром тіла, станом шкіри, волоссям та поставою. Кожний віковий період має свої характерні риси, які впливають на вибір фасону, кольору, тканини та аксесуарів. Наприклад: молодь може надавати перевагу більш експериментальним, яскравим або трендовим образам, тоді як дорослі люди обирають стиль, що підкреслює зрілість, впевненість і професійний статус. Для людей старшого віку важливими стають комфорт, зручність, стримана елегантність і гармонійне поєднання кольорів, які підкреслюють гідність та життєвий досвід.

Отже, одяг — це не лише зовнішній атрибут, а й важливий інструмент самовираження, який адаптується до віку та фізичних особливостей людини, допомагаючи формувати позитивне враження і підтримувати комфорт у повсякденному житті.

Вік людини значною мірою визначає стиль, фасон та характер одягу, що йому підходить, оскільки фізичні зміни, спосіб життя та психологічні особливості впливають на вибір гардеробу, а саме:

Молодь (18–20 років): для цього віку характерні юнацька енергійність, легкість і динамічність у рухах. Одяг у такому віці повинен підкреслювати спортивність, свободу рухів та активний спосіб життя. Легкі, зручні фасони, яскраві або свіжі кольори та сучасні модні акценти допомагають молодим чоловікам проявляти індивідуальність і енергію свого віку.

Чоловіки у віці близько 30 років: у цьому віці важлива ретельність у виборі одягу, оскільки гардероб починає відображати професійну зрілість та сформований смак. Можна дозволяти собі гостромодні та ефектні речі, які вигідно підкреслюють фігуру, форму та колірну гаму, але при цьому вони повинні залишатися гармонійними і доречними у різних ситуаціях. Одяг у цей період поєднує сучасність та впевненість, допомагаючи створити образ успішної та цілеспрямованої особистості.

Чоловіки близько 40 років: костюм і гардероб загалом стають «фоном» для вираження інтелекту, досвіду та внутрішньої зрілості. До цього віку чоловіки мають сформовані погляди на життя, певний стиль поведінки та відношення до світу, які відображаються у виборі одягу. Простота, практичність і стримана елегантність — основні характеристики, що підкреслюють авторитетність і впевненість у собі. Одяг у цьому віці служить способом проявити внутрішню гармонію, соціальний статус і культурний рівень.

Чоловіки старшого віку (понад 50 років): для цього періоду характерні прагнення до комфорту, якості та виваженості у виборі одягу. Одяг має забезпечувати зручність, підтримувати гідний і елегантний вигляд, при цьому підкреслювати статус, стабільність і досвід. Перевага надається класичним фасонам, натуральним тканинам та стриманій колірній гамі (темно-сині, коричневі, сірі, приглушені зелені та бордові відтінки). Аксесуари мінімальні,

але продумані — годинник, шарф, шкіряний ремінь або якісне взуття. Одяг старшого віку відображає внутрішню гармонію, повагу до традицій і впевненість у собі, не потребує експериментів із трендами [19].

Отже, одяг у різні вікові періоди виконує не лише естетичну та практичну функцію, а й стає засобом самовираження, підкреслення соціального статусу та життєвого досвіду людини.

Чоловікам старшої вікової групи (приблизно 50 років і старше) оптимально підходить класичний стиль одягу, який поєднує стриману елегантність із солідністю та внутрішньою впевненістю. Одяг у цьому стилі не тільки підкреслює гідність і статус людини, а й коригує візуальне сприйняття фігури, враховуючи вікові зміни тіла, такі як повнота, ослаблення м'язового тону та зміни постави.

Колір впливає на сприйняття пропорцій і загального вигляду фігури, створює певний емоційний настрій: він може заспокоювати, підкреслювати впевненість або відображати статус і стабільність. Для старшого віку доцільно застосовувати стримані та благородні кольори: темно-синій, сірий, коричневий, приглушені зелені та бордові відтінки. Малюнки тканин повинні бути мінімалістичними, переважно класичні (тонка смужка, дрібна клітинка, невеликі геометричні елементи), щоб не порушувати гармонії образу.

Важливий елемент образу, це використання різних фактур матеріалу, що визначає візуальне сприйняття. Натуральні матеріали (шерсть, кашемір, льон, твід) забезпечують приємну на дотик текстуру і естетичну довговічність. Використання контрастних фактур в одній моделі допомагає виділити окремі деталі та структуру одягу, підкреслюючи індивідуальні риси фігури.

Костюми та пальто мають прямий або трохи розширений силует, що дозволяє приховати надмірну повноту і надає фігурі стрункості. Прилягаючі фасони не рекомендуються навіть при гарній формі, оскільки вони підкреслюють вікові зміни тіла.

Піджаки повинні мати довжину, що відповідає зросту та пропорціям тіла. Короткі піджаки для старшого віку небажані, навіть якщо це сучасна мода. Низ піджаків зазвичай прямий або з невеликим розширенням, інколи із шлицями для свободи руху.

Коміри та лацкани – довгі, вузькі, часто шалеві; вони візуально подовжують шию та роблять плечі більш гармонійними. У сорочках повсякденного стилю бажано використовувати коміри «апаш», що підкреслюють шию та шию, не створюючи обмежень.

Застібки підбираються за типом фігури: одnobортні створюють вертикальні лінії та роблять фігуру стрункішою, двобортні підходять для чоловіків з виступаючими грудьми чи животом, при цьому гудзики розташовуються ближче один до одного.

Рукави костюмів і пальто звужені донизу, що підкреслює лінії руки та надає гармонійності загальному образу.

Штани допускають невелике звуження в нижній частині для візуальної стрункості, при цьому повний об'єм верхньої частини залишається комфортним і вільним.

В одязі доцільно використовувати різні види оздоблення та конструктивно-декоративні деталі: декоративні строчки (використовуються дуже помірно, підкреслюючи основні конструктивні лінії), кишені (накладні або прорізні, без надмірної кількості елементів, що зорозово обтяжують силует), пояси та манжети (правильної форми, виконані з декоративними строчками, підкреслюють контури тіла без додаткової громіздкості), фурнітура (невеликі гудзики, підібрані під колір костюма або матеріалу) (іл.2.1).

Іл. 2.1. Моделі одягу для чоловіків старшої вікової групи

Одяг для чоловіків молодших вікових груп (18–40 років) можуть дозволити носити різноманітні стилі та силуети: класичний, спортивний, романтичний, що підкреслюють індивідуальність та динамічність. Колірна палітра одягу для молодих людей більш смілива та різноманітна; допускаються яскраві або контрастні відтінки, а також різні малюнки тканин (смуга, клітинка, геометричні мотиви, невеликі принти), хоча вони залишаються стриманішими, ніж у жіночому одязі. Фактурні тканини такі, як оксамит, вовна з фактурним переплетенням, трикотаж з рельєфними елементами, льон, бавовна з різними малюнками додають глибини та виразності образу.

Пропорції одягу підбираються відповідно до форми тіла або з метою створення ілюзії гармонійної фігури через конструктивні деталі, такі як: кокетки, планки, пояси (для корекції силуету та акцентування талії), кишені, манжети, хлястики, погони (декоративні або функціональні, що підкреслюють стиль і характер одягу), форма рукавів (може бути різної ширини або зі зміщеною застібкою для додання динаміки образу).

Допустимі силуети одягу: прилягаючі та напівприлягаючі форми для піджаків і пальто, а також вільний низ із шлицями та складками, який

забезпечує свободу рухів. Довжина піджаків і пальто може бути короткою, середньою або довгою, залежно від фігури та стилю.

Коміри можуть бути високими, стоячими, відкладними або бути зовсім відсутніми, що додає різноманітності образу.

В якості оздоблення використовують декоративні шви та строчки (можуть підкреслювати окремі частини одягу, створювати ефект структури або контрасту), вишивка та аплікації (часто застосовуються у спортивному чи романтичному стилі для додання індивідуальності та творчого акценту), контрастні підкладки та вставки (підкреслюють динамічність силуету та деталі крою), застібки декоративного характеру на гудзики, кнопки, люверси, тасьму-блискавку виділяють образ. Важливе значення має використання додаткових аксесуарів - поясів, шарфів, різноманітних декоративних ременів, сумок, годинників та інші елементів, що доповнюють стиль і роблять образ завершеним [12, 25].

Отже, одяг молодих чоловіків не лише забезпечує комфорт та відповідність віку, а й дозволяє експериментувати зі стилем, кольором, фактурою та декоративними деталями, підкреслюючи індивідуальність і характер його власника.

Іл. 2.2. Моделі одягу для чоловіків молодшої вікової групи

Таким чином, вік людини істотно визначає вибір одягу, його стиль, фасон, кольори та декоративні елементи, оскільки фізичні зміни, спосіб життя та психологічні особливості впливають на сприйняття власного образу та самовираження.

Молодь (18–20 років) обирає одяг, який підкреслює енергійність, свободу рухів та активний спосіб життя. Допускаються яскраві кольори, різноманітні принти, фактурні тканини та сучасні модні акценти. Одяг допомагає проявляти індивідуальність та динамічність.

Чоловіки близько 30 років орієнтуються на гармонійне поєднання сучасності та впевненості. Вибір одягу відображає професійну зрілість та сформований смак, дозволяє використовувати ефектні речі, що підкреслюють фігуру та статус, при цьому залишаючись доречними в різних ситуаціях.

Чоловіки близько 40 років надають перевагу простоті, практичності та стриманій елегантності. Одяг стає засобом підкреслення інтелекту, досвіду та внутрішньої гармонії. Він демонструє авторитетність, соціальний статус і культурний рівень без зайвої експресії.

Чоловіки старшого віку (50+) прагнуть комфорту, якості та класичної елегантності. Переважають натуральні тканини, стримані кольори та мінімалістичні декоративні елементи. Одяг підкреслює статус, стабільність і внутрішню впевненість, коригує пропорції фігури та відповідає фізіологічним змінам віку.

Колір, фактура, силует та конструктивно-декоративні елементи одягу допомагають формувати гармонійний образ, підкреслювати індивідуальність та відповідати віковим особливостям. Молодим чоловікам властиві сміливіші експерименти зі стилем та декоративними акцентами, тоді як для старших вікових груп пріоритетом є стриманість, елегантність та комфорт.

Отже, одяг у будь-якому віці виконує не лише практичну та естетичну функцію, а й стає важливим засобом самовираження, підкреслення соціального статусу та життєвого досвіду людини.

2.5.3. Врахування особливостей фігури чоловіка при виборі одягу та видів оздоблення.

При виборі оздоблення в одязі важливим фактором є врахування особливостей фігури чоловіка, так як самий модний одяг який не підходить до певної будови тіла може виглядати безглуздо і підкреслити недоліки.

Конкретний вибір форми, деталей, кольору одягу повинен переслідувати головну мету – оформлення образу. При проектуванні і оздобленні чоловічого одягу важливо співставити особливості фігури з модельними елементами виробу його оздобленням, кольором, малюнком і фактурою тканини.

Одяг прикрашає людину якщо він не лише модний, виконаний з красивих тканин, а й відповідає структурі тіла, віку, а отже індивідуальним характеристикам людини. Характеристика співвідношень модельних особливостей і фігури людини надана в таблиці В.1 (додаток В).

Таким чином, найважливішим фактором при виборі одягу та його оздоблення для чоловіків є не сліпе слідування моді, а глибоке врахування індивідуальних особливостей будови тіла. Навіть найстильніші речі можуть виглядати безглуздо або підкреслювати недоліки фігури, якщо вони не відповідають її унікальним пропорціям.

Головна мета при проектуванні та виборі чоловічого одягу – створення гармонійного образу через ефективну корекцію силуету. Це досягається шляхом ретельного зіставлення типу фігури з такими модельними елементами, як крій, оздоблення, колір, малюнок та фактура тканини.

Для кожного типу чоловічої фігури притаманні певні специфічні рекомендації, щодо особливостей проектування одягу, застосуванню виду оздоблення в ньому:

- "Перевернутий Трикутник" (ідеальний): акцент робиться на підкресленні атлетичних переваг (широких плечей та вузької талії) за допомогою приталених силуетів, поясів, мінімалістичного оздоблення на плечах та елементів, що відводять увагу до низу.
- "Трапеція": основне завдання - візуально додати об'єму та ширини. Для цього використовуються вільні прямі речі, накладні кишені, погони, горизонтальні акценти, широкі лацкани та багат шаровість.
- "Овал" (повна статура): мета - візуально звужити та витягнути фігуру. Ключовими прийомами є: вертикальні лінії (малюнок, шви, стрілки на штанах), мінімалістичне та плоске оздоблення, одnobортна застібка, подовжений крій та помірні лацкани.
- "Чотирикутник" (прямий): як і "Трапеція", потребує візуального додавання об'єму у верхній частині тіла. Рекомендовані вільні прямі речі, накладні кишені, погони, горизонтальні акценти, широкі лацкани та багат шаровість.
- "Трикутник" (вузькі плечі, широкі стегна): Мета – приховати збільшення об'єму донизу, збалансувати пропорції. Рекомендуються темні широкі штани, жакети, кардигани, тренчі та пальта для вирівнювання силуету [5, 12, 19].

Таким чином, грамотно підібрані декоративні елементи — строчки, рельєфи, кишені, лацкани, види вирізів — допомагають створити збалансований силует, візуально змінити пропорції та сформувати цілісний образ. Одяг прикрашає людину лише тоді, коли відповідає її типу фігури, віку та індивідуальності, тому правильне співставлення конструктивних і декоративних особливостей виробу з будовою тіла є ключовим у проектуванні чоловічого гардеробу.

2.5.4. Особливості врахування психологічних особливостей людини при проектуванні чоловічого одягу та видів декорування.

Тип темпераменту має істотний вплив на вибір оздоблення та стильове вирішення чоловічого одягу. Психологічна індивідуальність кожної людини

формується під впливом фізіологічних особливостей організму, спадковості та зовнішніх соціальних чинників. Саме тому темперамент природним чином проявляється не лише в поведінці чи емоційній реактивності, а й у тому, як людина обирає одяг, які декоративні елементи сприймає як привабливі та комфортні.

У будь-якому соціальному чи професійному середовищі важливо враховувати особливості темпераменту людей, з якими доводиться працювати або спілкуватися. Зовнішній вигляд, манери, стильові пріоритети часто відображають внутрішні якості особистості. Саме тому під час формування гардероба або розробки дизайнерських рішень для чоловічого одягу доцільно брати до уваги той факт, що різні типи темпераменту по-різному ставляться до кольору, фактури, форми та декоративності виробів.

Певні типи більш схильні до стриманого, лаконічного оздоблення, інші — до виразних деталей, контрастів або декоративних акцентів. Це дозволяє створювати одяг, який гармонійно відповідає не лише зовнішнім параметрам фігури, а й внутрішньому світові людини. Залежність між темпераментом і вибором одягу та виду оздоблення представлено в таблиці 2.8, що дає можливість систематизувати вплив психологічних особливостей на формування індивідуального стилю людини [9, 17, 18].

Отже, психологічні характеристики, зокрема темперамент, істотно визначають, які елементи одягу домінують у гардеробі різних груп чоловіків, а також підказують дизайнеру, як узгодити декоративні й конструктивні рішення з особистісними потребами та стилем конкретної людини. Це забезпечує створення більш цілісного, естетично продуманого та психологічно комфортного образу.

Таблиця 2.8

Залежність між темпераментом і вибором одягу та виду оздоблення

Характеристика типу темперамента	Притаманний вид одяг визначеному типу темпераменту
Сангвінік характеризується врівноваженим і сильним типом вищої нервової діяльності, що зумовлює високий рівень психофізіологічної мобільності. Представники цього темпераменту вирізняються підвищеною соціальною активністю, життєрадісністю та природженим оптимізмом. Для сангвініків властива потреба у динамічній діяльності: вони найефективніше функціонують у ситуаціях, що вимагають одночасного виконання різних завдань, швидкого переходу між видами діяльності або регулярної зміни вражень. Вони володіють гнучким типом мислення, швидко засвоюють нову інформацію та легко адаптуються до змін середовища. Особливості їхнього темпераменту сприяють формуванню лідерських якостей, оскільки вони здатні підтримувати високий рівень комунікації, швидко орієнтуватися в ситуації та ефективно координувати діяльність інших.-	Чоловік-сангвінік обирає одяг, який природно відповідає його активному, рухливому та життєрадісному характеру. У його гардеробі переважає одяг функціонального крою, що не сковують рухів і дозволяють легко переходити від однієї діяльності до іншої. Це легкі піджаки та кардигани, сорочки з м'яких тканин, футболки та поло, комфортні штани або джинси. Тканини частіше натуральні або змішані, приємні до тіла та добре вентилявані — бавовна, трикотаж, льон, тонка вовна. В оздобленні сангвінік віддає перевагу акуратним, стримано-декоративним деталям, які додають образу динамічності й індивідуальності, але не перевантажують його. На одязі можуть з'являтися контрастні або декоративні строчки на комірці та манжетах, легкі рельєфні лінії, цікаві ґудзики з виразною фактурою, маленькі накладні кишені чи клапани. Для цього типу чоловіка природні також вертикальні або діагональні акценти, що підкреслюють рухливий характер і створюють живий ритм у силуеті. Аксесуари відіграють роль засобу самовираження: він може носити легкі шарфи, хустинки, помітні, але не масивні годинники чи браслети. У кольорах надає перевагу чистим, життєствердним відтінкам — синьому, зеленому, бордо, світло-сірому, інколи доповненим яскравими штрихами.
	

Флегматик належить до сильного та врівноваженого, проте інертного типу нервової системи. Йому властиві повільні, але стабільні психічні процеси, висока емоційна стриманість та здатність довго зберігати спокій у різних ситуаціях. Реакції флегматика неквапливі, однак впевнені та обдумані. Він практично не схильний до імпульсивності, вирізняється витривалістю та послідовністю у діях.

Такі люди зазвичай морально стійкі, врівноважені, неконфліктні та здатні зберігати працездатність у довготривалих процесах.

У своїй діяльності флегматики орієнтовані на порядок, структурованість і чітку систему. Вони методичні, уважні до деталей, віддають перевагу плануванню та передбачуваним умовам. У спілкуванні - стримані, у міру товариські, не люблять поверхневих або безмістовних розмов.

Флегматикам важче пристосуватися до змін, однак завдяки своїй стабільності, надійності та послідовності вони особливо ефективні в діяльності, де необхідні зосередженість, чіткість, самодисципліна та сталість рішень.

Психологічному типу флегматик притаманний вибір одягу, що відображає його врівноваженість і стриманість. У його гардеробі переважають речі класичного та практичного крою, які зберігають форму і забезпечують комфорт. Флегматик надає перевагу структурованим силуетам, спокійній колірній гамі та матеріалам, що виглядають надійно й акуратно.

Оздоблення в його одязі зазвичай мінімальне: рівні акуратні шви, симетрично розташовані деталі та стримана фурнітура. Такий одяг може мати тонку смужку, дрібну клітинку або ледь помітну текстуру, але без яскравих контрастів чи декоративних елементів. Усі деталі — від форми кишень до вибору гудзиків — підпорядковані принципам лаконічності, порядку та функціональності.

Загалом стиль флегматика вирізняється виваженістю, практичністю та непомітною елегантністю, де кожен елемент працює на створення стриманого й упорядкованого образу.

Меланхолік вирізняється особливою чутливістю та делікатністю, що позначається як на його поведінці, так і на способі самовираження. Він уникає різких змін і відчувається впевнено лише в стабільному, знайомому середовищі. Будь-які нові ситуації або незвичні умови викликають у нього внутрішній дискомфорт, тому він обирає максимально передбачувані й надійні рішення. У спілкуванні та взаємодії з людьми меланхолік досить стриманий і обережний. Він повільно відкривається, рідко проявляє емоції назовні та схильний глибоко переживати навіть дрібні непорозуміння. Йому складно швидко встановлювати контакти, однак при цьому він має тонке відчуття нюансів, надзвичайно уважний до деталей і вміє проявляти такт. Його внутрішній світ дуже багатий, але прихований. Меланхолік надзвичайно спостережливий, здатний помічати відтінки настроїв та найменші зміни в навколишньому середовищі. Саме в умовах звичного ритму, стабільності та емоційної безпеки він відчуває гармонію та може повністю проявити свою природну глибину й чутливість.	Для чоловіка меланхолічного типу темпераменту характерний вибір одягу, який дарує відчуття безпеки, стабільності та комфорту. Він уникає різких акцентів, надмірно яскравих кольорів і сміливих експериментів, натомість віддає перевагу стриманості, м'якості та гармонійності образу. У його гардеробі домінують спокійні пастельні та приглушені тони — сірі, бежеві, світло-сині, оливкові чи молочні. Тканини обираються приємні на дотик, натуральні та легкі: м'яка бавовна, тонка вовна, кашемір, віскоза або делікатний трикотаж. Фасони — прості, лаконічні, без зайвих конструктивних деталей, щоб одяг не створював відчуття перевантаженості. Оздоблення у чоловіка-меланхоліка майже завжди мінімалістичне. Йому пасують акуратні, майже непомітні декоративні елементи: тонка строчка, делікатні кантові обробки, дрібні матові гудзики, легкі текстурні акценти. Можливі непомітні принти з дрібним повторюваним мотивом або легка фактурність тканини, що додає образу глибини, але не привертає зайвої уваги. Такому чоловікові ближче м'які светри, вільні сорочки з природних тканин, стримані кардигани, класичні брюки та зручні пальта простого крою. Усі елементи його зовнішнього вигляду спрямовані на створення спокійного, врівноваженого та комфортного образу, що підтримує його внутрішню гармонію та чутливу натуру.
	
Холерик. Чоловік холеричного типу темпераменту вирізняється	Для чоловіка холеричного темпераменту характерний вибір одягу, який відображає його

високою психофізіологічною активністю, швидкими реакціями та значним рівнем емоційної напруги. Це сильний і спритний, але водночас мало врівноважений тип нервової системи, для якого характерна динамічність поведінки та імпульсивність у прийнятті рішень.

Холерик демонструє надзвичайну ініціативність, легко захоплюється новими ідеями та швидко засвоює нову інформацію, однак не менш швидко втрачає інтерес, якщо діяльність перестає викликати емоційний підйом.

У соціальній взаємодії чоловік-холерик проявляє активність, прямолінійність і певну різкість. Він прагне до лідерства, однак може поводитися нервово або нестримано, особливо за умов стресу чи перевантаження. Його поведінка часто супроводжується емоційною напругою, що впливає на стиль спілкування та загальний характер соціальної адаптації.

Загалом холеричний тип відзначається поєднанням сили, енергії та ініціативності зі схильністю до емоційної нестабільності, що визначає його реакції на зовнішні стимули та формує характерну модель поведінки в повсякденному житті.

динамічність, енергію та прагнення до активності. Він тяжіє до речей, що дозволяють вільно рухатися, не обмежують темпу та відповідають швидкій зміні настроїв і захоплень. Одяг холерика зазвичай практичний, структурований, але з виразними акцентами, що підкреслюють його імпульсивну та яскраву натуру.

Такий чоловік охоче обирає сучасні, динамічні силуети — приталені піджаки, комфортні брюки зі стриманим, але чітким кроєм, стильні сорочки, що добре тримають форму. Для повсякденного стилю підходять спортивні куртки, функціональні вітровки, світшоти й джинси прямого або злегка звуженого фасону. У діловому образі він надає перевагу костюмам з чіткою лінією плеча та графічним кроєм, що підкреслює його волю й активність.

Оздоблення в одязі холерика зазвичай виразне, але не перевантажене. Це можуть бути контрастні декоративні строчки, чітко окреслені лацкани, виразні гудзики з металевим блиском, вставки із сучасних матеріалів, функціональна фурнітура (блискавки, клепки, накладні кишені). Іноді присутні кольорові акценти — контрастні канти чи комбінації фактур, що підсилюють динаміку образу.

У кольоровій гамі холерики часто обирають насичені, енергійні відтінки — червоний, синій, гірчичний, антрацитовий, які відображають інтенсивність їхнього внутрішнього ритму.

Отже, аналіз таблиці показує, що темперамент суттєво впливає на стиль чоловіка, вибір одягу та декоративні деталі. Він допомагає узгоджувати гардероб із внутрішнім світом людини, створюючи психологічно комфортний та естетично цілісний образ.

Так, сангвініки - активні та життєрадісні. Обирають легкі піджаки, кардигани, сорочки, футболки, поло, комфортні штани та джинси з натуральних тканин (бавовна, льон, трикотаж). Оздоблення стримане, але виразне: декоративні шви, рельєфні лінії, цікаві гудзики, вертикальні або діагональні акценти. Кольори яскраві, життєствердні.

Флегматики - спокійні та методичні. Переважають класичні піджаки, сорочки, брюки, пальта та кардигани з чіткою структурою. Оздоблення мінімальне: симетричні деталі, стримані шви, тонкі принти, спокійні кольори (синій, сірий, бежевий). Стиль практичний та впорядкований.

Меланхоліки - чутливі та обережні. Обирають м'які светри, вільні сорочки, класичні брюки, кардигани та пальта простого крою з натуральних тканин (кашемір, вовна, віскоза). Оздоблення мінімальне: тонка строчка, непомітні кантові обробки, дрібні гудзики. Кольори пастельні, приглушені. Стиль спокійний і гармонійний.

Холерики - енергійні та імпульсивні. Віддають перевагу приталеним піджакам, стильним сорочкам, брюкам, спортивним курткам, світшотам та джинсам. Оздоблення виразне: контрастні шви, гудзики з металевим блиском, накладні кишені, вставки з сучасних матеріалів. Кольори насичені: червоний, синій, гірчичний, антрацитовий. Стиль динамічний та виразний.

Таким чином, врахування типу темпераменту дозволяє формувати гардероб, що відображає внутрішні якості чоловіка, поєднуючи комфорт, естетику та індивідуальність.

2.6. Дослідження популярності використання оздоблення в чоловічому одязі.

Успіх наукової праці багато в чому залежить від правильного вибору методів дослідження і їхнього вмілого застосування. Відомо, що наукові методи дослідження – це шлях пізнання істини.

Основними методами збору інформації являються та експеримент, які доповнюються такими методами, як індивідуальні бесіди та опитування (анкети, тести, інтерв'ю).

Відомо, що метод опитування – вербально – комунікативний метод, який заключається у здійсненні взаємодії між респондентом та дослідником для отримання від респондентів відповідей на запитання. Опитування можна розглядати як один з найрозповсюдженіших методів отримання інформації. Опитування дозволяє досліднику отримати необхідні відомості в залежності від задач дослідження.

При створенні опитувань спочатку формують програмні питання, які відповідають задачі рішення, але які доступні для розуміння лише спеціалістам. Потім ці питання переводяться в анкетні, які сформульовані на доступному неспеціалісту язиці. До основних видів опитувань віднесено: анкетування, особистісні тести, інтерв'ю.

Достоїнства опитувань полягають в тому, що вони дають досліднику інформацію, яку неможливо отримати іншим способом. Опитування може виступати як засіб збору первинної інформації та служити для уточнення та контролю даних інших методів.

Метод анкетування – метод, в якому в якості засобу для збору відомостей від респондента використовується спеціально оформлений список запитань – анкета. Анкетування – це метод опитування за допомогою анкети.

За допомогою методу анкетування можна з найменшими затратами отримати високий рівень масовості дослідження. Особливістю цього методу

можна назвати його анонімність (особистість респондента не фіксується, фіксуються лише його відповіді). Анкетування проводиться в основному у випадках, коли необхідно в'яснити думку людей по якимось питанням та охопити велику кількість людей за короткий строк [17, 20].

З метою дослідження популярності використання різних видів оздоблення в чоловічому одязі було проведене онлайн анкетування респондентів чоловіків. За допомогою анкети виявили популярність використання оздоблення в чоловічому одязі. Для опитування було вибрано три групи респондентів поділені по типу темпераменту (24 особи). Форма анкети представлена в додатку Г.

Розглянувши відповіді респондентів можна зробити узагальнені висновки.

Відсоток використання оздоблення в чоловічому одязі досить низький (рис 2.3), однак чоловіки віддають перевагу поверхневому оздобленню (оздоблювальні строчки, тасьма, сутаж, шнур, бейка, бахрома, вишивка, аплікація, гудзики, застібки „блискавка”, пряжки, кнопки, крючки, блочки, халнітени, комбінування матеріалів, клапан, лісточка, пати, хлястики, шльовки), яке чоловіками використовується лише на 32,9 %, об'ємне оздоблення (підрізи, склади, волани, зборки, плісе, гофре, драпірування, буфи, заціпи, кокетки) на 18,6 %, а особливою увагою у чоловіків користуються додаткові аксесуари (краватки, коміри, манжети, пояса, капюшон) на 51,5 %.

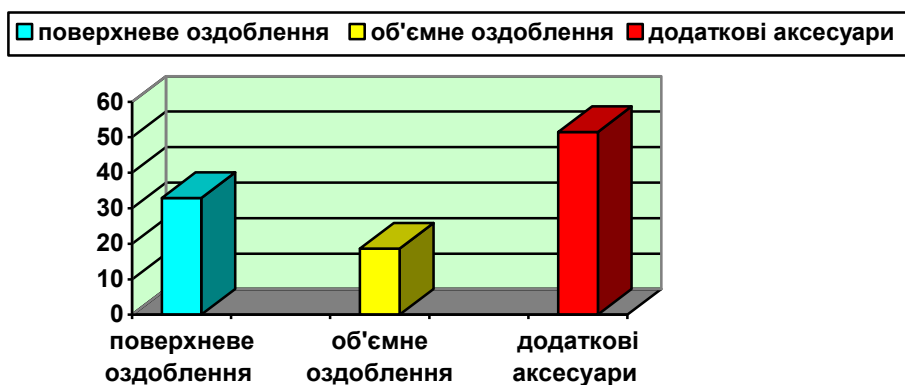

Рис. 2.3. Відсоток використання груп оздоблення в чоловічому одязі

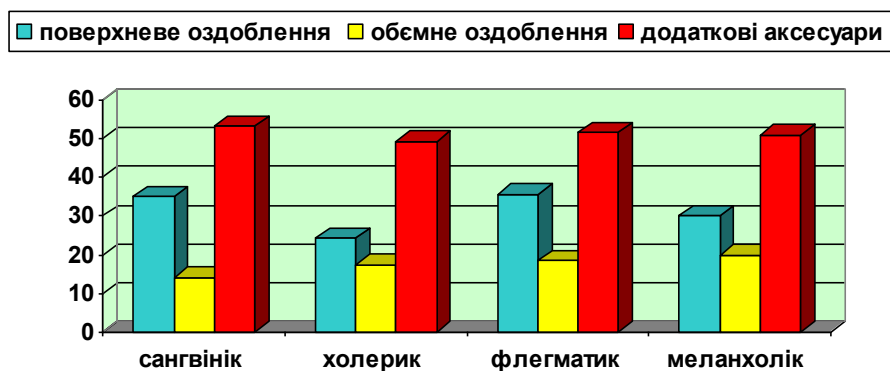

Рис. 2.4. Вплив типу темпераменту на вид оздоблення в чоловічому одязі

При аналізі використання оздоблення чоловіками в залежності від їхнього типу темпераменту (рис 2.4) (сангвініки, холерики, флегматики, меланхоліки) виявлено, що всі типи темпераменту віддають перевагу в оздобленні одягу додатковим аксесуарам (сангвініки 53,18%, холерики 49,08%, флегматики 51,5% та меланхоліки 50,9%), менш значною популярністю користується поверхнєве оздоблення (сангвініки 34,95%, холерики 24,22%, флегматики 35,47% та меланхоліки 30,03%), і найменше їх цікавить об'ємне оздоблення (сангвініки 14,15%, холерики 17,5%, флегматики 18,47% та меланхоліки 19,83%).

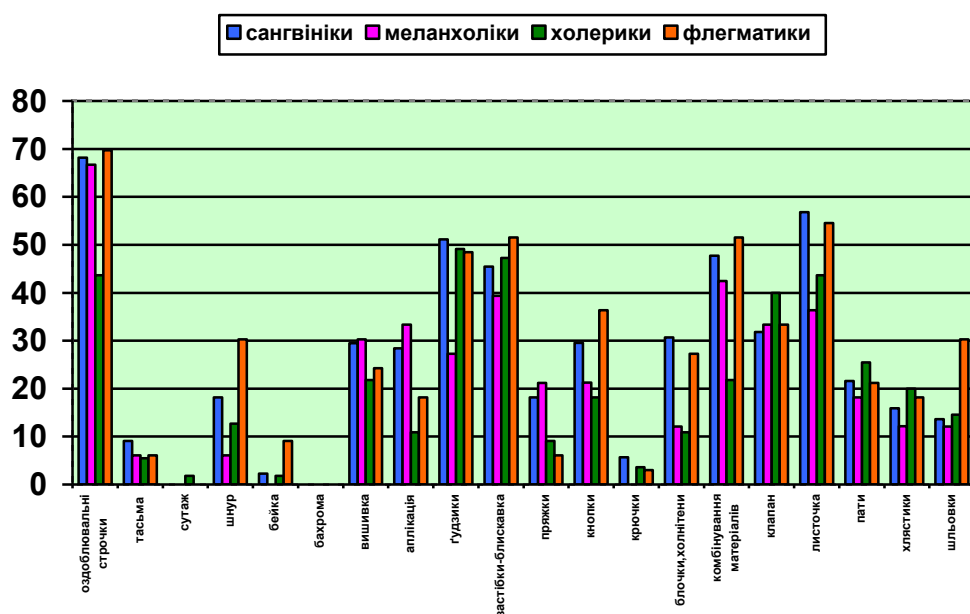

Рис. 2.5. Переважаючий вид оздоблення в групі поверхнєвого оздоблення

Група поверхневого оздоблення включає в себе досить велику кількість видів оздоблення (рис 2.5). При виборі одягу та оздоблення в ньому значний пріоритет чоловіки надали оздоблювальним строчкам. Сангвініки перше місце відвели оздоблювальним строчкам, їх відсоток використання у цього типу темпераменту найвищий (68,18%), досить активно вони використовують листочки, гудзики, комбінування матеріалів, застібки – „блискавка”, клапани (56,82%, 51,14%, 47,73%, 45,45% 31,82% відповідно). Такі види оздоблення як сутаж та бахрома чоловіки цього типу темпераменту не обрали в якості оздоблення свого одягу.

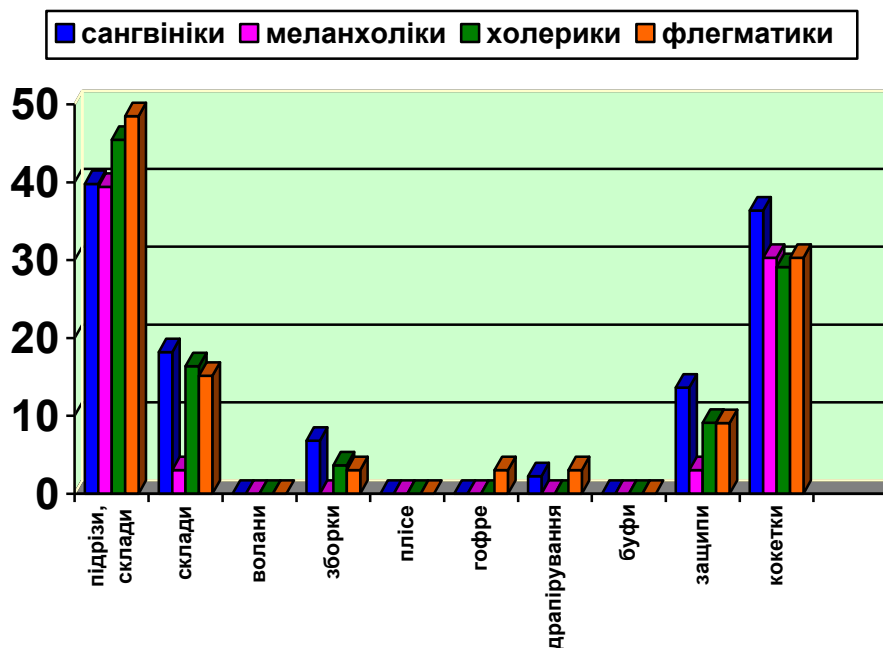

Рис. 2.6. Переважаючий вид оздоблення в групі об'ємного оздоблення

Меланхоліки та флегматики, як і сангвініки (рис 2.6), надали перевагу оздоблювальним строчкам (68,18% та 69,7%), і лише холерики на відміну від інших вибрали гудзики (49,09%). Сангвініки, меланхоліки та флегматики не використовують оздоблення сутажем, а холерики використовують в досить малому об'ємі – на 1,81%. Одноголосно всі види темпераментів відмовилися від бахроми. В кишенях у чоловіків всіх типів темпераменту переважає

листочка (56,82% -сангвініки, 36,36% - меланхоліки, 43,64% - холерики, та 54,54% - флегматики). Клапан користується меншою популярністю (31,82% - сангвініки, 33,33% - меланхоліки та флегматики, 40% - холерики).

Об'ємне оздоблення включає в себе такі елементи оздоблення як: підрізи, склади, волани, зборки, плісе, гофре, драпірування, буфи, заціпи, кокетки (рис. 2.7). Чоловіки зовсім виключили з одягу такі елементи оздоблення як волани, плісе, буфи. Найбільшу перевагу набули підрізи та кокетки. Такий вид оздоблення як драпірування меланхоліки та сангвініки виключили з одягу, а сангвініки та флегматики використовують на 2,27% та 3.03% відповідно. Оздоблення у вигляді гофре використовують лише флегматики (3,03%).

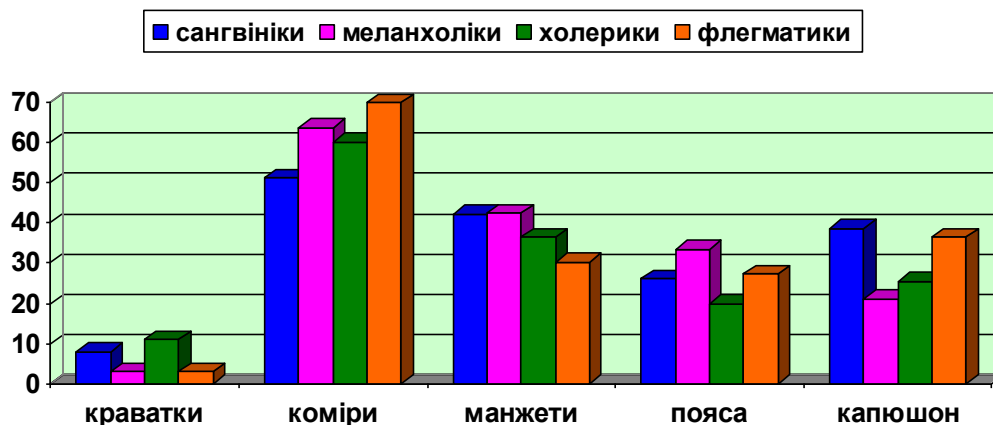

Рис. 2.7. Переважаючий вид оздоблення в групі додаткових аксесуарів

Група оздоблення додатковими аксесуарами найбільш використовуєма у чоловічому одязі. Коміри відносяться до найпопулярнішого виду оздоблення, він переважає в усіх видів темпераменту (51,14% -сангвініки, 63,64% - меланхоліки, 60% - холерики, та 69,7% - флегматики). Досить великою популярністю у чоловіків користуються манжети, пояса та капюшони, а ось краватки на досить низькому рівні використання (7,95% -сангвініки, 3,03% - меланхоліки, 10,91% - холерики, та 3,0% - флегматики).

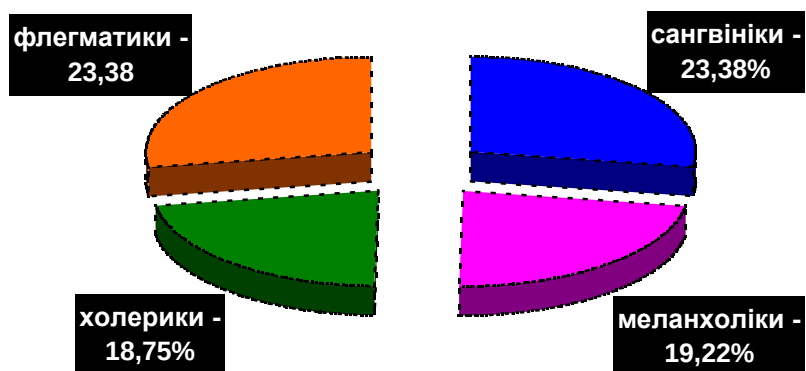

Рис.

2.8. Загальний відсоток використання оздоблення в одязі в залежності від виду темпераменту

Розглянувши, якому виду оздоблення віддає перевагу той чи інший тип темпераменту, також слід зауважити, який тип темпераменту найактивніший користувач оздобленням в одязі (рис 2.8). З діаграми видно, що найбільше оздоблення в своєму одязі використовують чоловіки двох видів темпераменту – сангвініки та флегматики, меланхоліки та холерики використовують оздоблення в меншій мірі, але не набагато менше.

В значній мірі оздоблення одягу чоловіків залежить від їх віку (рис. 2.9).
Всі чоловіки поділені на три вікові групи:

1. молодша вікова група – 18 – 29 років;
2. середня вікова група – 30 – 44 роки;
3. старша вікова група – 45 років та старше.

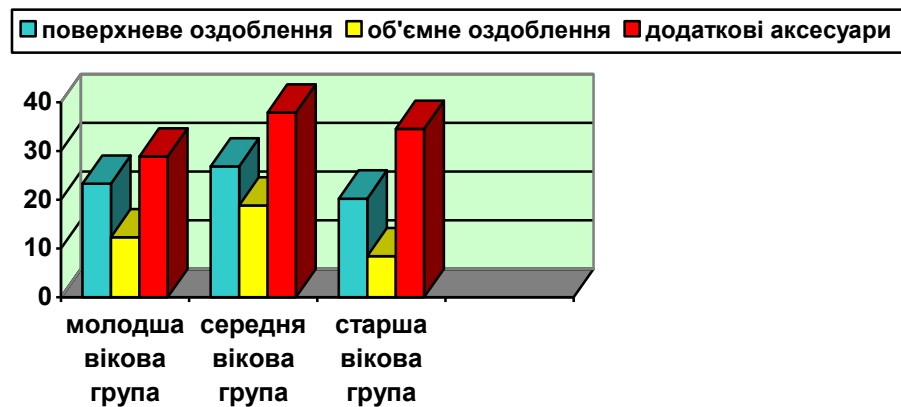

Рис.2.9. Вплив вікових особливостей на вибір оздоблення в чоловічому одязі

Основними користувачами оздоблення в одязі являються чоловіки середньої вікової групи (рис. 2.9). Вони в досить широкому обсязі використовують велику кількість видів та груп оздоблення. Старша вікова група надає перевагу додатковим аксесуарам (34,54%), а об'ємне оздоблення використовує найменше (8,41%). Молодша вікова група в досить повній мірі використовує як поверхневе оздоблення, так і додаткові аксесуари (23,28% та 29,89% відповідно), а об'ємне оздоблення використовується на 12,32%.

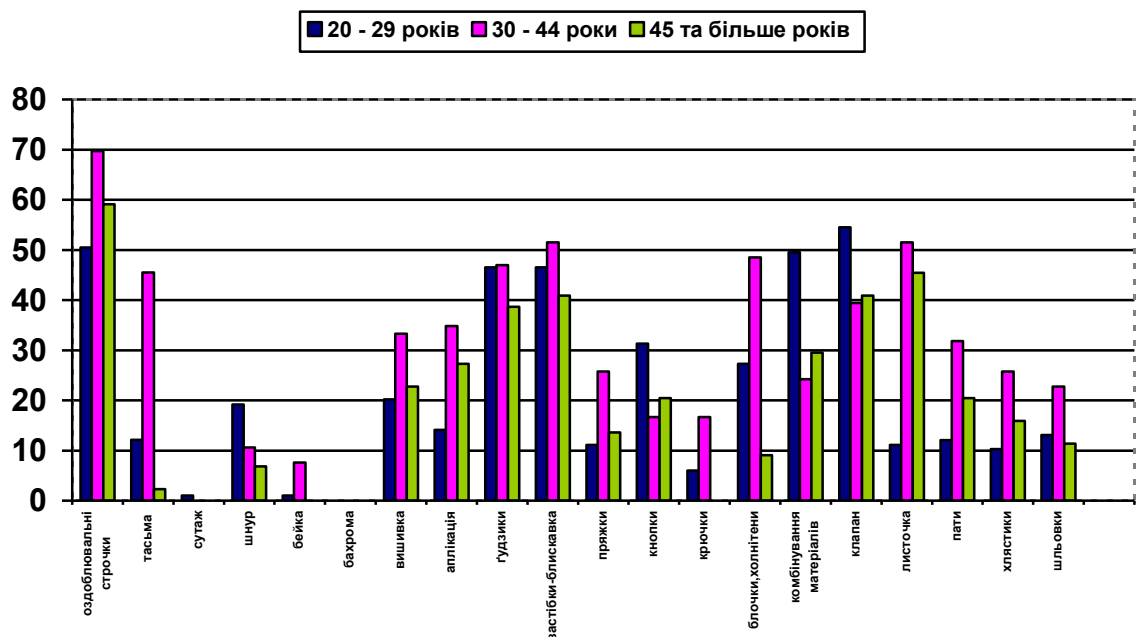

Рис.2.10. Переважаючий вид оздоблення в групі поверхневого оздоблення

В групі поверхневого оздоблення чоловіки середнього віку основну перевагу віддали оздоблювальним строчкам (рис.2.10).

Останнім важливим чинником, який впливає на вибір одягу та оздоблення в ньому являється вид діяльності чоловіка, а саме, від того яку посаду займає чоловік, який у нього соціальний стан залежить який одяг він буде використовувати, чи то буде комбінезон з великою кількістю кишень, чи діловий костюм з краваткою. Отже за даними анкет групу респондентів розділили на дві підгрупи: працівники робочих спеціальностей та працівників офісу, отримали певні дані, які представлено на рисунку 2.11.

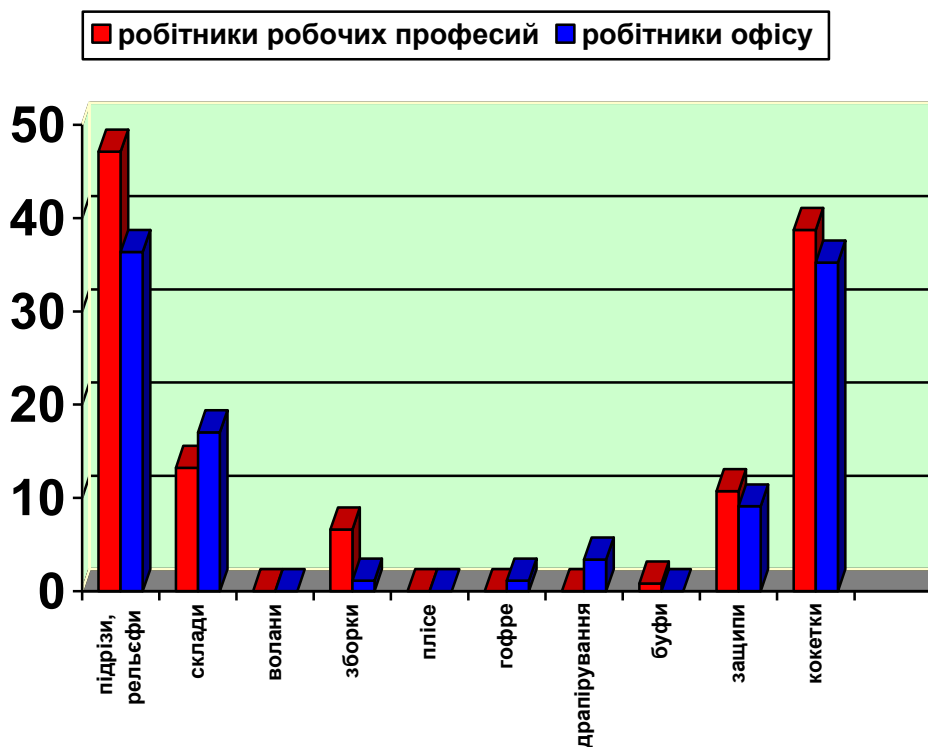

Рис. 2.11. Переважаючий вид оздоблення в групі об'ємного оздоблення

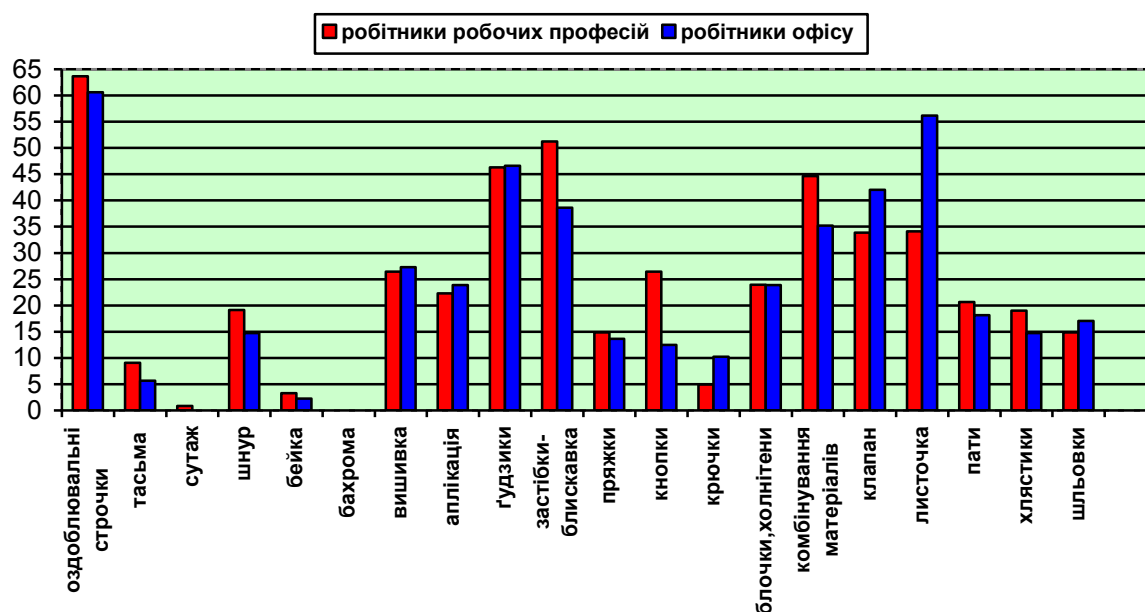

Рис. 2.12. Переважаючий вид оздоблення в групі поверхневого оздоблення

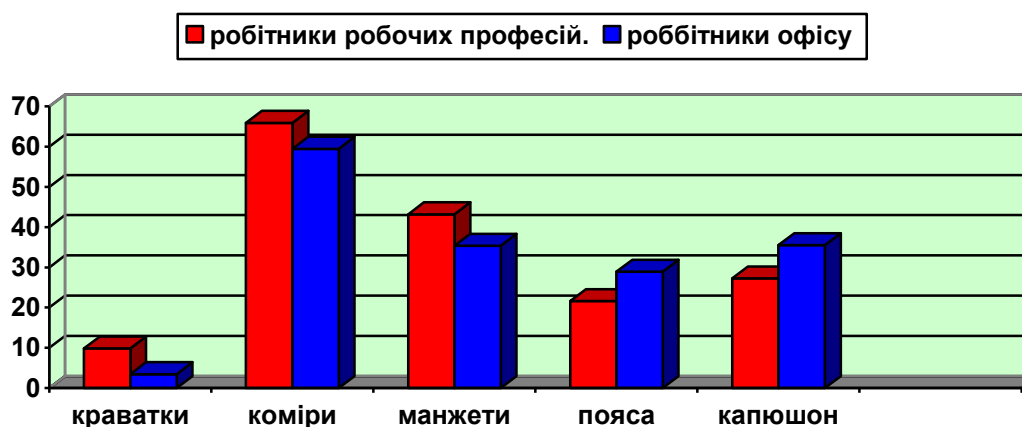

Рис. 2.13. Переважаючий вид оздоблення в групі додаткових аксесуарів

З цих трьох діаграм (рис 2.11, 2.12, 2.13) можна зробити висновок, що працівники робочих професій використовують більше оздоблення, ніж працівники офісу. Працівники офісу у виборі оздоблення більш стриманіші, і віддають перевагу класичному одягу.

До важливого чинника при виборі оздоблення в одязі можна віднести вид одягу. Від того, який вид одягу залежить вид оздоблення в ньому. Дані,

отримані в ході анкетування показують наступне: у зимовому пальто чоловіки віддають перевагу класичному стилю, стриманості в оздобленні

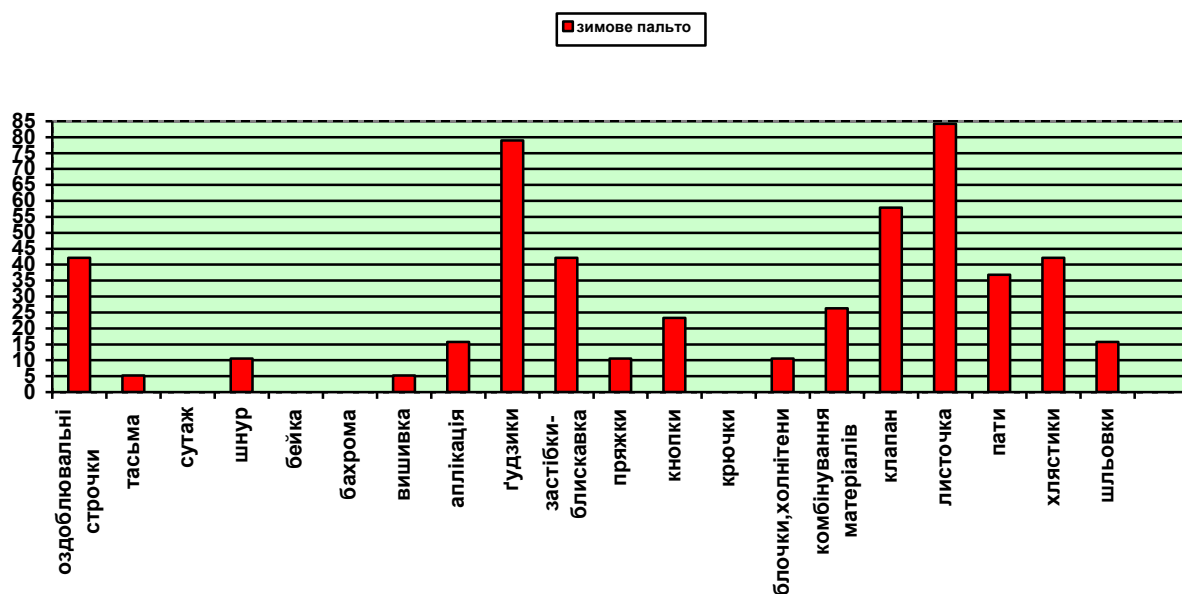

Рис. 2.14. Використання видів оздоблення групи поверхневого оздоблення в чоловічому зимовому пальто

Опитуємі чоловіки в зимовому пальто (рис 2.14) перевагу віддали гудзикам (78,95%) та листочкам (84,21%), застібки – „блискавка” на відміну від гудзиків використовують менше (42,11%), клапани користуються популярністю менше (57,89%). Хлястики та пати чоловіки обрали досить активно (42,11% та 36,84% відповідно), аплікації та шльовки використовують у рівній мірі (15,79%) так же і шнури, пряжки, блочки та халнітени (10,53%) в однаковій мірі. Сутаж, бейку, бахрому та крючки вони не обрали.

В об'ємному оздобленні (рис. 2.15) чоловіки обрали лише підрізи, рельєфи (52,63%) та кокетки (31,58%).

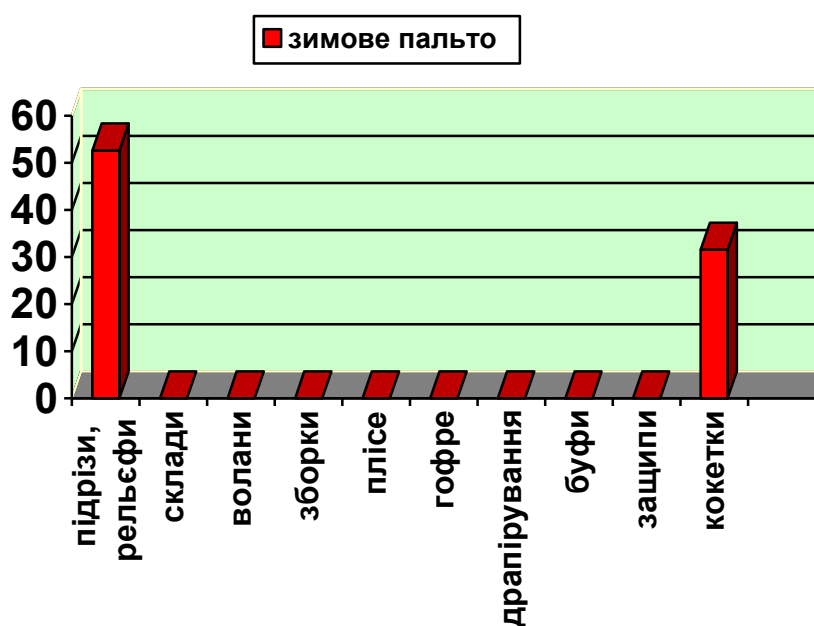

Рис. 2.15. Використання видів оздоблення групи об'ємного оздоблення в чоловічому зимовому пальто

Додаткові аксесуари на відміну від об'ємного оздоблення користуються більшим попитом (рис. 2.16).

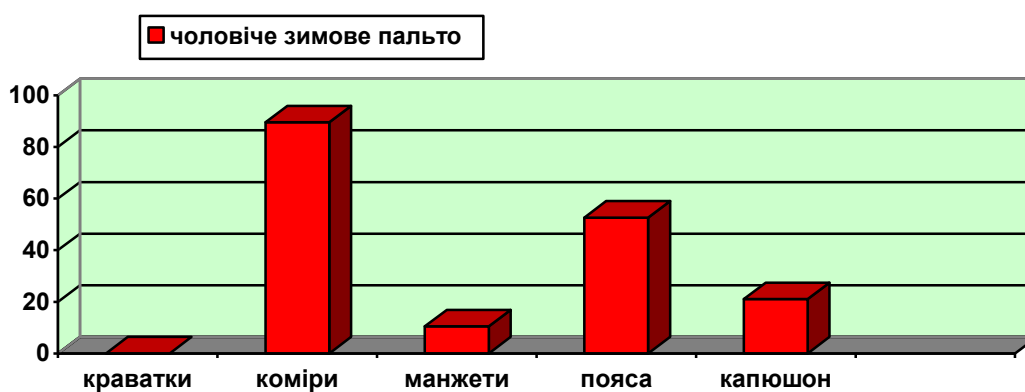

Рис. 2.16. Використання видів оздоблення групи додаткових аксесуарів в чоловічому зимовому пальто

Найбільша перевага в цій групі оздоблення віддається комірам (89,47%), а капюшони вибрали лише 21,05%. Пояса та манжети використовують на 52,63% та 10, 53% відповідно.

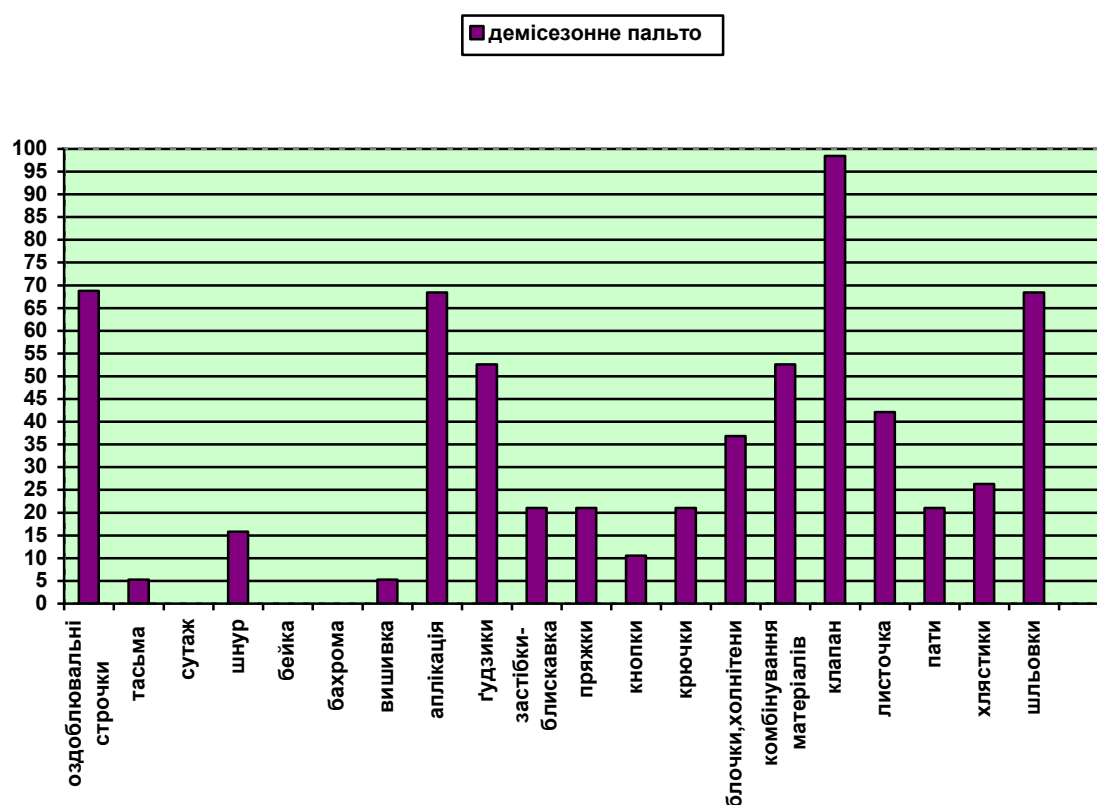

Рис. 2.17. Використання видів оздоблення групи поверхневого оздоблення в чоловічому демісезонному пальто

В демісезонних пальто чоловіки використовують більшу кількість оздоблення, так у групі поверхневого оздоблення використано оздоблення у більших відсотках, у порівнянні з зимовим пальто (рис. 2.17)

З діаграми бачимо, що в демісезонному пальто переважним видом оздоблення являється клапан (89,47%). Оздоблювальні строчки, аплікації та шльовки використовуються в однаковій, досить значній мірі – 68, 42%, гудзики значно переважають над застілками – „блискавка” (52,63% та 21,05%). Досить активно використовують комбінування матеріалів (52,63%). Тасьму та вишивку, як і в зимовому пальто бажають бачити лише 5,26%.

Об'ємне оздоблення в демісезонному пальто, як і зимовому використовується в малій мірі (рис. 2.18).

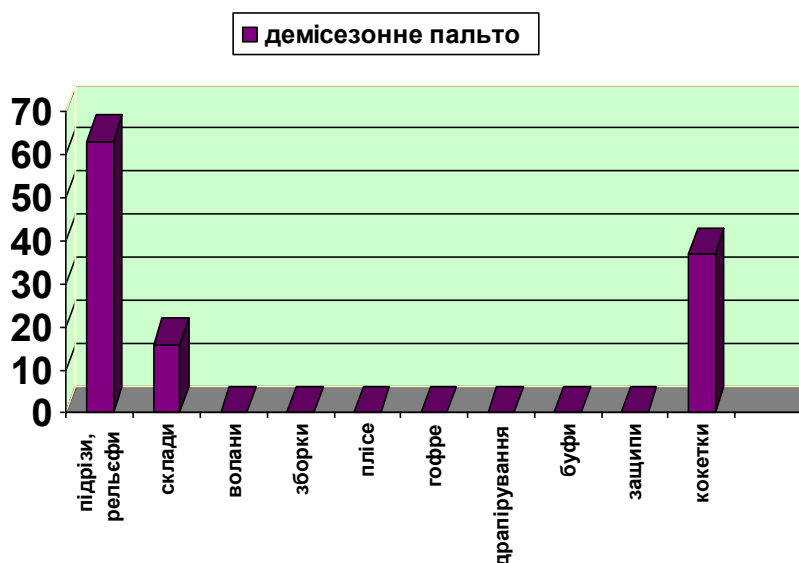

Рис. 2.18.. Використання видів оздоблення групи об'ємного оздоблення в чоловічому демісезонному пальто

Найбільш популярним являються підрізи, рельєфи (63,15%), кокетки (36,84) та складки (15,97%), іншим видам оздоблення переваги не надали.

В зимовій куртці оздоблення використовується в значно більшій кількості ніж в пальто, адже куртка може мати спортивний характер, а отже і вільні форми та вільні композиційні рішення.

Так, у групі поверхневого оздоблення (рис. 2.19) використовують на 90% застібку – „блискавка”, на 84,21% листочки, на 78,95% оздоблювальні строчки та кнопки. Окрім сутажу, бейки, бахроми та крючків оздоблення всіх інших видів в чоловічій куртці присутнє.

Рис 2.19. Використання видів оздоблення групи поверхневого оздоблення в чоловічій куртці

А ось в групі об'ємного оздоблення використовуються лише підрізи та кокетки (63,16% та 52,63% відповідно) рис 2.20.

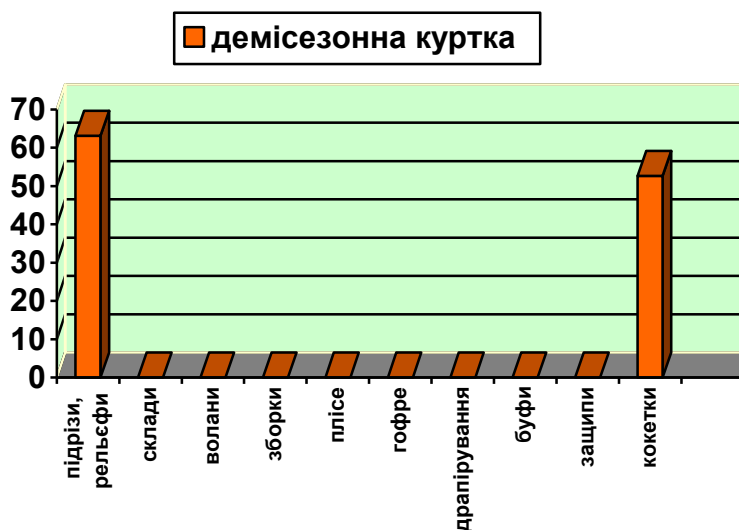

Рис 2.20. Використання видів оздоблення групи об'ємного оздоблення в чоловічій куртці

Група додаткових аксесуарів використовується в більш широкому об'ємі (рис. 2.21).

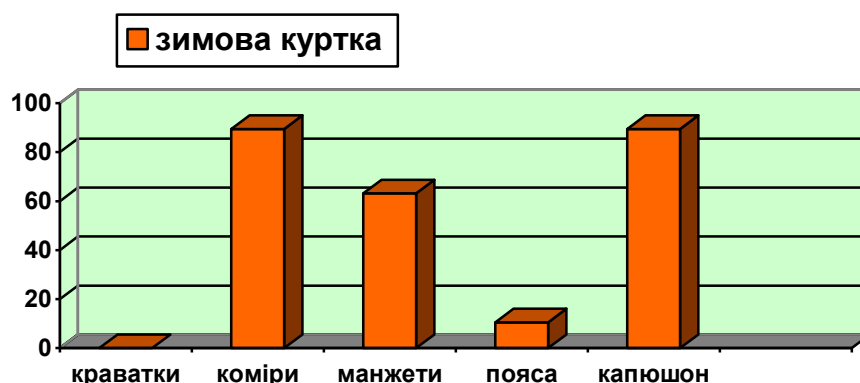

Рис. 2.21. Використання видів оздоблення групи додаткових аксесуарів в чоловічій куртці

Чоловіки в зимовій куртці вважають однаково важливими як капюшони так і коміри (89,47%). Манжети посідають друге місце (63,16%), а пояса лише 10,53%.

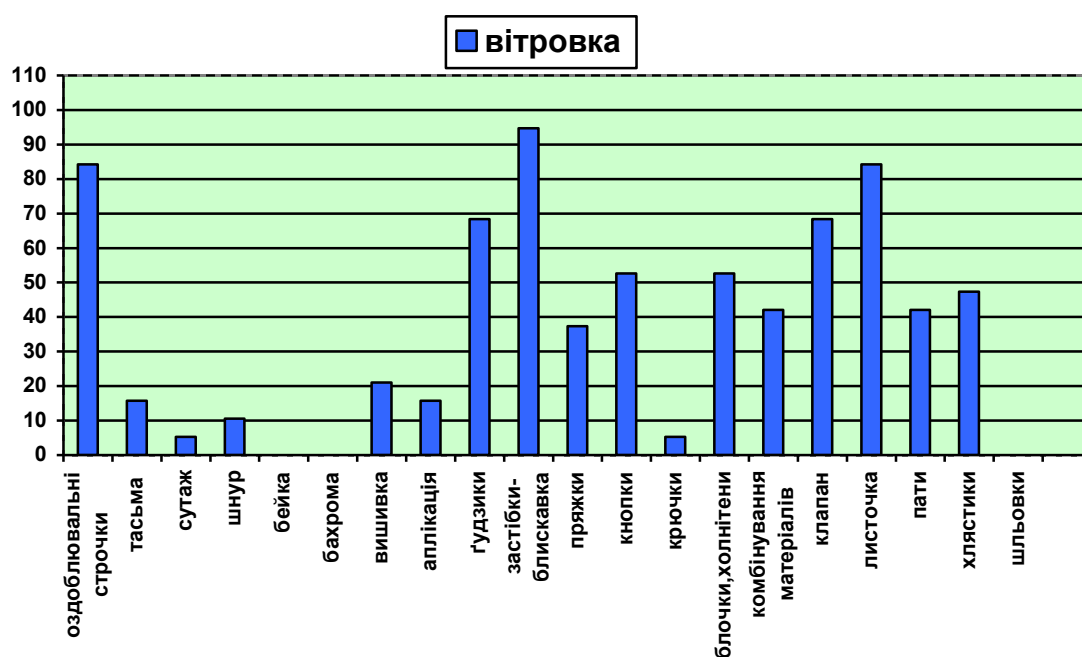

Рис. 2.22. Використання видів оздоблення групи поверхневого оздоблення в чоловічій вітрові

Легкі куртки – вітровки, так же як і зимові куртки використовуються зі значною кількістю оздоблення, їх можна віднести в більшості випадків до

спортивного одягу. так з діаграми видно (рис. 2.22), що опитуємі чоловіки в досить великих об'ємах використовують застібки – „блискавка” у вітровках. Листочки переважають над клапанами (68,42% та 84.21%). Найменше в цьому виді одягу в якості оздоблення чоловіки бажають бачити тасьму, сутаж, шнур та крючки (15,79%, 5,26%, 5,26% відповідно), а бейку та бахрому не обрали зовсім.

Найактивніше вибрали додаткові аксесуари, як вид оздоблення (рис. 2.23). У вітровці капюшон користується більшою популярністю ніж комір (78,95% та 57,89% відповідно), манжети та пояса використовуються на 52,63% та 18,37% відповідно.

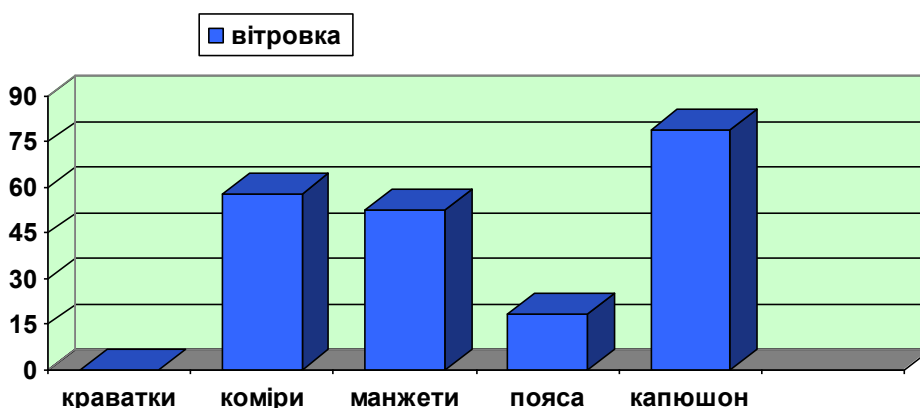

Рис. 2.23. Використання видів оздоблення групи додаткових аксесуарів в чоловічій вітровці

В піджаках як і в пальто оздоблення не користується попитом, переважає класичний стиль, стриманість форм та оздоблення. Так, на рисунках 2.24, 2.25, та 2.26 показано, яке оздоблення в піджаку хочуть бачити опитуємі чоловіки: оздоблювальні строчки – 42,1%; гудзики – 100%; комбінування матеріалів – 26,32%; клапан – 57,89%; листочка – 57,89%; пати – 5,26%; рельєфи, підрізи – 42,11%; кокетки – 5,26%; краватки – 42,11%; коміри – 94,73%; манжети – 5,26%.

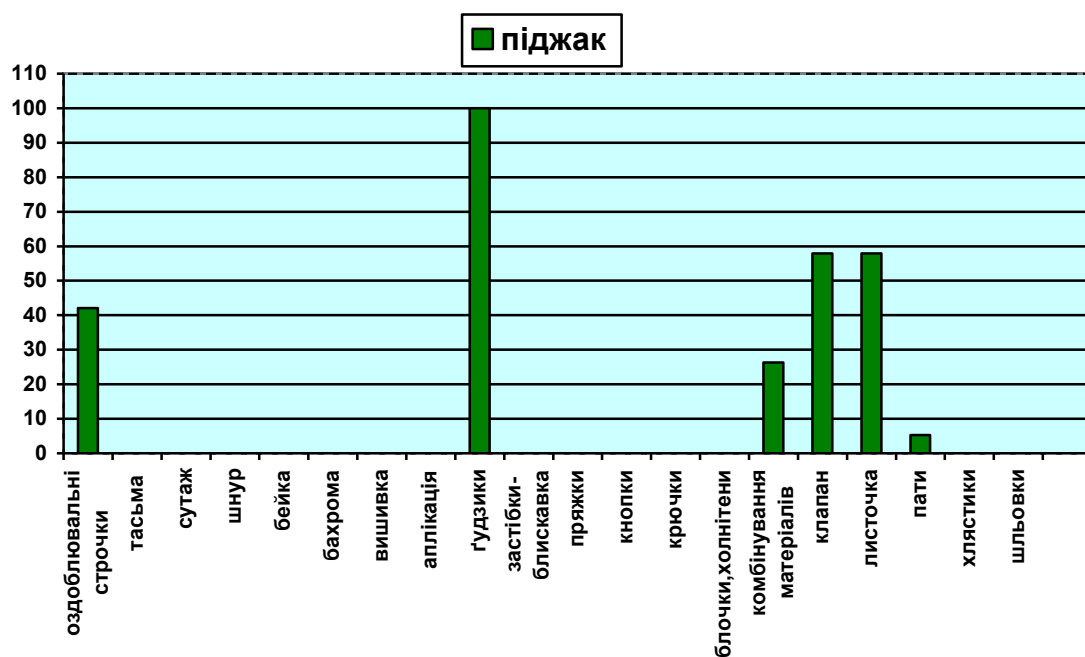

Рис 2.24. Використання видів оздоблення групи поверхневого оздоблення в чоловічому піджаку

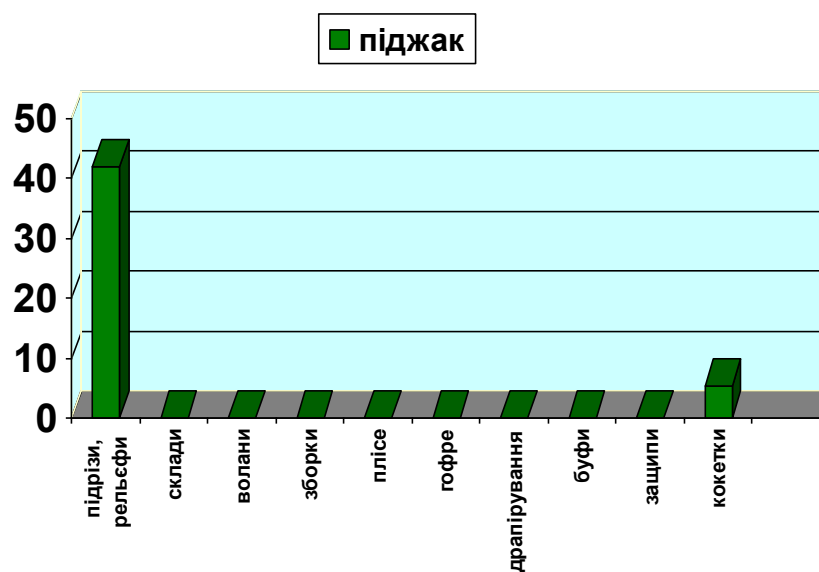

Рис 2.25. Використання видів оздоблення групи об'ємного оздоблення в чоловічому піджаку

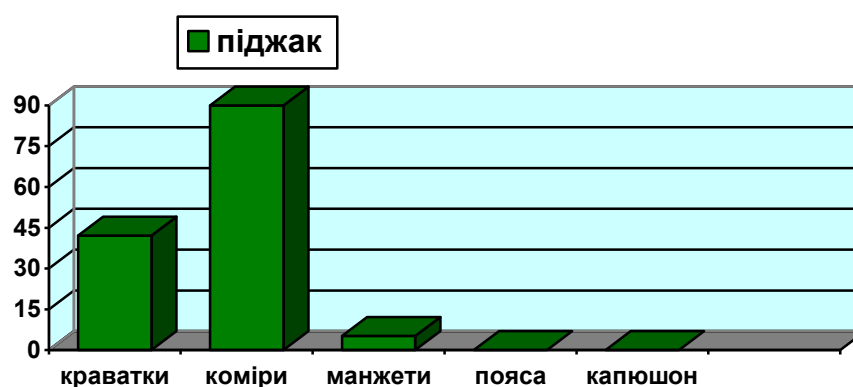

Рис 2.26. Використання видів оздоблення групи додаткових аксесуарів в чоловічому піджаку

Основними видами чоловічого одягу можна вважати сорочку та брюки. В сорочках сучасні чоловіки використовують різні види оздоблення, так як в наш час сорочку можна носити як з класичним костюмом, так і з джинсовим одягом.

Види оздоблення, які чоловіки вважають доцільно використовувати в сорочці (рис.2.27, 2.28, 2.29):

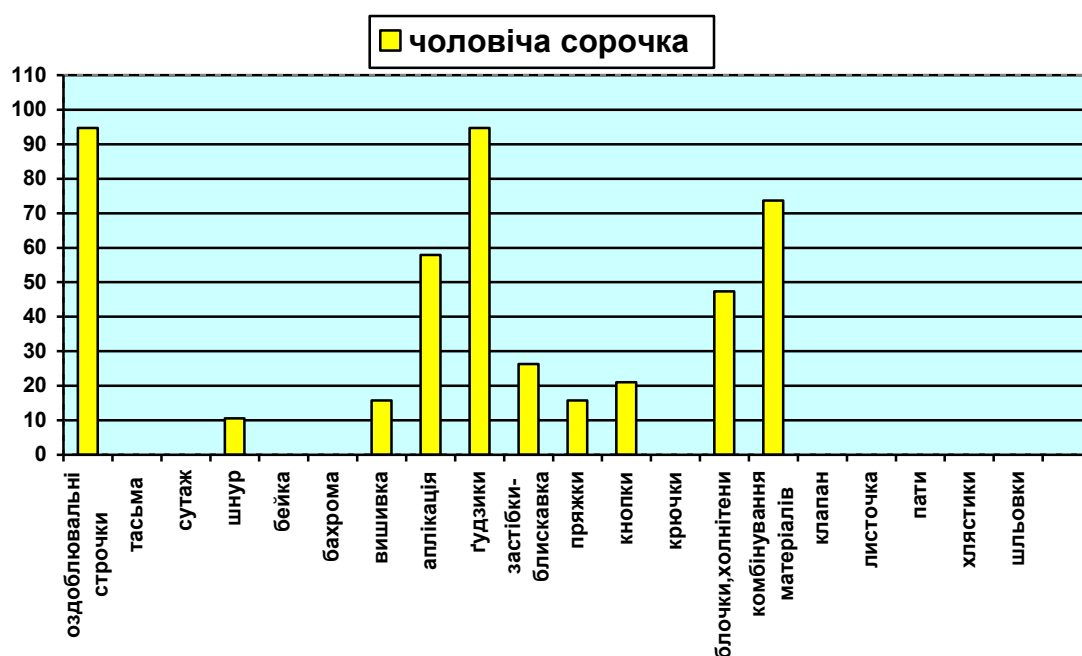

Рис. 2.27. Використання видів оздоблення групи поверхневого оздоблення в чоловічій сорочці

Поверхнєве оздоблення (рис.2.27): оздоблювальні строчки – 94,73%; шнур – 10,53%; вишивка – 15,79%; гудзики – 57,89%; застібки – „блискавка” – 26,32%; пряжки – 15,79%; кнопки – 21,05%; блочки – халнітени – 47,37%; комбінування матеріалів – 73,68%;

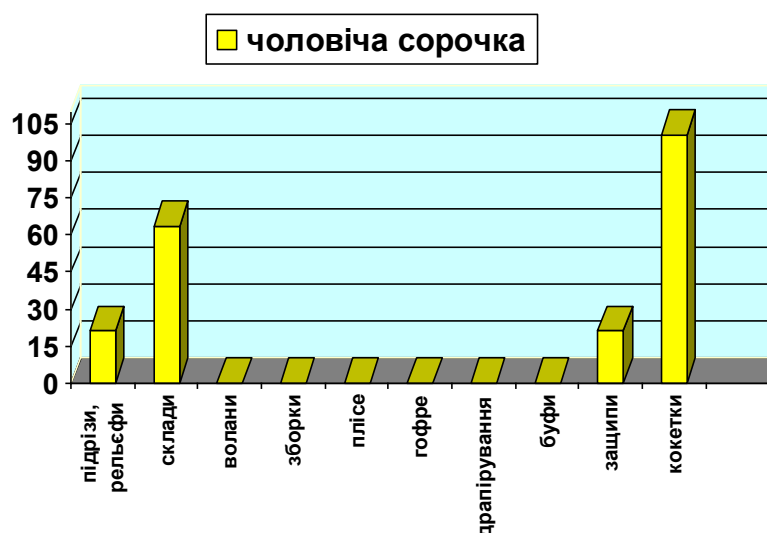

Рис 2.28. Використання видів оздоблення групи об'ємного оздоблення в чоловічій сорочці

Об'ємне оздоблення (рис.2.28): подрізи, рельєфи – 21,05%; складки – 63,16%; заціпи – 21,05%; кокетки – 100%;

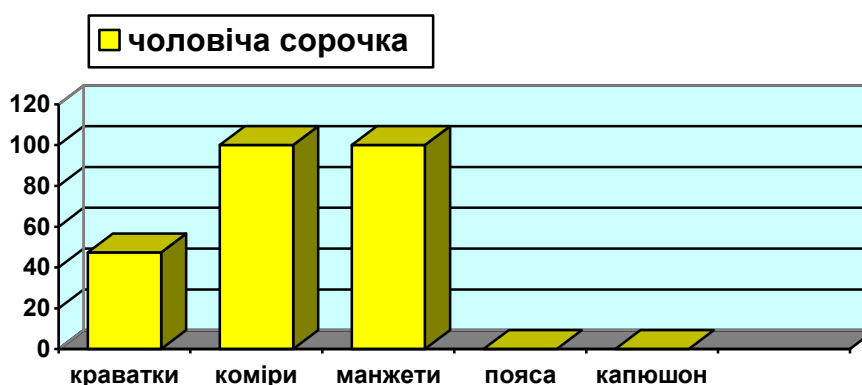

Рис. 2.29. Використання видів оздоблення групи додаткових аксесуарів в чоловічій сорочці

Додаткові аксесуари (рис 2.29): краватки – 47,37%; коміри – 100%; манжети – 100%;

В якості оздоблення в штанах використовують: поверхнєве оздоблення (рис.2.30): оздоблювальні строчки – 84,21%; вишивка – 63,16%; аплікація – 57,89%; гудзики – 57,89%; застібки – „блискавка” – 26,32%; пряжки – 15,79%; блочки – халнітени – 68,42%; комбінювання матеріалів – 26,32%; клапан – 26,32%; листочка – 31,58%; шльовки – 100%;

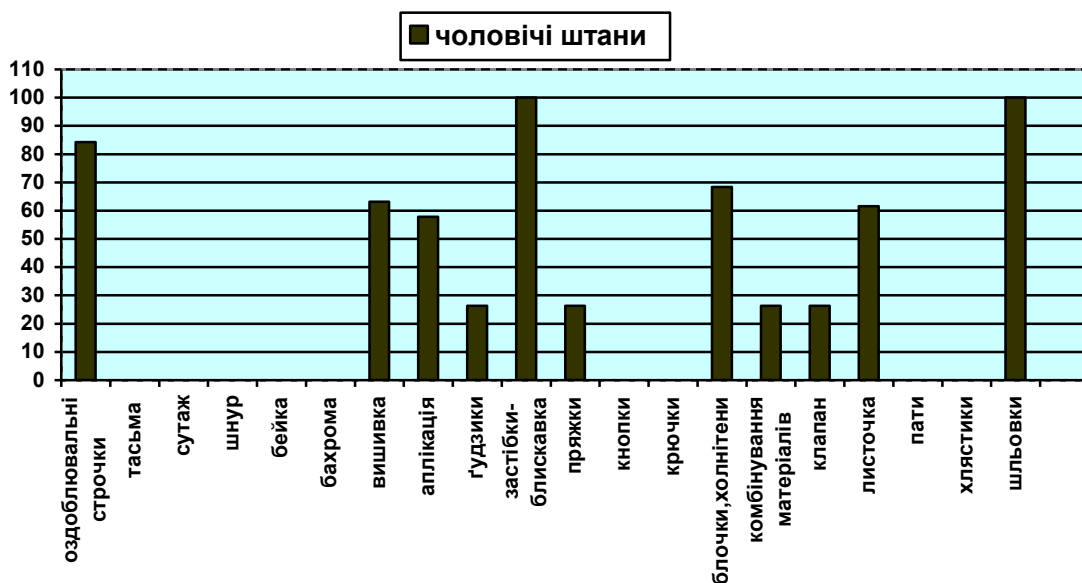

Рис. 2.30. Використання видів оздоблення групи поверхневого оздоблення в чоловічих штанах

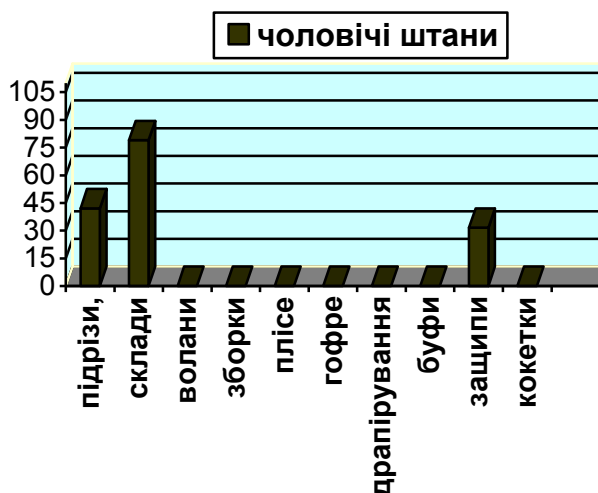

Рис 2.31. Використання видів оздоблення групи об'ємного оздоблення в чоловічих штанах

В якості оздоблення в штанах використовують: об'ємне оздоблення (рис.2.31): підрізи, – 42,11%; складки – 31,58; защіпи – 21,05%;

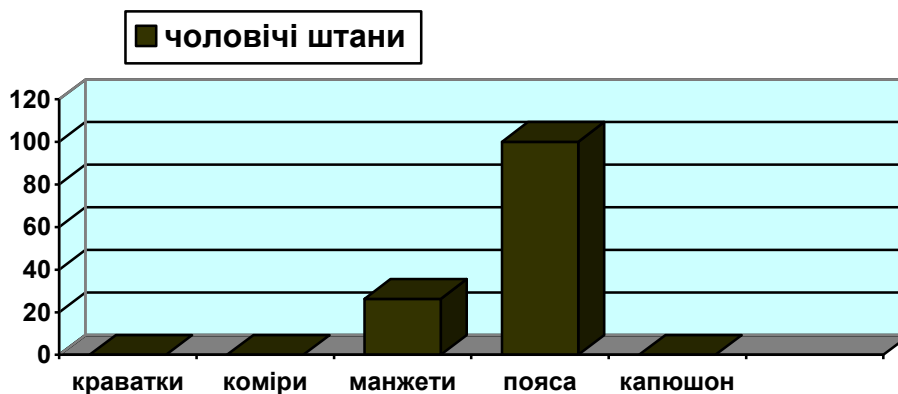

Рис 2.32. Використання видів оздоблення групи додаткових аксесуарів в чоловічих брюках

В якості оздоблення в штанах використовують: додаткові аксесуари (рис. 2.32): манжети – 100%; пояса – 100%.

Аналіз проведеного дослідження показує, що в чоловічому одязі оздоблення використовується переважно помірно. Найбільш популярними є додаткові аксесуари - (51,5%), до якої належать: краватки, знімні коміри, пояса, капюшони, які використовують понад половину чоловіків. Поверхнєве оздоблення (строчки, гудзики, листочки, клапани, комбінування матеріалів) застосовується рідше (32,9%), а об'ємне оздоблення (підрізи, рельєфи, кокетки, складки) - найменше всього. Волани, плісе, буфи, бахрому чоловіки практично не використовують.

Вплив темпераменту на вибір оздоблення невеликий: всі типи (сангвініки, холерики, флегматики, меланхоліки) віддають перевагу аксесуарам, менше — поверхневому оздобленню, найменше — об'ємному. Сангвініки, флегматики і меланхоліки надають перевагу оздоблювальним строчкам, холерики — гудзикам.

Вік та соціальний статус визначають обсяг і стиль оздоблення: чоловіки молодшої та середньої вікової групи використовують більше видів оздоблення, старші — обмежуються аксесуарами. Працівники робочих спеціальностей застосовують більше оздоблення, ніж офісні працівники.

Вид одягу визначає переваги: у зимових пальтах популярні гудзики, листочки, застібки та клапани; у демісезонних пальтах — клапани, комбінування матеріалів, строчки; у куртках і вітровках — застібки-блискавки, листочки, строчки, коміри і капюшони; у піджаках — гудзики та коміри; у сорочках — коміри, манжети, кокетки, строчки; у брюках — шльовки, манжети, пояси, підрізи та складки.

Отже, чоловіки надають перевагу функціональному та естетично збалансованому оздобленню, яке підкреслює практичність одягу, дозволяє комфортно рухатися та відображає індивідуальні особливості та соціальний статус.

2.7. Проєктування колекції чоловічого одягу з елементами оздоблення

Концепція колекції чоловічого одягу з оздоблювальними елементами під девізом «Скеля».

Іл. 2. Скелі

В основу концепції колекції покладено образ величної скелі — масивної, непохитної та стійкої перед будь-якими стихіями. Скеля символізує внутрішню силу чоловіка, його витримку, мудрість та впевненість у власних кроках. Саме ці якості стали провідними у створенні силуетів, оздоблення та матеріалів колекції.

Образ скелі знаходить своє відображення у кольоровій палітрі: холодні відтінки сірого, графітового та кам'яного бежу поєднуються з глибокими природними барвами — гірсько-синім, коричневим та теракотовим. Такі поєднання передають природність та монументальність кам'яних масивів, а також дозволяють виділити акценти за допомогою контрастних деталей.

Формотворча база колекції створена на основі строгих, чітких ліній, що асоціюються з гранчастими формами скелі. Пальта, куртки та піджакові форми мають виразні плечі, подовжені вертикалі, що створюють образ стабільності та сили. Водночас спортивні моделі (куртки, парки, бомбери) надають колекції функціональності та сучасності.

Особливу увагу приділено оздоблювальним елементам, які символізують характер поверхні скелястих порід. Доречно використані:

- контрастна відстрочка, що імітує тріщини та природні лінії каменю;
- фактурні матеріали (велюр, замша, шерсть, твід, тканини зі структурою «ялинка» або «кам'яне розсипання»);
- декоративні блискавки та фурнітура з матового металу, що посилюють образ міцності;
- коміри з штучної овчини, які передають тепло та комфорт, працюючи як контраст м'якості до «твердості» силуетів;
- накладні кишені, кокетки та хлястики, які слугують конструктивно-декоративним підсиленням та формують рельєфність виробів.

Вибір матеріалів продиктований ідеєю багатошаровості скелі та її здатності протистояти зовнішньому середовищу. Тому використовуються шерсть, щільний бавовняний твіл, водовідштовхувальні тканини, утеплені

матеріали для верхнього одягу. Усе це створює відчуття захищеності та практичності.

У конструктивній базі частина моделей вирішена через прямий або напівприлеглий силует, що візуально «укріплює» фігуру. Куртки мають багатопланові деталі — клапани, манжети з фіксаторами, високі коміри та капюшони, що символізують захист, подібний до природного укриття в гірських масивах.

Підсумком стало створення ескізного проєкту колекції чоловічого одягу під девізом «Скеля», де візуально переосмислено образ каменю як символ надійності та впевненості. Колекція об'єднує класичні, міські та спортивні фасони, а також широко використовує фактурні оздоблення, що підсилюють враження природності та міцності. Образи наданої ілюстрації гармонійно поєднуються в єдину концепцію: стриманість, витримка та стиль, створений для чоловіків, які є опорою — як справжня скеля.

2.8. Технологічний процес обробки піджака чоловічого

Опис зовнішнього вигляду піджака чоловічого (рис. 2.33)

Піджак чоловічий з твіду, напівприлягаючого сілуету, з вшивним рукавом. Застібка центральна дві на петлі та гудзики.

Пілочка з тальовими виточками, боковими кишенями з клапанами і обшивками, нагрудною кишенею з листочкою .

Спинка з середнім швом і шпицею, талієвими виточками. Руква двошовні зі шлицею по ліктьовому шву, оздобленими гудзиками.

Комір піджачного типу стояче-відкладним з відрізним стояком горішнього коміра.

Підкладка пришивна по низу виробу в тон тканини верху.

Виріб рекомендований чоловікам молодших і середньої вікових груп, Ріст 158-176, розмір 84-100, повнотних груп I- II.

Рис. 2.33. Модель чоловічого піджака

Таблиця 2.9

Технологічна послідовність обробки чоловічого піджака

№з/п	Зміст технологічної операції	спеціальність	розряд	Час, сек	Обладнання, пристрій, інструмент
<i>Запуск</i>					
1	Отримати комплект крою для виготовлення піджака	Р	3	53	Стіл запуску
2	Отримати вішалки, фурнітуру	Р	3	53	Те саме
3	Зареєструвати крій деталей верху та розділити на 8-10 одиниць	Р	3	70	Журнал реєстрації крою
4	Зареєструвати крій деталей підкладки та розділити на 8-Ю одиниць	Р	3	70	Те саме
5	Розписати тимчасовий крій	Р	3	20	-"-
<i>Оброблення пілочок</i>					
6	Зшити талієві виточки на пілочках	А	4	49	V-820 "Джукі"
7	Надсікти шви зшивання талієвих виточок пілочок в кінцях	Р	3	10	Ножиці
8	Пришити бочки до центральних частин пілочок	М	4	74	271-140342 "Дюркопп"
9	Розпрасувати талієві виточки на пілочках	П	3	43	4425 "Veit"
10	Розпрасувати шви пришивання бочків до центральних частин пілочок	П	3	48	Те саме
11	Намітити місця розташування бокових кишень	Р	3	15	Стіл ручний,
12	Припасувати малюнок на клапанах бокових кишень у відповідності до малюнку тканини на пілочках	Р	2	47	Стіл ручний, лекало, крейда, ножиці
13	Намітити місця розташування нагрудної кишені	Р	3	32	Стіл ручний, лекало, крейда
<i>Оброблення дрібних деталей кишень</i>					
14	Запрасувати бічні зрізи листочки	п	3	25	4425 "Veit", лекало
15	Продублювати листочку, зафіксувавши запрасовані бічні зрізи	П	3	32	4425 "Veit",
16	Запрасувати обшивки бокових кишень	П	3	21	Те саме
17	Обшити клапани нижніми клапанами	А	4	34	АМР-183 "Джукі"
18	Вивернути клапани на лицьовий бік і виправити	Р	2	19	Кілочок
19	Припрасувати клапани після обшивання	П	3	44	4425 "Veit"
20	Намітити на клапанах лінії їх пришивання до пілочок	Р	2	11	Стіл ручний, лекало, крейда
<i>Оброблення нагрудної кишені з листочкою</i>					
21	Настрочити клейові стрічки на бортові прокладки пілочок	с	3	34	3811-14/71 "Пфафф"
22	Приклеїти поздовжник по місцю розташування нагрудної кишені	п	3	36	4425 "Veit"

Продовження табл. 2.9.

1	2	3	4	5	6
23	Пришити листочку і підкладки кишені до пілочки	А	4	53	745-28 D "Дюркопп"
24	Надрізати на кутики розріз входу в нагрудну кишеню	Р	2	10	Ножиці
25	Розпрасувати шов пришивання листочки до пілочки	П	3	23	4425 "Veit"
26	Зшити зрізи підкладок нагрудної кишені, закріплюючи кутики від розрізу входу в кишеню	М	3	35	271-140342 "Дюркопп"
27	Зшити вхід в нагрудну кишеню	м	3	32	Те саме
28	Припрасувати нагрудну кишеню в готовому виді	п	3	37	-"
29	Настрочити бічні краї листочки нагрудної кишені на пілочку	с	4	45	939-32/23 "Пфафф"
<i>Оброблення бокових кишень з обшивками і клапанами</i>					
30	Пришити клапани і обшивки бокових кишень до пілочок, розрізаючи входи в кишені	А	4	113	745-5 "Дюркопп"
31	Вивернути шви пришивання клапанів і обшивок бокових кишень до пілочок	Р	2	30	
32	Настрочити кутики від розрізів входів в бокові кишені на обшивки кишень	М	3	56	271-140342 "Дюркопп"
33	Зшити входи в бокові кишені	м	3	32	Те саме
34	Зшити підкладки бокових кишень	м	3	60	-"
35	Припрасувати бокові кишені в готовому виді	п	4	64	4425 "Veit"
36	Сформувати галочки після оброблення бокових кишень	Пр	3	56	Indupress
<i>Оброблення спинки</i>					
37	Зшити середні зрізи спинки	м	3	30	271-140342 "Дюркопп"
38	Надсікти уступи шлиці спинки	Р	2	5	Ножиці
39	Розпрасувати середній шов спинки	п	3	28	4425 "Veit"
40	Настрочити тасьму з сутажу на зрізи пройм спинки	с	4	28	3801-1/071 "Пфафф"
41	Видалити талон з спинки	Р	2	5	Кілочок
42	Запрасувати припуски на оброблення шлиці спинки	п	3	20	4425 "Veit"
<i>Оброблення рукавів</i>					
43	Намітити місця розташування петель на шлицях горішніх частин рукавів	Р	3	30	Стіл ручний, лекало, крейда
44	Обметати петлі на шлицях горішніх частин рукавів	А	4	82	564-1/01 "Дюркопп"
45	Намітити кути зшивання шлиць горішніх частин рукавів	Р	3	30	Стіл ручний, лекало, крейда
46	Зшити кути шлиць горішніх частин рукавів	м	4	25	271-140342 "Дюркопп"
47	Обшити кути шлиць нижніх частин рукавів	м	4	25	Те саме
48	Відрізати залишки нижніх частин рукавів біля кутів шлиць	Р	2	20	Ножиці

Продовження табл. 2.9.

1	2	3	4	5	6
49	Вивернути і виправити кути шлиць горішніх частин рукавів	Р	2	20	Кілочок
50	Вивернути і виправити кути шлиць нижніх частин рукавів	Р	2	20	Те саме
51	Надсікти уступи шлиць нижніх частин рукавів	Р	2	31	Ножиці
52	Приклеїти клейові павутинки до нижніх зрізів горішніх і нижніх частин рукавів	п	3	28	4425 "Veit"
53	Запрасувати припуски на підгини нижніх зрізів горішніх частин рукавів	п	3	26	Те саме
54	Запрасувати припуски на підгини нижніх зрізів нижніх частин рукавів	п	3	26	
55	Зшити ліктьові зрізи горішніх і нижніх частин рукавів	М	3	94	271-140342 "Дюркопп"
56	Зшити бічні зрізи шлиць рукавів закріпкою	М	3	30	Те саме
57	Надсікти кути шлиць рукавів	Р	2	10	Ножиці
58	Розпрасувати ліктьові шви рукавів	П	3	79	4425 "Veit"
59	Настрочити підокатники на зрізи окатів рукавів	С	3	55	550-12-12 "Дюркопп"
60	Розсікти підокатники, настрочені на рукави	Р	2	10	Ножиці
61	Зшити ліктьові зрізи підкладок горішніх і нижніх частин рукавів	м	3	80	271-140342 "Дюркопп"
62	Пришити підкладки рукавів до нижніх зрізів рукавів верху	м	3	90	Те саме
63	Зшити передні зрізи рукавів верху і підкладок рукавів	м	3	90	
64	Розпрасувати передні шви рукавів	п	3	67	4425 "Veit"
65	Вивернути рукави на лицьовий бік	р	2	23	
66	Припрасувати низ рукавів, закріплюючи клейовою павутинкою	п	3	33	4425 "Veit"
67	Випрасувати рукави в готовому виді	п	3	45	Те саме
<i>Оброблення підкладки виробу</i>					
68	Пришити обшивки внутрішніх кишень до підкладок пілочок (2 кишені)	А	4	30	100/54 "Байслер"
69	Пришити обшивку кишені для цигарок до підкладки пілочки (1 кишені)	А	4	55	Те саме
70	Пришити обшивку кишені для гребінця до підкладки пілочки (1 кишеня)	А	4	45	
71	Настрочити кутики від розрізів входів у внутрішні кишені (4 кишені) на обшивки кишень	М	4	90	271-140342 "Дюркопп"
72	Настрочити фірмовий знак на підкладку пілочки	М	4	59	Те саме
73	Зшити підкладки внутрішніх кишень (4 кишені)	М	4	102	-"
74	Пришити підкладки бочків до підкладок центральних частин пілочок	М	3	72	-"

Продовження табл. 2.9.

1	2	3	4	5	6
75	Зшити середні зрізи підкладки спинки	М	4	32	-"-
76	Зшити бічні зрізи підкладки виробу	М	4	72	-"-
77	Випрасувати підкладку в готовому виді	п	3	118	4425 "Veit"
78	Вшити горішній комір в горловини підборть	м	4	35	271-140342 "Дюркопп"
79	Розпрасувати шви вшивання горішнього коміра в горловини підборть	П	3	38	4425 "Veit"
80	Пришити підкладку виробу до внутрішніх зрізів підборть	м	4	202	271-140342 "Дюркопп"
81	Надсікти шви пришивання підкладки до підборть	Р	2	18	Ножиці
82	Запрасувати шви пришивання підкладки до підборть	п	3	69	4425 "Veit"
Оброблення коміра					
83	Пришити стояк до горішнього коміра	м	3	34	271-140342 "Дюркопп"
84	Вісікти припуск шва пришивання стояка до горішнього коміра	Р	2	10	Ножиці
85	Прокласти строчку по лінії перегину стояка нижнього коміра	м	3	20	271-140342 "Дюркопп"
86	Настрочити горішній комір на нижній комір	с	3	50	939-32/23 "Джукі"
87	Обшити кінці коміра	м	4	40	271-140342 "Дюркопп"
88	Перевірити симетрію кінців коміра	Р	2	34	
89	Підрізати припуски швів коміра	Р	2	20	Ножиці
90	Вивернути комір на лицьовий бік	Р	2	25	
91	Припрасувати комір в готовому виді	п	3	35	4425 "Veit"
92	Запрасувати комір по стояку	п	3	19	Те саме
З'єднання піпонок зі спинкою та підготоека до монтажу виробу					
93	Зшити бічні зрізи верху	м	3	90	271-140342 "Дюркопп"
94	Розпрасувати бічні шви верху	п	3	98	4425 "Veit"
95	Підрізати нижній зріз виробу	Р	2	14	Стіл ручний, лекало, крейда, ножиці
96	Запрасувати припуск на обробку низу виробу	п	3	64	4425 "Veit"
97	Зшити кути шлиці спинки	м	4	40	271-140342 "Дюркопп"
Монтаж виробу					
98	Зшити плечові зрізи верху	м	3	52	271-140342 "Дюркопп"
99	Розпрасувати плечові зрізи верху	п	3	48	4425 "Veit"

Продовження табл. 2.9.

1	2	3	4	5	6
100	Намітити лінії обшивання лацканів і кутів бортів	Р	2	63	Стіл ручний, лекало, крейда
101	Обшити уступи лацканів	М	4	76	271-140342 "Дюркопп"
102	Зшити нижній комір в горловину	С	4	83	937-706/81-32/35 "Джукі"
103	РОЗСІКТИ шов вшивання нижнього коміра в горловину	Р	2	24	Ножиці
104	Обшити борти підбортами	М	4	240	3822-1/24 "Пфафф"
105	Розпрасувати шви обшивання бортів підбортами, прокладаючи клейову павутинку	п	4	133	4425 "Veit"
106	Перевірити довжину підкладки виробу	р	2	89	Стіл ручний, ножиці, крейда
107	Пришити підкладку до нижнього зрізу виробу	м	4	105	271-140342 "Дюркопп"
108	Пришити підкладку до бічних зрізів шлиці	м	4	140	Те саме
109	Зшити підкладку над шлицею виточкою	м	3	40	
по	Вивернути виріб на лицьовий бік	Р	2	16	
111	Вивернути кути лацканів і виправити	Р	2	16	Кілочок
112	Припрасувати борти, комір, лацкани, фіксуючи павутинкою	п	4	170	4425 "Veit"
113	Припрасувати шлицю спинки	п	4	40	Те саме
114	Наклеїти плечові накладки на бортові	Пр	5	45	BR-1300
115	Підібрати рукави по номеру	Р	2	20	
116	Вшити рукави в пройми верху	с	4	174	541-1505/E101 "Дюркопп"
117	Пришити до швів вшивання рукавів в пройми плечові накладки та амортизатори (по два в кожен рукав)	м	3	70	272-140442 "Дюркопп"
118	Вивернути рукави на лицьовий бік	Р	2	16	
119	Вшити підкладки рукавів у пройми підкладки стану виробу	с	3	280	9195 "Пфафф"
120	Пришити шви вшивання рукавів в пройми верху до швів вшивання підкладок рукавів в пройми підкладки виробу	м	3	200	271-140342 "Дюркопп"
121	Зшити пропуск в строчці зшивання підкладки лівого рукава	м	3	60	Те саме
122	Вивернути рукави на лицьовий бік	Р	2	15	
123	Настрочити вішалку на стояк коміра	м	3	37	271-140342 "Дюркопп"
124	Намітити на борті пшочки місця розташування петель	Р	3	38	Стіл ручний, крейда, лекало

Продовження табл. 2.9.

1	2	3	4	5	6
125	Намітити на лацкані місце розташування декоративної петлі	Р	3	15	Стіл ручний, крейда, лекало
126	Обметати петлі на борті пілочки	А	4	57	579 "Дюркопп"
127	Обметати декоративну петлю на лацкані	А	4	20	Те саме
<i>Оздоблювання виробу</i>					
128	Припрасувати низ виробу	П	4	65	4425 "Veit"
129	Почистити виріб від сміття	Р	2	135	Манекен
130	Припресувати пшочки	Пр	5	90	BR-1300
131	Припресувати спинку	Пр	5	94	Те саме
132	Припресувати окати рукавів	Пр	5	54	BR-1900
133	Припресувати нижні краї рукавів	Пр	5	45	Те саме
134	Припресувати правий рукав	Пр	5	54	
135	Припресувати лівий рукав	Пр	5	54	-"
136	Припресувати комір і лацкани	Пр	5	155	BR-710
137	Намітити місця розташування гудзиків	Р	3	50	Стіл ручний, крейда, лекало
138	Пришити гудзики до пілочки	А	4	65	564-1/01 "Дюркопп"
139	Пришити гудзики до рукавів	А	4	85	Те саме
140	Випрасувати підкладку готового виробу	П	4	90	4425 "Veit"
141	Скомплектувати піджаки згідно маршрутних листів	Р	3	80	Стіл канцелярський, кронштейн
142	Здати виріб на склад	Р	2	78	Кронштейн
	Разом по виробу			7877	

2.9. Рекомендації з використання елементів оздоблення в чоловічому одязі.

У прикладній костюмології досліджуються питання, безпосередньо пов'язані зі створенням індивідуального іміджу, де одяг розглядається не лише з утилітарних позицій, а й як засіб самопрезентації особистості та формування її сприйняття у процесі соціальної взаємодії. Під час вибору одягу значна частина людей орієнтується переважно на рекомендації модних журналів, не враховуючи особливостей власної фігури. Невідповідність одягу типу зовнішності нерідко спричиняє відчуття дискомфорту й формує психологічні комплекси, тоді як гармонійно підібраний комплект сприяє впевненості та внутрішній рівновазі.

У сучасних чоловічих колекціях на світових подіумах простежуються численні запозичення з історичного та національного костюму: довгі роби, килти, пелерини, пончо, жабо, циліндри та інші елементи. Попри актуальність цих референцій у модному показі, їх практичне використання у повсякденному житті залишається обмеженим.

Еволюція чоловічого одягу відбувається менш динамічно, ніж жіночого, що зумовлено більшою притаманною чоловічій моді консервативністю. Проте й вона реагує на загальні культурні та естетичні зміни, звертаючись як до стилістики недавнього минулого, так і до мотивів давнини чи етнічної спадщини. Серед чоловіків є значна група, схильна зберігати стабільний імідж, обмежуючись костюмом, сорочкою та краваткою, що часто продиктовано вимогами офісного чи корпоративного дрес-коду. Представники творчих професій можуть дозволити собі більш вільні та індивідуалізовані стильові рішення. Найбільш доступною сферою експериментування для більшості чоловіків традиційно залишаються колір та матеріали.

Протягом тривалого часу колористика чоловічого одягу була стриманою, хоча модні подіуми демонстрували широку палітру відтінків. На прийдешні сезони прогноуються два домінантні напрями у кольорі: футуристичний, з ненатуральними, технологічними ефектами (металізація, оптичні переливи, ефект шанжі); натуральний, представлений відтінками землі, піску, верблюжої вовни.

Текстури та поверхні матеріалів для чоловічих костюмів, пальт і штанів також зазнають урізноманітнення. Спостерігається тенденція до стирання меж між традиційно «чоловічими» та «жіночими» тканинами, що сприяє взаємопроникненню дизайнерських підходів. У сучасних колекціях активно поєднуються різні фактури, використовуються як інноваційні тканини, так і класичний текстиль, зокрема різновиди твіду («шеврон», «діагональ», «харріс», ірландський твід). Незмінно актуальними залишаються ахроматичні кольори — білий та чорний. Відродження яскравих кольорів супроводжується

поверненням шкіри та вельвету, переважно з великим рубчиком. Сірий колір зберігає популярність, але набуває нових відтінкових поєднань за рахунок введення хроматичних нюансів зеленого, коричневого та синього.

Новим звучанням позначені вироби з деніму: актуальним є поєднання джинсових тканин зі шкірою та декоративними техніками, включно з вишивкою. Серед стильових напрямів, поряд із класичним і спортивним, зберігає позиції стиль «мілітарі», який нині подається не як символ агресії, а як раціональна, функціональна інтерпретація уніформи: прямий крій, накладні кишені з клапанами, ремені, вузькі краватки, піднятий комір.

Трикотаж продовжує залишатися одним із найпопулярніших матеріалів завдяки комфорту: светри, водолази, жилети виконуються як у лаконічному, так і в орнаментованому варіантах, з активним використанням кольору. Класичний стиль залишається стрижнем чоловічої моди. Пальта й плащі доповнюються поясами з пряжками або м'якими вузлами, піджаки пропонуються в одно- та двобортній конфігурації.

Сорочка є універсальним елементом чоловічого гардероба — вона поєднується як з діловим костюмом, так і з повсякденним одягом. Вибір сорочки не обмежується жорсткими правилами. Брюки — ключова деталь гардероба, що має не лише конструктивну, а й символічну функцію, асоціюючись з традиційно чоловічою роллю. При цьому необхідно розрізняти поняття «брюки» й «штани»: брюки передбачають сталий, охайний вигляд і не призначені для активної діяльності, тоді як штани походять з робочого одягу та відзначаються більшою практичністю.

У майбутньому сезоні дизайнери пропонують чоловікам сміливіші, експресивніші рішення, хоча у повсякденності переважають стримані образи. У спортивному та верхньому одязі можливе ширше використання декоративних елементів, залежно від індивідуальних вподобань. Рекомендації викладено у вигляді структурно-логічної схеми рис. 2.34.

Таким чином, врахування комплексу індивідуальних факторів — віку, особливостей фігури, постави, темпераменту — у поєднанні з актуальними дизайнерськими рекомендаціями дозволяє визначити оптимальні підходи до використання оздоблення в чоловічому одязі та формування цілісного іміджу.

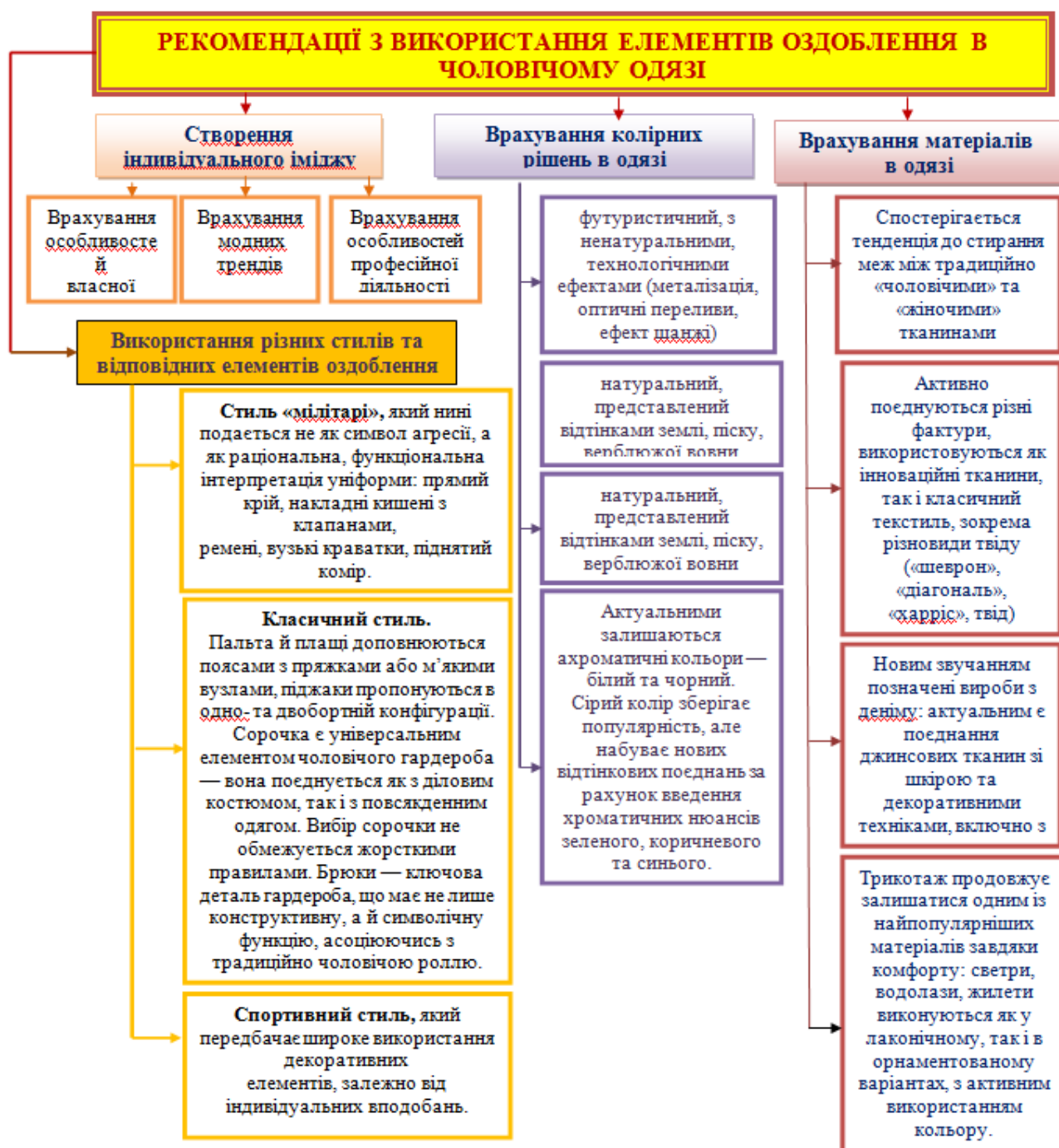

Рис. 2.34 Структурно-логічна схема "Рекомендації з використання елементів оздоблення в чоловічому одязі "

Рис. 2.34. Колекція чоловічого одягу з оздолюючими елементами "Скеля

ВИСНОВКИ РОЗДІЛУ 2

У роботі досліджено розвиток чоловічого одягу від первісної доби до XX століття, показано еволюцію від утилітарних захисних покривів до складних конструкцій та декоративності, що відображали соціальний статус, професійну роль та індивідуальність. Особлива увага приділена формам, матеріалам і оздобленню: від легких тканин і вишивки в Давньому Єгипті до класичних костюмів XVII–XIX століть із мінімальним декором, а в XX столітті — до функціональних, лаконічних і технологічних силуетів.

Вивчено сучасні тенденції чоловічої моди осінь–зима 2025–2026: приталені піджаки, вузькі штани, пальта та парки з технологічних і екологічних матеріалів, гармонійна колірна палітра природних глибоких тонів та лаконічні декоративні акценти у вигляді принтів і аксесуарів.

Оздоблення чоловічого одягу класифікується на плоске (вишивка, аплікації, декоративні шви), об'ємне (складки, волани, рюші), конструктивно-декоративне (коміри, манжети, кишені, пояси) та аксесуари (галстуки, метелики, шарфи). Їхнє використання залежить від функціональності: верхній одяг підкреслює форму та стабільність через конструктивні деталі, а легкий одяг — через графічні техніки та комбінування матеріалів.

Виявлено, що стиль чоловіка формується під впливом професійної діяльності, віку, темпераменту та соціальних очікувань. Типи іміджу — класичний, спортивний, креативний, романтичний, модний, консервативний — відображають особистісні та професійні характеристики, визначаючи силу силуету, колористику та рівень декоративності.

Спроектована колекція «Скеля» символізує внутрішню силу, витримку та впевненість чоловіка. Силуети строгі та чіткі, кольорова палітра поєднує холодні сірі та бежеві відтінки з природними глибокими барвами, оздоблення підкреслює текстуру каменю. Конструктивні деталі курток і пальт — коміри, манжети, хлястики, накладні кишені - формують відчуття надійності та стабільності, поєднуючи естетику з функціональністю.

РОЗДІЛ 3

ВИМОГИ РОБОТОДАВЦІВ ДО КВАЛІФІКАЦІЇ ФАХІВЦІВ З ТЕХНОЛОГІЙ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ ДЛЯ ПРОЄКТУВАННЯ КОЛЕКЦІЇ ЧОЛОВІЧОГО ОДЯГУ З ЕЛЕМЕНТАМИ ОЗДОБЛЕННЯ

Результати сучасних наукових досліджень переконливо доводять, що головним завданням системи вищої освіти сьогодні є підготовка фахівця, розвиток якого ґрунтується на формуванні світогляду, переконань, творчого потенціалу та професійної гнучкості. Спрямованість сучасної вищої школи на виховання професійно-творчої, інноваційно орієнтованої особистості, здатної реалізовувати освітні стандарти та впроваджувати новітні технології, вимагає якісної організації цілісного процесу професійної підготовки. Це передбачає оновлення змісту навчання, добір адекватних засобів, методів і форм його реалізації.

З огляду на нові вимоги до майбутнього фахівця — мобільність професійної підготовки, здатність до самореалізації та творчого розв'язання практичних завдань — можна визначити такі ключові цілі його підготовки:

- формування молодшого спеціаліста як носія певної культури, що ґрунтується на засвоєнні надбань світової та національної культур, розвитку духовних цінностей, професійних морально-етичних та поведінкових норм, а також на становленні особистих переконань і професійних пріоритетів;

- оволодіння не лише системою знань, умінь і навичок, а й здатністю творчо й оперативно застосовувати їх у професійній діяльності, що сприятиме підвищенню якості виробленої продукції;

- формування потреби в самоактуалізації, професійному самовдосконаленні та самоосвіті, необхідних для компетентного виконання виробничих завдань у різних галузях.

У професіях дизайнерського спрямування головним показником успішності є професіоналізм. Саме висококваліфіковані дизайнери генерують

інноваційні ідеї, сприяють розвитку виробництва, підвищенню його результативності та конкурентоспроможності, запобігають кризовим явищам і допомагають підприємствам утримувати позиції на ринку [6, 7].

Підготовка дизайнерів-виконавців здійснюється у закладах вищої освіти, зокрема в Українській інженерно-педагогічній академії. Якість підготовки фахівців визначається змістом освітньо-професійної програми (ОПП), де уточнені знання й уміння, якими має володіти фахівець відповідної кваліфікації. Аналіз програми дав змогу систематизувати матеріал та виокремити основні компетентності виконавців з проектування чоловічого одягу, що формуються в навчально-науковому інституті "Українська інженерно-педагогічна академія" (табл. 3.1). Також було встановлено, що освітньо-професійна програма містить повний обсяг необхідних знань та умінь, які відповідають вимогам стейкхолдерів щодо підготовки мобільних і конкурентоспроможних фахівців.

Таблиця 3.1

Вимоги роботодавців до кваліфікації фахівців з технологій легкої промисловості для проектування колекції чоловічого одягу з елементами оздоблення

Вимоги роботодавців до виконавців для проектування колекції чоловічого одягу	Вміння виконавців для проектування колекції чоловічого одягу
1	2
- формування високого рівня професійної компетентності, що виявляється у ґрунтовному засвоєнні фундаментальних, спеціальних знань та широкого спектра практичних навичок. Майбутні дизайнери мають опановувати методи моделювання, прогнозування та проектування, необхідні для створення функціональних і стильових рішень у чоловічій моді; - розвиток пізнавальної активності та здатності до глибокого аналітичного мислення, що забезпечує усвідомлене прийняття дизайнерських рішень. Творчий підхід до вирішення професійних завдань, уміння працювати в нестандартних виробничих або проектних ситуаціях є базовою компетенцією фахівця, який займається створенням сучасних колекцій чоловічого одягу.	- формування здатності комплексно оцінювати технологічність і економічність моделей. Майбутній фахівець має вміти, спираючись на знання принципів стандартизації, уніфікації та чинників технологічності, визначати рівень техніко-економічної ефективності проєктованих виробів за допомогою розрахунків показників та аналізу прийнятих конструктивно-моделювальних рішень; - уміння правильно добирати способи з'єднання деталей. На основі знання волокнистого складу, структури матеріалів та призначення виробу студент повинен аргументовано обирати клейові зварювальні методи з'єднання, супроводжуючи вибір техніко-економічним обґрунтуванням матеріалів та обладнання.

Продовження табл 3.1

1	2
- формування відповідального ставлення до обраної професії та прагнення до постійного вдосконалення забезпечують готовність фахівця адаптуватися до швидких змін у сфері технологій, матеріалів та модних тенденцій. Висока комунікативна культура дозволяє ефективно взаємодіяти в професійному та соціальному середовищі, що особливо важливо в колективній роботі над колекцією. - оволодіння методами техніко-економічного аналізу та екологічного забезпечення виробництва, що сприяє створенню конкурентоспроможних, технологічно обґрунтованих і екологічно безпечних моделей. - розуміння тенденцій розвитку техніки й технологій, процесів науково-технічного прогресу та їх впливу на довкілля формує здатність прогнозувати перспективні напрями розвитку чоловічої моди.	- уміти обґрунтовувати параметри, режими та необхідне технологічне оснащення для волого-теплової обробки залежно від матеріалу та виду виробу, що є критичним для якості конструктивного формоутворення чоловічого одягу. - на основі глибокого розуміння асортименту, конструктивних особливостей швейних виробів та властивостей матеріалів майбутній виконавець повинен уміти добирати оптимальні методи обробки деталей для різних типів чоловічого одягу - від класичних пальт до спортивних курток. - формування умінь є здатність розробляти технологічні процеси обробки ключових вузлів із використанням сучасних і вдосконалених методів, що забезпечують високу якість виконання та відповідність модним і конструктивним вимогам. - вміння аналізувати технологічні умови та розробляти комплекс заходів для попередження і усунення дефектів виробництва.

Сучасна вища освіта має на меті підготовку професійно-творчих, мобільних та компетентних фахівців, здатних адаптуватися до швидких змін у технологіях і галузі. У підготовці дизайнерів чоловічого одягу ключову роль відіграють формування професійних знань, практичних навичок і творчого мислення, здатності до техніко-економічного аналізу, екологічного забезпечення та ефективної командної роботи. Освітньо-професійна програма забезпечує комплексну підготовку студентів до проектування колекцій чоловічого одягу, формуючи вміння оцінювати технологічність і економічність виробів, обирати оптимальні методи обробки матеріалів та забезпечувати високу якість продукції. Такий підхід сприяє розвитку конкурентоспроможних, інноваційно орієнтованих та творчо гнучких фахівців у галузі дизайну.

РОЗДІЛ 4

ДИДАКТИЧНИЙ ПРОЄКТ ФАКУЛЬТАТИВНОГО ЗАНЯТТЯ З ТЕМИ «ПРОЄКТУВАННЯ КОЛЕКЦІЇ ЧОЛОВІЧОГО ОДЯГУ З ЕЛЕМЕНТАМИ ОЗДОБЛЕННЯ» ДЛЯ ФАХІВЦІВ З ТЕХНОЛОГІЙ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Стратегічною метою підготовки фахівців у сфері технологій легкої промисловості є формування висококваліфікованих, компетентних та адаптивних професіоналів, здатних ефективно працювати в умовах сучасного виробництва. Легка промисловість охоплює широкий спектр напрямів, включно з текстильною, швейною, взуттєвою, трикотажною та шкіряною галузями, і постійно зазнає змін під впливом інноваційних технологій, автоматизації процесів і глобальних ринкових тенденцій.

Підготовка фахівців передбачає не лише здобуття глибоких теоретичних знань про матеріали, технологічні процеси та обладнання, але й розвиток практичних навичок, необхідних для ефективного управління виробничими процесами. Важливою складовою є формування здатності аналізувати ринок, впроваджувати новітні технології, оцінювати економічну ефективність виробництва та забезпечувати конкурентоспроможність продукції.

Ключовим завданням освітнього процесу є також виховання у студентів інноваційного мислення, професійної відповідальності та здатності приймати обґрунтовані рішення в умовах швидкозмінного технологічного середовища. Фахівець легкої промисловості повинен поєднувати знання з управління виробництвом, контролю якості та сучасних тенденцій у сфері дизайну й матеріалознавства, що дозволяє створювати високоякісну продукцію, яка відповідає світовим стандартам.

Таким чином, стратегічна мета підготовки полягає у формуванні універсального спеціаліста, здатного ефективно інтегрувати науково-технічні знання, практичні навички та інноваційні підходи для розвитку легкої

промисловості та підвищення її конкурентоспроможності на внутрішньому та міжнародному ринках.

4.1. Постановка цілей факультативного заняття з теми «Проектування колекції чоловічого одягу з елементами оздоблення»

В таблиці 4.1 представимо оперативні цілі з теми.

Таблиця 4.1

Постановка цілей факультативного заняття (оперативних цілей)

Цілі факультативного заняття	Рівні (за змістом і складністю)	Умови досягнення	Результат у вигляді дій здобувачів освіти
1	2	3	4
Ознайомити студентів із сучасними тенденціями в чоловічій моді та можливостями декоративного оздоблення	Базовий: розуміння основ дизайну та тенденцій моди	Теоретичний матеріал, презентації, аналіз колекцій відомих брендів	Студенти здатні описати основні тренди та види декоративних елементів у чоловічому одязі
Розвинути навички створення власних дизайнерських концепцій колекції	Середній: застосування знань на практиці	Практичні вправи, ескізи, мозковий штурм, обговорення ідей	Студенти створюють ескізи та концептуальні ідеї колекції чоловічого одягу з оздобленням
Сформувані умінь вибирати та комбінувати матеріали, фактури та декоративні елементи	Середній: комбінування та оцінка дизайнерських рішень	Практична робота з матеріалами, демонстрація зразків, консультації викладача	Студенти можуть аргументовано обирати тканини, декоративні елементи та поєднувати їх у колекції
Розвинути творчі та критичні навички оцінки власної	Вищий: аналіз і корекція дизайну	Презентація ескізів, колективне	Студенти аналізують і коригують власні проекти,

Продовження табл. 4.1.

1	2	3	4
роботи та робіт однокласників		обговоренн я, критичний аналіз	пропонують вдосконалення, захищають концепцію колекції
Підготувати до самостійного проектування колекцій із врахуванням професійних стандартів	Вищий: інтеграція знань і практики	Комплексне завдання: розробка міні- колекції з елементами оздоблення	Студенти створюють завершений проєкт колекції чоловічого одягу, демонструючи професійні навички дизайну та оздоблення

4.2. Перелік літературних джерел з теми

1. Лю, Ц. Ш. Декоративне оздоблення в дизайні одягу: художні засоби, інноваційні технології – дисертація, присвячена аналізу декоративного оздоблення в моделюванні одягу. [Академічні Тексти України](#)

2. Лю, Цзянсінь; Пашкевич, К. Л.; Костогриз, Ю. О.; Сербін, О. І. Декоративне оздоблення чоловічого костюма в колекціях дизайнерів початку ХХІ століття – стаття про сучасні тенденції декорування чоловічого одягу. [pm.knutd.edu.ua+1](#)

3. Навольська, Л. В. Study of peculiarities of form and style in the design of menswear in the XX century – наукова публікація про історичні форми, конструктивні рішення й оздоблення чоловічого костюма. [er.knutd.edu.ua+1](#)

4. Пашкевич, К. Л.; Лю, Цзянсінь; Вінтоняк, І. М. Особливості дизайн-проектування колекцій одягу з використанням оздоблення тканин – стаття про техніки оздоблення тканин (розпис, батік, акрил тощо) для дизайнерських колекцій. [er.knutd.edu.ua](#)

5. Чупріна, Н. В.; Струмінська, Т. В.; Пашкевич, К. Л. та ін. Композиційно-графічні засоби дизайну чоловічого повсякденного та

спортивного одягу – дослідження про використання графічних засобів (наприклад, стріт-арт) при проєктуванні чоловічого одягу. er.knutd.edu.u

4.3. Конструювання дидактичних матеріалів з теми «Проектування колекції чоловічого одягу з елементами оздоблення»

Конструювання дидактичних матеріалів у сфері проєктування чоловічого одягу з елементами оздоблення передбачає створення навчальних ресурсів, які сприяють формуванню у студентів як теоретичних знань, так і практичних навичок. Основна мета таких матеріалів – забезпечити поетапне засвоєння навчального матеріалу, розкрити закономірності створення колекцій, навчити ефективно застосовувати декоративні елементи в дизайні одягу та розвивати творчі здібності студентів.

Дидактичні матеріали включають:

1. Теоретичні посібники та конспекти лекцій, де розкриваються сучасні тенденції чоловічої моди, види декоративного оздоблення та технології їхнього застосування.
2. Візуальні матеріали – ілюстрації, фотографії колекцій, зразки тканин і декоративних елементів, що допомагають наочно продемонструвати способи комбінування матеріалів і текстур.
3. Практичні завдання – розробка ескізів, міні-колекцій, підбір матеріалів та декоративних елементів, що спрямовані на закріплення навичок проєктування і творчого мислення.
4. Контрольні та рефлексивні матеріали – таблиці для самооцінки, рубрики для аналізу і захисту проєктів, що стимулюють розвиток критичного мислення і самостійності у прийнятті дизайнерських рішень.

Використання таких дидактичних матеріалів створює умови для активного навчання, дозволяє систематизувати знання студентів, формує професійні компетентності та забезпечує комплексний підхід до навчання проєктуванню чоловічого одягу з декоративним оздобленням. У результаті

студенти здатні самостійно створювати концепції колекцій, грамотно застосовувати оздоблювальні елементи та обґрунтовувати дизайнерські рішення.

4.4. Аналіз базових умов навчання з теми «Проектування колекції чоловічого одягу з елементами оздоблення»

В таблиці 4.2 наведено вибір базових понять, визначення способів перевірки та формування базових знань

Таблиця 4.2

Вибір базових понять, визначення способів перевірки та формування базових знань

Перелік базових понять, законів, способів дій	Способи (методи, форми, засоби) перевірки рівня сформованості базових знань і способів дій	Способи актуалізації або поповнення базових знань і способів дій
1	2	3
1. Сучасні тенденції чоловічої моди	Фронтальне опитування, за допомогою контрольних питань: 1. Які основні стилі чоловічого одягу домінують у сучасній моді? 2. Як історичні та культурні чинники впливають на розвиток чоловічого костюма? 3. Назвіть приклади дизайнерів або брендів, які визначають сучасні тенденції чоловічої моди. 4. Чим відрізняються повсякденний та діловий стиль у чоловічому одязі?	Викладач подає основні положення матеріалу, підкреслюючи складні та ключові аспекти теми, що допомагає студентам упорядкувати знання та відпрацювати правильну послідовність виконання завдань.
2. Декоративне оздоблення в чоловічому одязі	1. Які основні види декоративного оздоблення використовуються в чоловічому одязі?	

Продовження табл. 4.2

1	2	3
	2. Як вибір матеріалу впливає на ефект декоративного елемента? 3. Які техніки оздоблення тканин застосовуються у сучасному дизайні? 4. Яка роль декоративних елементів у формуванні індивідуального стилю?	
3. Основи композиції та колористики у дизайні одягу	1. Назвіть основні принципи поєднання кольорів у чоловічому одязі. 2. Як фактура матеріалу впливає на сприйняття декоративного оздоблення? 3. Які композиційні прийоми використовуються для створення цілісності колекції? 4. Як колір та оздоблення можуть підкреслювати стиль та образ одягу?	
4. Ескізування та розробка концепції колекції	1. Які етапи створення концепції колекції чоловічого одягу? 2. Які основні прийоми ескізування застосовуються у дизайні одягу? 3. Як правильно підібрати декоративні елементи для колекції? 4. Які принципи організації робочого процесу при створенні ескізів колекції?	
5. Технології виробництва та конструктивні особливості чоловічого одягу	1. Які основні конструктивні особливості чоловічого костюма слід враховувати при проєктуванні? 2. Як технологія виробництва впливає на вибір матеріалів та оздоблення? 3. Які вимоги до якості матеріалів і декоративних елементів у професійному виробництві?	

Продовження табл. 4.2

1	2	3
	4. Як оптимізувати конструкцію одягу для серійного виробництва, зберігаючи декоративні деталі? 5. Як віртуальне прототипування допомагає оптимізувати конструкцію виробу? 6. Назвіть популярні програмні продукти для цифрового проєктування одягу.	
6. Технологія спеціального обладнання та фурнітури	1. Які види фурнітури використовуються у військовому одязі та їх призначення? 2. Поясніть, як конструктивні елементи забезпечують захист та мобільність. 3. Як кліматичні та експлуатаційні умови впливають на вибір матеріалів і конструкцій? 4. Назвіть особливості використання камуфляжних та багат шарових систем у дизайні військового одягу.	

4.5. Проєктування мотиваційних технологій навчання з теми «Проєктування колекції чоловічого одягу з елементами оздоблення»

В таблиці 4.3 наведено способи реалізації мотивації на факультативному занятті.

Таблиця 4.3

Визначення способів реалізації мотивації

Способи реалізації мотивації	
1	2
Вступна, внутрішня мотивація	Доброго дня, шановні присутні! Сучасна чоловіча мода виходить далеко за межі стандартних уявлень про костюм і повсякденний одяг. Проєктування колекції чоловічого одягу з елементами оздоблення відкриває перед студентами можливість проявити власну креативність, навчитися

Продовження табл. 4.3

1	2
	поєднувати класичні конструктивні рішення з оригінальними декоративними прийомами та створювати унікальні стильові образи. Вивчення цієї теми допомагає розвинути естетичний смак, уміння працювати з матеріалами та фактурами, а також формує професійні компетентності дизайнера, здатного враховувати потреби ринку та сучасні тенденції моди. У процесі роботи над колекцією студенти не лише засвоюють теоретичні основи, а й набувають практичних навичок ескізування, підбору оздоблювальних елементів і створення гармонійних композицій. Ця тема мотивує до самостійного творчого пошуку та експериментів, розвиває критичне мислення і здатність оцінювати власну роботу, а також формує відчуття професійної відповідальності. Робота над колекцією чоловічого одягу з декоративними елементами дає змогу студентам побачити результат своєї праці у вигляді цілісного дизайнерського проєкту, що надихає до подальшого розвитку в галузі моди та дизайну.

4.6. Проєктування технології формування орієнтовної основи діяльності на факультативному занятті з теми «Проєктування колекції чоловічого одягу з елементами оздоблення»

Вибір методів, форм та засобів формування ООД наведено в таблиці 4.4.

Таблиця 4.4

Способи формування ООД на факультативному занятті

Рівні засвоєння навчального матеріалу	Форми роботи	Методи навчання	Засоби навчання
1	2	3	4
Базовий (знання і розуміння) – студент засвоює основні поняття, види декоративного оздоблення та сучасні тенденції чоловічої моди	Лекції, демонстрації, огляд літератури	Пояснювально-ілюстративний, наочний	Презентації, ілюстрації колекцій, схеми декоративних елементів

Продовження табл. 4.4

1	2	3	4
Середній (застосування знань на практиці) – студент вміє розробляти ескізи та підбирати матеріали для колекції	Практичні заняття, семінари, групові проекти	Репродуктивний, проблемний, робота в групах	Зразки тканин, ескізи блокноти, комп'ютерні програми для дизайну одягу
Вищий (аналіз, синтез, творчість) – студент здатний створювати власну колекцію, інтегруючи конструктивні, декоративні та колористичні рішення	Кейс-стаді, проектні роботи, захист колекцій	Дослідницький, творчий, інтерактивний	Макети моделей, зразки матеріалів, мультимедійні засоби, програми для візуалізації колекцій

4.7. Проектування технології формування виконавчих дій на факультативному занятті з теми «Проектування колекції чоловічого одягу з елементами оздоблення»

Вибір методів, форм та засобів формування виконавчих дій наведено в таблиці 4.5.

Таблиця 4.5

Способи формування виконавчих дій з теми

Рівні засвоєння навчального матеріалу теми заняття	Форми, методи, засоби
1	2
Мета: Формування здатності помічати тенденції, аналізувати стильові й конструктивні рішення.	Практичні вправи 1. Аналіз сучасних колекцій чоловічого одягу. Завдання: - Обрати 3–5 колекцій відомих дизайнерів (сучасні або минулих сезонів). - Проаналізувати використані декоративні елементи: вишивка, аплікація, принт, контрастні шви, металеві або текстильні вставки. - Визначити стилістичні тенденції, кольорову палітру та композиційні рішення. Методичні рекомендації: - Використовувати журнали, онлайн-ресурси або

Продовження табл.4.5

1	2
	• презентації. • Робити нотатки, малювати схеми композицій декоративних елементів. Очікуваний результат: Студенти зможуть описати декоративні елементи та стильові рішення колекцій, виділити їхні характерні риси і застосовувати у власних проєктах
Мета: Відпрацювати навички ескізування та комбінування конструктивних і декоративних елементів.	Практичні вправи 2. Розробка ескізу окремої моделі одягу. Завдання: Створити ескіз чоловічої моделі із застосуванням декоративних елементів (вишивка, аплікація, принт). Етапи виконання завдання: 1. Аналіз концепції моделі – Визначити стиль майбутньої моделі (casual, діловий, спортивний, вечірній). – Продумати функціональність одягу: сезонність, тип тканини, цільову аудиторію. – Обрати основну форму та силует моделі: прямий, приталений, широкий, асиметричний. 2. Підбір декоративних елементів – Визначити види декоративного оздоблення: ▪ Вишивка: традиційна, машинна, декоративні шви; ▪ Аплікація: тканинна, шкіряна, контрастна; ▪ Принт: графічний, абстрактний, тематичний. – Продумати розташування оздоблення на ескізі (рукави, комір, кишені, спинка, манжети). – Вибрати кольорову гамму декоративних елементів, яка гармонійно поєднується з основною тканиною. 3. Створення ескізу – Намалювати контур моделі на аркуші або у цифровому редакторі (Adobe Illustrator, CorelDRAW, Clo3D). – Нанести декоративні елементи, враховуючи симетрію, пропорції та баланс композиції. – Позначити матеріали тканин і декоративних вставок (наприклад, позначити різні текстури штрихуванням або кольором). 4. Деталізація та кольорове рішення – Прописати колірну палітру моделі та оздоблення. – Додати дрібні деталі: гудзики, застібки, шви, декоративні елементи, які підкреслюють стиль моделі. – Перевірити гармонійність поєднання всіх елементів.

Продовження табл.4.5

1	2
	5. Обґрунтування дизайнерських рішень – Написати короткий опис ескізу: чому обрано саме ці декоративні елементи, матеріали, кольори та розташування. – Пояснити, як оздоблення підкреслює стиль моделі та її функціональність. Очікуваний результат: • Студент створює завершений ескіз чоловічої моделі з продуманим розташуванням декоративних елементів, кольоровою палітрою та позначенням матеріалів. Студент здатний аргументовано пояснити свої дизайнерські рішення та використані декоративні елементи.
Мета: Навчитися поєднувати кольори, фактури та декоративні деталі у єдиний стильовий образ.	Практична вправа 3. Підбір матеріалів і декоративних елементів Завдання: Скласти палітру тканин та аксесуарів для створення міні-колекції. Етапи виконання завдання: 1. Визначення концепції міні-колекції – Вибрати загальний стиль колекції: класичний, casual, спортивний, streetwear або експериментальний. – Продумати цільову аудиторію: вік, соціальний статус, стиль життя, сезонність одягу. – Визначити основну ідею декоративного оформлення: акцент на вишивці, аплікації, принтах або комбінованому оздобленні. 2. Вибір основних тканин – Обрати 2–4 основні тканини для колекції, враховуючи: ▪ Тип тканини (бавовна, льон, шерсть, трикотаж, синтетика). ▪ Фактуру (гладка, рельєфна, жакардова, в'язанка). ▪ Колір та насиченість відтінків, які будуть поєднуватись між собою. – Визначити, яка тканина призначена для базових моделей, а яка – для декоративних вставок. 3. Підбір декоративних елементів та аксесуарів – Обрати декоративні елементи: гудзики, стрічки, шнурівки, аплікації, принти, вишивка. – Визначити матеріали аксесуарів: метал, пластик, текстиль, шкіра. – Продумати співвідношення декору та базових тканин, щоб декоративні елементи підкреслювали стиль, а

Продовження табл.4.5

1	2
	– не перевантажували модель. 4. Формування палітри кольорів і фактур – Скласти палітру кольорів, що поєднуються між собою (основні, акцентні та нейтральні кольори). – Врахувати контрастність та баланс фактур тканин і декоративних елементів. – Для кожної моделі визначити, які кольори та декоративні деталі будуть використовуватись. 5. Документування результату – Оформити палітру у вигляді таблиці або колажу: ▪ Назва тканини / матеріалу ▪ Колір та фактура ▪ Призначення у колекції (основа, вставка, оздоблення) ▪ Аксесуари та декоративні елементи – Додати короткий опис і обґрунтування вибору матеріалів для кожної моделі. Очікуваний результат: • Створена студентом палітра тканин та аксесуарів, яка відображає концепцію міні-колекції, гармонійно поєднує кольори, фактури та декоративні елементи. Студент вміє аргументовано пояснити свій вибір матеріалів і аксесуарів для кожної моделі.
Мета: Формувати навички системного підходу до проєктування колекцій, враховуючи стиль, кольори та декоративні рішення.	Практична вправа 4. Створення композиційної міні-колекції Завдання: Розробити 3–5 моделей чоловічого одягу, об'єднавши їх спільним стилем і оздобленням. Етапи виконання завдання: 1. Визначення концепції колекції – Обрати стиль колекції: класичний, casual, спортивний, streetwear або експериментальний. – Визначити загальну ідею декоративного оформлення: вишивка, аплікації, принти, контрастні шви або комбіноване оздоблення. – Продумати цільову аудиторію: вік, стиль життя, сезонність моделей. 2. Розробка моделей – Створити 3–5 індивідуальних моделей чоловічого одягу (наприклад, сорочка, жилет, брюки, куртка, спортивний костюм). – Визначити силует кожної моделі: прямий,

Продовження табл.4.5

1	2
	– приталений, об'ємний, асиметричний. Розробити конструктивні деталі: кишені, манжети, коміри, застібки. 3. Використання декоративних елементів – Підібрати декоративні елементи для кожної моделі з урахуванням спільного стилю колекції: ▪ Вишивка, аплікація, принти, декоративні стрічки, гудзики, контрастні вставки. – Продумати їхнє розташування та пропорції, щоб створювалась гармонійна композиція. 4. Об'єднання моделей спільним стилем – Встановити елементи, що повторюються в усіх моделях (кольори, оздоблення, матеріали), щоб забезпечити єдність колекції. – Перевірити, чи кожна модель логічно вписується у загальну концепцію. 5. Документування і візуалізація колекції – Створити ескізи або цифрові макети моделей, позначити матеріали, декоративні елементи та кольори. – Скласти короткий опис кожної моделі та пояснення вибору декоративних рішень. – Підготувати презентацію колекції для демонстрації та захисту. Очікуваний результат: • Створена міні-колекція чоловічого одягу з 3–5 моделей, об'єднаних спільним стилем, матеріалами та декоративними елементами. • Студент може аргументовано пояснити дизайнерські рішення, обґрунтувати розташування декоративних елементів і гармонію кольорової палітри. • Колекція демонструє цілісний образ і готова до подальшого етапу проєктування або виробництва.
Мета: Формувати навички аргументованого обґрунтування дизайнерських рішень, критичного аналізу та комунікації.	Практична вправа 5. Презентація і захист проєкту Завдання: Представити створену міні-колекцію, пояснити вибір декоративних елементів, матеріалів та композиційних рішень.

4.8. Проектування контрольних дій з теми «Проектування колекції чоловічого одягу з елементами оздоблення»

Вибір методів, форм та засобів формування контрольних дій наведено в таблиці 4.6

Таблиця 4.6

Засоби контролю з теми факультативного заняття

Рівні засвоєння навчального матеріалу	Форми, методи, засоби
1	2
1-3	1. Назвіть основні стилі чоловічого одягу та їх характерні риси. 2. Яким чином культурні та історичні фактори впливають на розвиток чоловічого костюма? 3. Назвіть приклади дизайнерів або брендів, які формують сучасні тренди чоловічого одягу. 4. У чому відмінності між повсякденним та діловим стилем чоловічого одягу? 5. Перерахуйте основні види декоративного оздоблення в чоловічому одязі. 6. Які матеріали найчастіше використовуються для декоративних елементів? 7. Як декоративні елементи впливають на стиль та сприйняття моделі? 8. Назвіть техніки оздоблення тканин, які застосовуються у сучасному дизайні. 9. Які основні принципи поєднання кольорів у чоловічому одязі? 10. Як фактура тканини впливає на сприйняття декоративного елемента? 11. Назвіть способи гармонійного поєднання кольорів і оздоблення в колекції. 12. Як колір та декоративні елементи підкреслюють стиль та образ одягу? 13. Які етапи створення концепції колекції чоловічого одягу?

Продовження табл. 4.6

1	2
	14. Які прийоми ескізування використовуються в дизайнерській практиці? 15. Як правильно підібрати декоративні елементи для моделі? 16. Які принципи організації робочого процесу при створенні ескізів колекції? 17. Які конструктивні елементи чоловічого костюма слід враховувати при проєктуванні? 18. Як технологія виробництва впливає на вибір тканин та декоративних деталей? 19. Назвіть вимоги до якості матеріалів і декоративних елементів у професійному виробництві. 20. Як оптимізувати конструкцію одягу для серійного виробництва, зберігаючи декоративні деталі?

4.9. Розробка сценарію факультативного заняття з теми «Проектування колекції чоловічого одягу з елементами оздоблення»

Сценарій навчання з теми заняття на тему «Проектування колекції чоловічого одягу з елементами оздоблення» наведено в таблиці 4.7.

Таблиця 4.7

Сценарій навчання з теми заняття

№ з/п	Структурні елементи заняття	Зміст структурних елементів	Дії викладача	Дії студентів
1	2	3	4	5
1	Організаційний момент	Підготовка аудиторії до заняття	Вітання студентів, перевірка присутніх, перевірка готовності аудиторії та обладнання	Вітаються, підтверджують присутність, готуються до роботи

Продовження табл. 4.7

1	2	3	4	5
2	Повідомлення теми і мети заняття	Тема: «Проектування колекції чоловічого одягу з елементами оздоблення». Мета: ознайомити з сучасними тенденціями моди, конструкцією моделей, декоративними елементами, матеріалами та цифровими інструментами проектування	Повідомляє тему та мету, пояснює актуальність і практичне значення теми, визначає завдання заняття	Визначають значення теми для своєї професійної підготовки, ставлять уточнюючі питання
3	Актуалізація базових знань	Перевірка знань: види чоловічого одягу, типи тканин, основні конструктивні елементи, декоративні елементи та вимоги до ергономіки	Задає питання, контролює правильність відповідей, коригує помилки	Відповідають на запитання, аналізують приклади, повторюють ключові поняття
4	Формування нового навчального матеріалу	Особливості конструкції чоловічого одягу, види декоративного оздоблення (вишивка, аплікація, принти), матеріали, фурнітура, принципи поєднання стилю та оздоблення, використання CAD/CAM і цифрового моделювання	Лекція з демонстраціями та ілюстраціями, показ цифрових моделей, відповідає на питання студентів	Конспектують матеріал, аналізують приклади, ставлять уточнюючі питання
5	Формування вмінь і навичок	Практичні завдання: створення ескізу, підбір декоративних елементів, моделювання фасону,	Консультує, демонструє приклади виконання завдань, допомагає при роботі з програмами	Виконують практичні завдання, отримують консультації, аналізують результати

Продовження табл. 4.7

1	2	3	4	5
		робота з цифровими інструментами для проєктування		
6	Контроль діяльності	Усне опитування та обговорення: конструкція моделей, декоративні елементи, цифрове моделювання, проблеми композиційного поєднання та функціональності	Задає контрольні питання, організовує дискусію, оцінює виконані завдання	Відповідають на питання, обговорюють результати практичної роботи, аргументують свої рішення
7	Підбиття підсумків	Узагальнення матеріалу, повторення ключових понять та практичних навичок, обговорення застосування знань у професійній діяльності	Підсумовує заняття, акцентує увагу на основних моментах, відповідає на додаткові питання	Повторюють основні положення, обговорюють можливості застосування знань у професійній діяльності

Висновки до розділу 4

Розробка дидактичного проєкту факультативного заняття з теми «Проектування колекції чоловічого одягу з елементами оздоблення» дозволяє систематизувати навчальний процес та чітко визначити цілі, завдання, очікувані результати й методи роботи зі студентами. Використання дидактичних матеріалів, таких як ескізи, зразки тканин, цифрові інструменти для проєктування та презентаційні засоби, підвищує мотивацію студентів, розвиває їх творче та аналітичне мислення. Практична спрямованість заняття забезпечує здатність студентів самостійно створювати міні-колекції чоловічого одягу, обирати декоративні елементи та аргументовано обґрунтовувати дизайнерські рішення, що є ключовим для їх професійної підготовки та подальшої діяльності у сфері легкої промисловості.

ВИСНОВКИ

У ході роботи проаналізовано актуальність професійної підготовки фахівців з технологій легкої промисловості для проєктування колекції чоловічого одягу з елементами оздоблення

В роботі проаналізовано розвиток чоловічого одягу від первісної доби до XX століття. Спочатку одяг виконував суто утилітарну роль: у первісні часи він був простим захисним покривом зі шкір, волокон і природних матеріалів, які драпірували навколо тіла.

У Давньому Єгипті одяг стає впорядкованим і симетричним, створеним із легких тканин та прикрашеним декоративними елементами. Держави Межиріччя вносять у чоловічий костюм конструктивність і багатство оздоблення. Візантія додає у вигляд чоловіка величність і значимість через вишивки та золоті орнаменти. Середньовіччя та Ренесанс стали періодами складних форм і яскравої декоративності. У Західній Європі чоловічий одяг ускладнюється за кроєм — з'являються нові силуети та багатий декор. У добу Відродження чоловічий костюм перетворюється на демонстрацію розкоші: дорогі тканини, коштовні прикраси та складні конструктивні деталі підкреслюють соціальний ранг і індивідуальність. У XVII–XIX століттях формується класичний чоловічий костюм, який поступово наближається до сучасних зразків. Фрак, сюртук, пальто, смокінг визначають нову естетику: стриманість, елегантність, точність ліній. Декоративність стає мінімальною й зосереджується в деталях конструкції. У XX столітті чоловічий одяг набуває функціональності та простоти. Поширюється масове виробництво, укорінюється спортивний стиль, а силуети стають лаконічними та практичними. Декор мінімізується, поступаючись місцем технологічності та комфорту.

Мода чоловічого одягу сезону осінь–зима 2025–2026 демонструє впевнене повернення до чіткої структури та анатомічної форми. Загальна спрямованість полягає у відмові від надмірних об'ємів на користь силуетів, що

підкреслюють фігуру: від приталених піджаків до вузьких штанів із високою посадкою. Верхній одяг орієнтується на функціональність і сталість, поєднуючи сучасні технологічні матеріали та екологічні рішення. Популярності набувають пальта з переробленої вовни, мембранні парки та дублянки з контрастною овчиною. У моді — класичні двобортні пальта, тренчі-хевелок та стьобані моделі з асиметричними деталями.

Колірна гама вирізняється гармонією природних, глибоких тонів — графітового, мідного, темно-зеленого — у поєднанні зі світлими, м'якими акцентами на кшталт бежевого чи молочного. Принти (геометричні мотиви, клітинка, смужка) виконують роль ключового декоративного засобу. Завершують образ сучасні аксесуари, що додають індивідуальності: компактні сумки, масивні окуляри та лаконічні монохромні прикраси. Усе це формує гардероб, у якому експериментальність поєднується з функціональністю та продуманою естетикою.

В процесі дослідження виділено 4 групи оздоблення, що застосовуються в одязі: плоске оздоблення (вишивка, аплікація, оздоблювальні строчки й шви, перфорація, комбінування матеріалів, оздоблення кантами, окантуванням, мереживом, тасьмою, сутажом, бейками); об'ємне оздоблення (складки, кокільє, жабо, волани, шлярки, буфи, рюші, заціпи, плесе, гофре); використання конструктивно - декоративних елементів (коміри, манжети, кишені, пояси, пати, хлястики, хомутики, погони); додаткові аксесуари (шарфи, хустинки, галстуки, метелик, штучні квіти).

З'ясовано, що способи оздоблення прямо залежать від функціональності одягу, а саме: верхній одяг (пальта, куртки, піджаки, жилети, плащі, штани) використовують переважно конструктивно-декоративні елементи (особливості розташування конструктивно-декоративних ліній, форма комірів, лацканів, патів, хлястиків, манжет, клапанів) та високоякісну фурнітуру як основний акцент; для легкого одягу (сорочок, худі, піжам, халатів) для оздоблення активно використовують графічні техніки (принти, вишивка, аплікації),

комбінування матеріалів (трикотаж, хутро, шкіра) та функціональний декор (блискавки, кишені, шнурки тощо).

В роботі розглянуто класифікацію чоловічого одягу і виділено основні групи, які включають: домашній одяг (піжами, халати та спортивно-кежуал комплекти, виконані переважно з натуральних або сумішевих матеріалів, з декором кантом, вишивкою); повсякденний одяг для роботи (сорочки, брюки, костюми, пальта, худі, куртки з мінімальним, але вишуканим декором), одяг для відпочинку (поєднані спортивні та кежуальні вироби: футболки, сорочки, джогери, джинси, худі, легкі куртки з декором вишивкою, аплікацією, рельєфними швами, використання різної фурнітури тощо).

Вибір оздоблення та загальний стиль чоловічого одягу визначається сукупністю взаємопов'язаних факторів: професійною діяльністю, віком, особистісними характеристиками та соціальними очікуваннями.

Імідж виступає важливим інструментом самопрезентації, формуючи перше враження та підсилюючи професійний авторитет. Типи чоловічого іміджу відображають особистісні та професійні характеристики: класичний (дисципліна, впевненість, елегантність; костюми класичного крою, стримані кольори), спортивний (енергійність, практичність, динамічний стиль життя; зручний та функціональний одяг), креативний (відкритість до нових ідей, індивідуальність, експерименти з формою, кольором і фактурами; нестандартний стиль), романтичний (чуттєвість, ввічливість, галантність; ретельно продуманий образ із декоративними деталями), модний (сучасність, креативність, харизма; актуальні речі з продуманими акцентами та аксесуарами), консервативний (стриманість, традиційність, надійність; класичний одяг природних тонів, мінімум декоративних елементів).

Вікові особливості також суттєво впливають на вибір фасонів, кольорів та оздоблення: молодші чоловіки надають перевагу динамічним, виразним рішенням, тоді як у зрілому віці домінують стриманість, комфорт і класична

естетика. Старша вікова група тяжіє до натуральних фактур, м'яких силуетів і мінімалістичного оздоблення, що підтримує гармонійний і статусний образ.

З'ясовано, що тип темпераменту суттєво впливає на формування чоловічого стилю, визначаючи не лише вибір одягу, а й характер оздоблення, колористику та загальну виразність образу. Так, сангвінічний тип вирізняється життєрадісністю та відкритістю, що відображається у легких силуетах, натуральних тканинах і помірно виразному оздобленні з декоративними швами або цікавими деталями. Флегматичний тип тяжіє до впорядкованості та стабільності, тому стиль відзначається структурованістю, мінімалізмом і стриманою колористикою. У меланхоліків переважає потреба в комфорті та м'якості, що проявляється у спокійних силуетах, делікатному оздобленні та пастельних кольорах. Холеричний тип, навпаки, прагне динаміки й експресії: їхній одяг має більш акцентовані деталі, контрастні шви та насичені кольори, що підкреслюють енергійний характер.

Дослідження популярності використання оздоблення в чоловічому одязі показує, що чоловічий одяг зазвичай має стримане оздоблення. Найпоширеніші елементи — аксесуари (понад половина чоловіків використовують краватки, пояси, знімні коміри, капюшони). Поверхнєве оздоблення — декоративні шви, гудзики, комбінування матеріалів — застосовується рідше, а об'ємні деталі використовуються мінімально; декоративні елементи на кшталт воланів чи бахрами майже не зустрічаються.

В роботі спроектовано колекцію чоловічого одягу під дивизом "Скеля" - символу внутрішньої сили, витримки, впевненості та мудрості чоловіка. Кольорова палітра відображає природну суворість каменю: холодні відтінки сірого, графітового та бежевого поєднуються з глибокими природними барвами — синім, коричневим, теракотовим. Силуети вирізняються чіткими, строгими лініями, що нагадують гранчасті форми скелі. Пальта, куртки та піджаки мають виразні плечі та подовжені вертикалі, символізуючи силу та стабільність. Спортивні моделі додають колекції сучасності та функціональності.

Оздоблення підкреслює текстуру кам'яної поверхні: контрастна відстрочка імітує тріщини, фактурні матеріали (велюр, замша, шерсть, твід) створюють відчуття рельєфу, декоративні металеві елементи та блискавки посилюють образ міцності. Коміри з штучної овчини додають контрастної м'якості, а накладні кишені, хлястики та кокетки формують об'єм і конструктивність виробів.

Матеріали обрані з урахуванням багатошаровості та захисних властивостей скелі: шерсть, щільний твіл, водовідштовхувальні тканини та утеплені матеріали забезпечують практичність і комфорт. Прямі та напівприлеглі силуети «укріплюють» фігуру, а багатопланові деталі курток — клапани, манжети, високі коміри та капюшони — символізують захист і безпеку.

В роботі розроблено рекомендації щодо використання оздоблення в чоловічому одязі.

В методичному розділі було розроблено дидактичний проєкт факультативного заняття з теми «Проектування колекції чоловічого одягу з елементами оздоблення» дозволяє систематизувати навчальний процес та чітко визначити цілі, завдання, очікувані результати й методи роботи зі студентами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. EdEra – студія онлайн-освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ed-era.com/>
<https://marieclaire.ua/fashion/cholovichyj-tyzhden-mody-u-paryzhi-osin-zyma-2025->
2. Всеосвіта – освітня платформа для професійного зростання педагогічних працівників та підвищення їх педагогічної майстерності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://vseosvita.ua/>
3. Головенкін В. П. Інженерна педагогіка [Електронний ресурс] : підруч. / В. П. Головенкін. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. Режим доступу: http://psy.kpi.ua/wp-content/uploads/2017/02/Injenerna_pedagogika.pdf
4. Головні речі чоловічого гардероба сезону осінь-зима 2025/26. ELLE. URL: <https://elle.ua/moda/garderob/modniy-cholovichiy-garderob-sezonu-osin-zima-2025-26/>
5. Гур'янова О.В. Композиція костюма: Практикум. – Кіровоград: ПП Центр оперативної поліграфії «Авангард», 2014. – 88с.
6. Коваленко О. Е., Брюханова Н. О., Корольова Н.В. Методика професійного навчання: дидактичне проектування: Підручник для студентів інженерно-педагогічних спеціальностей. – Харків: УПА, 2019. – 204 с.
7. Коваленко О. Е., Брюханова Н. О., Корольова Н.В. Методика професійного навчання: основні технології навчання: Підручник для студентів інженерно-педагогічних спеціальностей. – Харків: УПА, 2019. – 174 с.
8. Кокоріна Г. В. Чоловічий костюм в Україні XVII-XIX століть. Методи практичної реконструкції: монографія. К.: КНУТД, 2019. 140 с.
9. Лебедик Л.В., Стрельніков В.Ю., Стрельніков М.В. Сучасні технології навчання і методики викладання дисциплін: Навчально-методичний посібник для слухачів курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої

освіти / Л. В. Лебедик, В. Ю. Стрельніков, М. В. Стрельніков. – Полтава : АСМІ, 2020. – 303 с.

10. Лю, Ц. Ш. Декоративне оздоблення в дизайні одягу: художні засоби, інноваційні технології – дисертація, присвячена аналізу декоративного оздоблення в моделюванні одягу. [Академічні Тексти України](#)

11. Лю, Цзянсінь; Пашкевич, К. Л.; Костогриз, Ю. О.; Сербін, О. І. Декоративне оздоблення чоловічого костюма в колекціях дизайнерів початку ХХІ століття – стаття про сучасні тенденції декорування чоловічого одягу. [pm.knutd.edu.ua+1](#)

12. Малинська А. М., Пашкевич К. Л., Смирнова М. Р. Колосніченко О. В. Розробка колекцій одягу: навч. посібник. К.: ПП НВЦ Профі 2018. 242 с.

13. Методика професійної освіти : навч. посібник для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 015 «Професійна освіта» галузі знань 01 «Освіта / Педагогіка» / Д. О. Чернишев, К. І. Почка, Г. Л. Корчова, Ю. С. Красильник, М. В. Руденко. – Київ : Компрінт, 2024. – 224 с.

14. Методичні вказівки до виконання магістерської кваліфікаційної роботи для здобувачів освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізацією) / Укр. інж.-пед. акад.; упоряд.: О. Е. Коваленко, Н. О. Брюханова, Н.В. Божко, Н.В. Корольова – Харків: УІПА, 2024. – 82 с.

15. Навольська, Л. В. Study of peculiarities of form and style in the design of menswear in the XX century – наукова публікація про історичні форми, конструктивні рішення й оздоблення чоловічого костюма. [er.knutd.edu.ua+1](#)

16. Освіта.UA [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua>

17. Освітньо-професійна програма «Професійна освіта (Технологія легкої промисловості)» першого (бакалаврського) рівня. Затверджена вченою радою Української інженерно-педагогічної академії від 28.06.2024 року №13.

18. Освітньо-професійна програма «Професійна освіта (Технологія легкої промисловості)» другого (магістерського) рівня. Затверджена вченою радою Української інженерно-педагогічної академії від 28.06.2024 року №13.
19. Пашкевич, К. Л.; Лю, Цзянсінь; Вінтоняк, І. М. Особливості дизайн-проектування колекцій одягу з використанням оздоблення тканин – стаття про техніки оздоблення тканин (розпис, батік, акрил тощо) для дизайнерських колекцій. er.knutd.edu.ua
20. Семенова А.В. Професійна педагогіка: Підручник. / Авт. : О.В. Грабовський, Л.В. Коломієць, О.С. Савельєва, А.В. Семенова, В.Ф. Яні; за заг. ред. А.В. Семенової. – Одеса: Бондаренко М.О., 2020. – 575 с.
21. Український освітній онлайн-портал для вчителів «На Урок» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://naurok.com.ua/>
22. Чоловіча мода 2025: що в тренді і як виглядати стильно. Invogue. URL: <https://invogue.ua/ua/blog/cholovicha-moda-2025-shcho-v-trendi-i-yak-viglyadati-stilno?srsltid=AfmBOoooovwMS1mIik178KNEfKktnN2KLJJIFj-Wi786m7zlqd06n-qJ9>
23. Чоловічий тиждень моди у Парижі: розклад показів. MARIE CLAIRE. URL:
24. Чупріна Н. В. Система моди ХХ – початку ХХІ століття: проектні практики та чинники функціонування (європейський та український контексти): монографія. К.: КНУТД, 2019. 476 с.
25. Чупріна, Н. В.; Струмінська, Т. В.; Пашкевич, К. Л. та ін. Композиційно-графічні засоби дизайну чоловічого повсякденного та спортивного одягу – дослідження про використання графічних засобів (наприклад, стріт-арт) при проектуванні чоловічого одягу. er.knutd.edu.u
26. Шевнюк О.Л. Історія костюма : навч. посіб. Київ : Знання, 2008. 375 с.

Додаток 1 до Порядку проведення перевірки наукових праць, навчально-методичних видань та дипломних робіт (проектів) працівників та здобувачів вищої освіти на наявність запозичень з інших документів (нова редакція)
Введено в дію:
наказ ректора № 0204 -1/088 від 27.02.2020 р.

Ректору Харківського національного
університету імені В. Н. Каразіна
проф. Кагановській Тетяні Євгенівні

студентки Кузьменко Оксани Володимирівни
прізвище, ім'я та по батькові
форма здобуття освіти денна
денна, заочна (дистанційна)
ступінь вищої освіти магістр
(бакалавр, магістр)
спеціальність 015.36 Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості)
(код та найменування спеціальності; спеціалізації)
факультет (інститут) Навчально-науковий інститут «Українська інженерно-педагогічна ака-
демія»
(найменування факультету або інституту)

З А Я В А

Підтверджую, що текст дипломної роботи (проєкту):

Професійна підготовка фахівців з технологій легкої промисловості для проєктування
колекції чоловічого одягу з елементами оздоблення
(назва роботи)

написаний мною особисто, не містить запозичень із чужих опублікованих результатів (текстів) без належного посилання на авторів та першоджерела, а також не містить свідомої фальсифікації результатів.

Електронна версія роботи, представлена для перевірки на наявність запозичень з інших документів, повністю збігається з друкованою.

Ознайомлений з Порядком проведення перевірки наукових праць, навчально-методичних видань та дипломних робіт (проектів) працівників та здобувачів вищої освіти на наявність запозичень з інших документів (нова редакція).

01 грудня 2025р.
(дата)

(підпис)

Додаток 2 до Порядку проведення перевірки наукових праць, навчально-методичних видань та дипломних робіт (проектів) працівників та здобувачів вищої освіти на наявність запозичень з інших документів (нова редакція)

Введено в дію:

наказ ректора № 0204 -1/088 від 27.02.2020 р.

Протокол контролю оригінальності дипломної роботи (проекту)

Професійна підготовка фахівців з технологій легкої промисловості для проєктування колекції чоловічого одягу з елементами оздоблення

(назва роботи)

студентки

Кузьменко Оксани Володимирівни

(прізвище, ім'я та по батькові)

науковий керівник

Попова Тетяна Іванівна

(прізвище, ім'я та по батькові)

В результаті перевірки роботи в антиплагіатній інтернет-системі Strikeplagiarism.com встановлено наступні значення Коефіцієнтів Подібності

Коефіцієнт Подібності 1: 3.96,

Коефіцієнт Подібності 2: 0.91,

Сигнал „Тривога!": ☐ – немає; ☐ – є, кількість разів у тексті 121.

Вченою радою факультету (навчально-наукового інституту) затверджено наступні показники оригінальності (за значенням коефіцієнту K1):

не більше 20 % – оригінальна робота,

від 21 % до 50 % – задовільно оригінальна робота,

від 51 % до 90 % – умовно оригінальна робота,

більше 90 % – неоригінальна робота.

Відповідно до цього, робота може бути класифікована як:

☒ оригінальна,

☐ задовільно оригінальна,

☐ умовно оригінальна,

☐ неоригінальна.

Висновок:

☒ робота може бути допущена до захисту,

☐ необхідно провести розгляд Повного Звіту Подібності із залученням фахівців із тематики дипломної роботи (проекту).

Примітки Системного Оператора про виявлені запозичення:

Системний Оператор

(підпис)

Ільчук В.М.

(прізвище та ініціали)

01.12.2025р.

(дата)

Додаток 3 до Порядку проведення перевірки кваліфікаційних робіт, наукових праць та навчально-методичних видань щодо наявності запозичень з інших документів

Введено в дію:

наказ ректора № 0204-1/088 від 27.02.2020 р.

ВИСНОВОК

щодо можливості проведення попереднього захисту кваліфікаційної роботи

Професійна підготовка фахівців з технологій легкої промисловості для проєктування колекції чоловічого одягу з елементами оздоблення
(назва роботи)

Студентки

Кузьменко Оксани Володимирівни

(прізвище, ім'я та по батькові)

Підтверджуємо ознайомлення з Повним Звітом Подібності, сформованого антиплагіатною системою Strikeplagiarism.com за результатами перевірки кваліфікаційної роботи.

Після розгляду та аналізу Повного Звіту Подібності та тексту роботи зроблено такий висновок:

- ☐ Запозичення, виявлені антиплагіатною системою в роботі, є правомірними, робота допускається до попереднього захисту.
- ☐ Запозичення, виявлені антиплагіатною системою в роботі, свідчать про низьку оригінальність тексту роботи. Робота не допускається до попереднього захисту.
- ☐ В роботі наявні ознаки спроб укриття запозичень з інших документів. Робота не допускається до попереднього захисту.
- ☐ Текст роботи практично повністю співпадає з текстами, розміщеними в мережі Інтернет або базах даних антиплагіатної системи. Робота не допускається до попереднього захисту.

Затверджено на засіданні кафедри Харчових технологій, легкої промисловості і дизайну, протокол № 5, від 08 грудня 2025 р.

В. о. завідувача кафедри

(підпис)

Литвин Олег Олегович

(прізвище та ініціали)

Науковий керівник

(підпис)

Полова Тетяна Іванівна

(прізвище та ініціали)

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

(повне найменування вищого навчального закладу)

ПОДАННЯ ГОЛОВІ ДЕРЖАВНОЇ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ ЩОДО ЗАХИСТУ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

Направляється студент Кузьменко О.В. до захисту дипломного проекту(роботи)
(прізвище та ініціали)
за напрямом підготовки _____
спеціальністю 015 Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості)
(шифр і назва спеціальності)
на тему: Професійна підготовка фахівців з технологій легкої промисловості для
(назва теми)
проектування колекції чоловічого одягу з елементами оздоблення

Дипломний проект (робота) і рецензія додаються.

Директор інституту, декан факультету, завідувач кафедри Литвин О.О.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Довідка про успішність

Кузьменко О.В. за період навчання в інституті, на факультеті, у відділенні
(прізвище та ініціали студента)

Навчально-науковий інститут "Українська інженерно-педагогічна академія"

3 2024 року до 2025 року повністю виконав навчальний план за спеціальністю
015 Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості)

Секретар інституту, факультету, відділення Ільчук В.М.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Висновок керівника дипломного проекту (роботи)

Студент(ка) Кузьменко Оксана Володимирівна проявила себе наполегливою, працьовитою, дисциплінованою, а також підготовленою до самостійної праці, здатною ставити та вирішувати наукові завдання. Робота створює позитивне враження, має чітку структуру, об'єктивні результати дослідження, висновки та їх відповідність цілі, завданню, об'єкту і предмету дослідження. Враховуючи рівень виконаної роботи, новизну та практичне значення отриманих результатів, вважаю, що Кузьменко Оксана Володимирівна заслуговує присвоєння кваліфікаційного рівня «магістр».

Керівник проекту (роботи) Попова Т.І.
(підпис) (прізвище та ініціали)

« 3 » грудня 2025 року

Висновок кафедри, циклової комісії про дипломну роботу

Дипломний проект (робота) розглянуто(а). Студент (ка) Кузьменко О.В.
(прізвище та ініціали)
допускається до захисту даної роботи в Експертній комісії.

Завідувач кафедри, голова циклової комісії ХТЛПід
(назва)
 Литвин О.О.
(підпис) (прізвище та ініціали)

« 3 » грудня 2025 року

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Навчально-науковий інститут "Українська інженерно-педагогічна академія"
Кафедра Харчових технологій, легкої промисловості і дизайну

ВІДГУК НАУКОВОГО КЕРІВНИКА

на кваліфікаційну магістерську роботу спеціальності 015.36 «Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості)»

Кузьменко Оксани Володимирівни

(прізвище, ініціали студента)

на тему : Професійна підготовка фахівців з технологій легкої промисловості для проектування колекції чоловічого одягу з елементами оздоблення

« 1 » грудня 2025р.
м. Харків

Представлена робота є актуальною, оскільки включає розгляд важливих питань щодо підготовки дизайнерів-виконавців для проектування колекції чоловічого одягу з елементами оздоблення.

Запропонована тема вимагала від здобувача освіти ґрунтовних знань з спеціальних дисциплін професійного напрямлення, а також вмінь аналізувати спеціальну літературу, публікації, фотоматеріали, інтернет-видання, що дозволило систематизувати погляди вчених, практиків на сутність розробленої теми та виявити й узагальнити цінний інформаційний матеріал відносно підготовки фахівців для чоловічого одягу з елементами оздоблення.

У процесі роботи над дослідженням здобувач освіти проявила себе наполегливою, працьовитою, дисциплінованою, а також підготовленою до самостійної праці, здатною ставити та вирішувати наукові завдання. Дослідниця регулярно відвідувала консультації наукового керівника та вчасно виконувала всі його завдання відносно теми дослідження.

Магістерська кваліфікаційна робота написана науковою мовою із дотриманням термінології і відповідає вимогам, що висуваються для робіт даного рівня. В процесі написання роботи здобувачка освіти проявила себе як досвідчений фахівець та може бути допущена до захисту кваліфікаційної магістерської роботи.

Науковий керівник:
к.пед.н., доцент

ПоповаТетяна Іванівна

Екзаменаційній комісії із захисту
кваліфікаційних магістерських робіт студентів
спеціальності 015.36 «Професійна освіта
(Технологія виробів легкої промисловості)»

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну магістерську роботу
студента спеціальності 015.36

«Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості)»

Кузьменко Оксани Володимирівни

на тему: «Професійна підготовка фахівців з технологій легкої промисловості
для проєктування колекції чоловічого одягу з елементами оздоблення»

В кваліфікаційній роботі розглянута професійна підготовка фахівців з технологій легкої промисловості для проєктування колекції чоловічого одягу з елементами оздоблення.

В результаті вивчення та аналізу значної кількості літератури та Інтернет джерел здобувачем освіти досліджено актуальність професійної підготовки фахівців для проєктування колекції чоловічого одягу з елементами оздоблення та вимоги до рівня їхньої кваліфікації.

У роботі визначено мету, предмет, об'єкт, методи та задачі дослідження, а також проаналізовано ступінь вивчення наукової проблеми та обґрунтовані висновки дослідження.

В результаті автором розроблено факультативне заняття з теми «Проектування колекції чоловічого одягу з елементами оздоблення» для фахівців з технологій легкої промисловості.

В ході дослідження здобувачкою вищої освіти проведено історичний огляд розвитку та використання різних видів оздоблення у чоловічому одязі, охарактеризовано групи та види оздоблення в чоловічому одязі, розглянута класифікація та характеристика видів чоловічого одягу та способів його декорування, висвітлені сучасні тенденції моди в чоловічому одязі та роль факторів, що впливають на вибір оздоблення в чоловічому одязі; виконано проєктування колекції чоловічого одягу з елементами оздоблення.

Особливо цінним є те, що результати дослідження можуть бути використані у навчальному процесі для викладання курсів з історії мистецтва та стилю, комплексного проєктування одягу, технології швейних виробів.

Як зауваження до даної роботи, можна зазначити, що варто було б розробити графічні методи обробки виробу.

Зазначені недоліки не зменшують цінності результатів роботи та її актуальність.

Загалом кваліфікаційна робота має чітку структуру, об'єктивні результати дослідження, висновки та їх відповідність цілі, завданню, об'єкту і предмету дослідження.

Враховуючи рівень виконаної роботи, новизну та практичне значення отриманих результатів, вважаю, що Кузьменко Оксана заслуговує присвоєння кваліфікаційного рівня «магістр».

Рецензент

кандидат педагогічних наук, доцент
(посида, вчені звання, ступінь)

Ковальська Вікторія Сергіївна
(ім'я, прізвище)